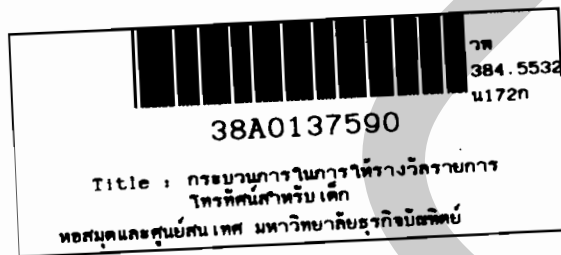

กระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

นายนพภูล กฤตโตปการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2543

ISBN 974-281-489-9

The Process of Awarding the television Programs for the Youths

Mr.NOPPADOL KRITTOPAKARN

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Business Communication Arts

Graduate School Dhurakijpundit University

2000

ISBN 974-281-489-9

เลขทะเบียน.....	0137590
วันลงทะเบียน.....	10.ลค 2543
เลขเรียกหนังสือ.....	๐๗
	๓ ๙๔ .๕๕๖ ๒
	น ๑๗๘๐
	ค ๑

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์

กระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

โดย นายพปฎล กฤตโตปการ

สาขาวิชา นิเทศศาสตรธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ศ.สุกัญญา สุตบรรทัด)
.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ)
.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รศ.วิภา อุดมฉันท)
.....กรรมการ
.....กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
(รศ.ดร.พีระ จิรโสภณ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2543

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ และผู้วิจัยรู้สึกโชคดีมากที่ได้รับความร่วมมือจากแหล่งข้อมูลเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของผู้ผลิตรายการหรือคณะกรรมการการตัดสินของทั้ง 3 องค์กร ซึ่งต่างเต็มใจในการให้ข้อมูลอย่างให้เต็มที่ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ส่วนที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยจะลืมไม่ได้คือท่านประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าของท่านมาทำการสอบ อีกทั้งชี้แนะแนวทางการแก้ไขต่างๆซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้วิจัยมาก และที่สำคัญที่สุดคือท่านอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ บุคคลซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากท่านเป็นอย่างสูง ท่านเปรียบเสมือนแม่พระของนักศึกษา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้สึกว่าคุณวิจัยไม่ได้ทำมาเป็นการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยคงจะไม่สำเร็จและสมบูรณ์เป็นแน่

ขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่านไม่ว่าจะเป็นคุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งน้องผู้วิจัยอีก 2 คน ที่คอยช่วยเหลืองานทางด้านคอมพิวเตอร์และให้กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายขอขอบคุณบรรดาเพื่อนๆที่คอยให้กำลังใจมาตลอดเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนที่ทำงานช่อง 7 และเพื่อนสนิทสมัยมัธยม รวมทั้งกลุ่มเพื่อนที่เรียนปริญญาโทที่ล้มลุกคลุกคลานมาด้วยกัน

อนึ่งหากวิทยานิพนธ์นี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจ ผู้เขียนขออุทิศให้แก่บุพการีและผู้มีพระคุณทุกท่าน ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องใดๆผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นพปฎล กฤตโตปการ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๒
บทที่	
๑. บทนำ.....	๑
สภาพและความสำคัญของปัญหา.....	๑
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๑๖
ปัญหาคำวิจัย.....	๑๗
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๑๗
ขอบเขตการวิจัย.....	๑๗
นิยามศัพท์.....	๑๘
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๑๙
๒. แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๒๐
แนวความคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก.....	๒๐
แนวความคิดเกี่ยวกับการให้รางวัล.....	๒๒
การคัดเลือกคณะกรรมการตัดสิน.....	๒๕
การเลือกสมาชิกคณะกรรมการ.....	๒๕
เกณฑ์การตัดสิน.....	๒๖
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๒๘
๓. ระเบียบวิธีวิจัย.....	๓๑
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	๓๑
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๓๒
ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๓๓

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๓
การนำเสนอข้อมูล.....	๓๓
๔. ผลการวิเคราะห์กระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก.....	๓๔
ประวัติความเป็นมาขององค์กร.....	๓๔
กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินและวิธีการปฏิบัติงาน.....	๔๖
เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินของคณะกรรมการ.....	๖๙
การวิเคราะห์และเปรียบเทียบเกณฑ์การตัดสินของระหว่างองค์กร.....	๗๘
ทัศนคติของผู้ผลิตรายการและกรรมการตัดสินที่มีต่อกระบวนการในการให้รางวัล	๘๑
๕ . สรุปและข้อเสนอแนะ.....	๙๙
ข้อเสนอแนะ.....	๑๐๗
บรรณานุกรม.....	๑๐๙
ภาคผนวก	๑๑๔
ภาคผนวก ก.	๑๑๕
ตัวอย่างการพิจารณารายการโทรทัศน์ของสยช. จากผังรายการ.....	๑๑๕
ตัวอย่างการนำเสนอหลักเกณฑ์กลางของทางสยช.....	๑๒๔
แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการและคณะกรรมการ.....	๑๒๖
ภาคผนวก ข.....	๑๒๘
รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในปัจจุบัน.....	๑๒๙
ประวัติผู้เขียน.....	๑๓๓

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก
ชื่อนักศึกษา	นายนพปฎล กฤตโตปการ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กก็เป็นรายการประเภทหนึ่งที่มีการให้รางวัล แต่จะสังเกตได้ว่ามักจะได้รับคามสนใจน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายการประเภทอื่นๆ อีกทั้งจำนวนปริมาณของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นก็ลดลงในทุกๆปี ดังนั้น"กระบวนการในการให้รางวัล"จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะ"รางวัล" เปรียบเสมือนการสร้างกำลังใจให้กับผู้ผลิตรายการ ผลิตผลงานที่มีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ถ้าผลรางวัลออกมาแต่ละครั้งนั้นต้องผ่านกระบวนการในการให้รางวัลซึ่งมีกระบวนการหลักๆ 2 ส่วนด้วยกันคือ กระบวนการในการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินและกระบวนการสร้างเกณฑ์การตัดสิน

วัตถุประสงค์หลักในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในการให้รางวัล 2 ส่วนคือ

1. กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสิน ซึ่งศึกษาถึงวิธีการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการและการสร้างและใช้เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการ
2. เกณฑ์การตัดสิน ซึ่งศึกษาถึงวิธีการสร้างเกณฑ์ของทั้ง 3 องค์การว่ามีกระบวนการสร้างและใช้เกณฑ์เป็นอย่างไร

ผลการวิจัยสรุปว่า คณะกรรมการของโทรทัศน์ทองคำ และสยช. มีคณะกรรมการพิจารณารางวัล 2 ชุดทำงาน แต่คณะกรรมการของเมขลามีคณะกรรมการเพียงชุดเดียว ซึ่งการที่มีคณะกรรมการการทำงาน 2 ชุดตรวจสอบพิจารณารายการจะดีกว่าการใช้คณะกรรมการเพียงชุดเดียว เพราะกระบวนการตัดสินจะเกิดความยุติธรรมมากกว่า เพราะจะมีการถ่วงถ่วงถึง 2 ชั้น

ตอน อีกทั้งการที่มีคณะกรรมการที่เป็นทั้งนักวิชาชีพและนักวิชาการร่วมกันนั้นจะส่งผลดีในด้านของความโปร่งใสการยอมรับ และความน่าเชื่อถือ ขององค์กรและคณะกรรมการ

ผลการวิจัยในเรื่องเกณฑ์การตัดสินพบว่า องค์กรที่มีเกณฑ์กลางที่ใช้ในการตัดสินคือ โทไรท์ศน์ทองคำ และสยข. จะเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในเรื่องผลการตัดสินมากกว่า องค์กรที่ไม่มีหลักเกณฑ์กลาง คือเมขลา การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเช่นกัน กล่าวคือ ควรที่จะมีการเปลี่ยนเกณฑ์การตัดสินให้สอดคล้องกับแนวโน้มหรือรูปแบบรายการด้วย ไม่ควรใช้เกณฑ์เดิมที่มีอยู่มานานโดยไม่ปรับเปลี่ยนเกณฑ์การตัดสินเลย

สถานะของรางวัลที่ค้นพบจากการวิจัยพบว่า "รางวัล" ไม่ได้มีหน้าที่ตามหลักทฤษฎีคือการตัดสินในการให้รางวัล ไม่ได้เป็นการตัดสินโดยใช้ Professional Vote เพราะไม่มีรายการเด็ก รายการไหนที่ต้องส่งรายการเข้าประกวด อีกทั้งคณะกรรมการตัดสินไม่ได้ถือว่าการให้รางวัลเป็นการประกวด แต่ให้รางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการผลิตรายการสำหรับเด็กต่อไป และรายการเด็กที่ได้รับรางวัลนั้น "รางวัล" ไม่ได้ส่งผลให้มีผู้อุปถัมภ์รายการโทรทัศน์เพิ่มขึ้น รายการที่อยู่ได้ในปัจจุบัน เป็นรายการที่อยู่ได้ด้วยตัวเอง

สรุปได้ว่า กระบวนการในการให้รางวัลสำหรับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับทั้ง 2 ส่วนคือส่วนคณะกรรมการและส่วนเกณฑ์การตัดสิน เพราะถ้าองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนมีความเหมาะสมซึ่งกันและกัน ก็จะเป็นการยกระดับมาตรฐานการตัดสินรางวัลในประเทศไทยให้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้กับผู้ที่ได้รับรางวัลก็จะเกิดความภาคภูมิใจและผลิตผลงานที่ดีมีคุณภาพต่อไป

9

Thesis Title	The Process of Awarding the Television Programs for the Youths
Name	Mr.Noppadol Krittopakam
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Kanjana Keawthep,Ph.D.
Department	Business Communication Arts
Academic Year	2000

ABSTRACT

The television program for the youths is type of program that is subject to win awards. Noticeably, this type of program gets very little appeal compared to other programs. Besides, the quantity of television programs for the youths decreases every year. Therefore, "The Process of awarding" is very important because it gives an incentive to the producers of the program and encourages them to turn out quality work. However, before the awards are announced, all programs must go through "a process of awarding" which is normally composed of two parts, namely, the selection of jury members and the setting of criteria for judgement.

The objectives of this research are to study the two parts involved in the process of awarding, namely,

1. the selection process of jury members which examines the method of selecting jury members as well as their method of setting and using the criteria for judgement.
2. The criteria for judgement which examines the method used by all three institutions in setting the criteria in order to find out their process of setting and using these criteria.

The findings of the research are follows. The Golden Television Awards and the National Youth bureau Awards share the same policy in using two sets of committee to administer the process of awarding. By contrast, there is only one committee for the Mekhala Awards. The use of two sets of committee in monitoring television programs is obviously better because there are two stages involved in the screening which makes the decision-making process much fairer. Besides, the combination of professionals and academics in one committee is an advantage in terms of legitimacy, acceptance and credibility for both the institution and the committee members themselves.

As regards the criteria for judgement, it is found that the institutions with clearly defined central criteria, ie. The Golden Television Awards and the committee for Coordination and promotion of the National Youth Bureau Awards, gain more acceptance in terms of the results than the institution with no central criteria, ie., The Mekhala Awards. The adjustment of criteria is another important issue. The institutions should adjust their criteria to comply with the trend and program format. They should by no means use the same criteria over and over again without adjustment.

As regards the status of the awards, it is found that the "award" does not function the way it should be, theoretically. In making their judgement, the juries do not rely on the professional vote since no television programs for the youths are required to apply for entry in the competition. Besides, the juries do not regard the awards as part of the competition. Rather, they view it as a means of giving incentives to program producers. Moreover, the fact that a television program for the youths is awarded by a certain institution does not affect the increase in sponsorship. The programs that survive today are mostly self-supporting

In sum, the process of awarding the television program for the youths must keep a balance between both components, namely, the juries and the criteria. If both components are well-balanced, the standard of awarding in Thailand will be upgraded. This would, in turn, result in the pride of award and their enthusiasm in producing quality programs in the future.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าสภาวะการแข่งขันของสื่อมวลชนในประเทศไทยมีความเข้มข้นในการแข่งขันสูงมาก ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 79.9 จากการสำรวจสถิติโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติที่เคยสำรวจไว้เมื่อปีพ.ศ. 2532 ทั้งนี้เป็นเพราะสื่อโทรทัศน์มีคุณสมบัติตลอดจนศักยภาพในการเสนอภาพและเสียงเหมือนจริงมากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ โทรทัศน์จึงถือเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่มีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนเราเป็นอย่างมากสำหรับสภาพสังคมในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์สำหรับการจัดรายการโทรทัศน์มี 4 ประการดังนี้ (เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๐)

1. วัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข่าวสารและความรู้
2. วัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความคิดเห็น
3. วัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความบันเทิง
4. วัตถุประสงค์เพื่อการเสนอบริการสาธารณะ

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงทำให้เกิดรายการโทรทัศน์มากมายหลายประเภทในปัจจุบัน และแต่ละรายการก็มีการแบ่งกลุ่มผู้ชมอย่างชัดเจนมากขึ้น จึงทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันในรายการประเภทเดียวกันสูง เช่น รายการประเภทเกมโชว์, รายการประเภททอล์คโชว์, รายการสำหรับเด็ก, รายการทำอาหาร เป็นต้น ดังนั้นผู้ผลิตรายการจึงต้องมีการปรับปรุงรูปแบบรายการให้มีความทันสมัยและสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด ซึ่งก็เปรียบเสมือนการแข่งขันระหว่างผู้ผลิตประเภทเดียวกันนั่นเอง ทั้งนี้แข่งขันเพื่อพัฒนาคุณภาพของรายการหรือแข่งขันให้ได้มาซึ่งความนิยมที่ต่อรายการ (Rating) หรือแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งรางวัล ทั้งนี้

เพื่อเป็นการยกระดับรายการของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของผู้ชม หรือเพื่อที่จะทำให้รายการของตนเองยังคงอยู่ในผังรายการของทางสถานีต่อไป (คันธिया วงศ์จินทา, ๒๕๔๑)

ปัจจุบัน โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนสำคัญในสังคมไทยที่แพร่หลาย เข้าไปในครอบครัว ผู้เด็กและเยาวชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเด็กก็อยู่ในวัยที่เจริญเติบโตพร้อมที่จะแสวงหาสิ่งต่างๆ รอบตัว แต่ทุกวันนี้ มีบิดามารดาจำนวนมาก ที่ไม่มีเวลาดูแลบุตร หรือมีเวลาแต่ขาดความเข้าใจโดยทอดทิ้งบุตรให้อยู่กับโทรทัศน์ บางคนให้โทรทัศน์ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ควรจะคำนึงถึงพิษภัย ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเด็กผู้ที่จะเป็นอนาคตของชาติ เพราะเด็กยังไม่สามารถแยกแยะสิ่งที่ดีออกจากสิ่งที่ไม่ดี ไม่รู้ว่าอะไรเป็นความจริง เป็นความเท็จ ความไม่รู้ และไม่มีประสบการณ์นี้เองทำให้เด็กเชื่อง่าย ทำตามได้ง่าย เด็กจึงได้รับอิทธิพลจากโทรทัศน์ทั้งทางด้านดีและไม่ดี(สมศรี สุกมลันนท์ , ๒๕๒๙)

เมื่อกล่าวเฉพาะผู้ชมที่เป็นเด็ก เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อภายในบ้าน(Domestic Media) จึงทำให้แม้แต่เด็กเล็กๆก็มีโอกาสได้ดูมากที่สุด ช่วงเวลาที่แพร่ภาพก็ยาวนานพ่อแม่เองมักสนับสนุนการดูโทรทัศน์มากกว่าการออกไปวิ่งเล่นนอกบ้าน และอาจใช้เป็นพี่เลี้ยงแทนตัวเอง จึงไม่ใช่เรื่องแปลกเลยที่ผลการวิจัยทุกชิ้นรายงานว่ากิจกรรมที่เด็กทำมากที่สุด เมื่อมีเวลาว่างเป็นอันดับแรกคือ “การดูโทรทัศน์”

ผลกระทบของโทรทัศน์ต่อการพัฒนาการของเด็กนั้น โทรทัศน์ถือว่าเป็นสื่อมวลชนที่สามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กได้มากที่สุดในปัจจุบัน แต่โทรทัศน์ก็มักจะมุ่งสนองตอบความต้องการทางธุรกิจมากกว่าที่จะเป็นไป เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและเยาวชนอย่างแท้จริง การพึ่งพิงผู้อุปถัมภ์รายการ การเสนอรายการเป็นหลัก ทำให้เด็กและเยาวชนมักจะได้รับชมรายการที่จัดขึ้นเพื่อผลกำไรทางด้านการค้ามากกว่าจะให้สิ่งที่เป็นประโยชน์ ซึ่งช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด (สุพัตรา มาศดิตถ์ , ๒๕๓๒) แต่รางวัลสามารถที่จะทำให้ผู้ผลิตรายการต้องระวังในการผลิตรายการที่ไม่มุ่งเน้นผลประโยชน์มากนัก

ในด้านจรรยาบรรณของวิทยุโทรทัศน์ ในรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้น สมาคมวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (National Broadcasting Association, 1987) ของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดข้อบังคับตามหลักสากล ว่าด้วยความรับผิดชอบในการคุ้มครองตัวของรายการสำหรับเด็กและเยาวชนไว้ ซึ่งเอกลักษณ์พิเศษอย่างหนึ่งของรายการเด็กที่แตกต่างจากประเภทรายการอื่นๆคือ มีผู้รับสารที่เป็นเด็ก ลักษณะรายการจะต้องเป็นรายการที่ดูแล้วเข้าใจง่าย และต้องเป็นรายการที่ไม่มีพิษมีภัย เนื่องจากผู้รับสารยังเป็นเด็ก ไม่รู้จักการแยกแยะและกลั่นกรอง และเนื่อง

จากเด็กยังต้องการการพัฒนาในด้านต่างๆ รายการเด็กต้องมีลักษณะรายการที่ให้ความรู้ผสมกับความบันเทิง ไม่ว่าจะในด้านของภาษาหรือความเข้าใจ นอกจากนั้นยังมีกฎต่างๆซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ข้อด้วยกันคือ

1. วิทยุโทรทัศน์เป็นสถาบันที่ให้ความรู้ เพิ่มพูนสติปัญญาอย่างกว้างขวางแก่เยาวชน ดังนั้น ทางสถานีจึงไม่ควรเสนอภาพข่าวที่เป็นการเร่งเร้าหรือแม้แต่เน้นอย่างสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับการก่อจลาจล การต่อสู้ ฆ่าฟันกันอย่างป่าเถื่อน เรื่องราวทางเพศ โดยมีข้อยกเว้นว่าจะเสนอให้ได้ในกรณีที่ตัดทอนออกอย่างเหมาะสมแล้ว

2. กฎที่กล่าวมานั้นยังไม่เพียงพอ ทางสถานียังต้องรับผิดชอบต่อรายการทุกชนิด ทุกรูปแบบ ที่เสนอเป็นประจำทุกวันอีกด้วย จึงควรพิจารณาดังต่อไปนี้

2.1 จุดมุ่งหมายของรายการคือให้ความรู้ เช่นความเปลี่ยนแปลงในสังคม วัฒนาการทางเทคโนโลยี รวมทั้งให้ความสนุกสนาน บันเทิงและน่าสนใจควบคู่กันไปด้วย

2.2 ควรเสนอรายการที่ให้ความคิดสร้างสรรค์ สอดแทรกทัศนคติที่เป็นประโยชน์ ศีลธรรมจรรยา

2.3 ควรสะท้อนให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ เกียรติยศ ชื่อเสียง ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญู ความเคารพต่อพ่อแม่และผู้ที่มีบิถือ

2.4 ไม่ควรเสนอข่าวลัทธิพาดพิงไปเรียกค่าไถ่ หรือการวางแผน และวิธีการข่มขู่คุกคามของอาชญากรเหล่านั้น

2.5 ควรตัดทอนเรื่องราวที่เกี่ยวกับการฆ่าฟันอย่างทารุณโหดร้าย ซึ่งก่อให้เกิดความน่าหวาดกลัว หรือตื่นตระหนกตกใจจนเกินเหตุ หรือกระทำการที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ ย่อมไม่เป็นประโยชน์ต่อความคิดและจิตใจของเยาวชน

2.6 ควรยับยั้งและหลีกเลี่ยงการกระทำของอาชญากรรม ควรระมัดระวังในการเสนอรายการที่เกี่ยวข้อง เรื่องราวที่แปลกประหลาดเหลือเชื่อ ไม่มีหลักฐานอ้างอิงแน่นอนหรือปฏิบัติปีศาจ เป็นการมอมเมาจิตใจของเด็กให้เป็นคนขาดสติในการนึกคิดและหมกมุ่นแต่ในสิ่งที่ไร้สาระ

จากงานเขียนของ อ.กาญจนา แก้วเทพ,๒๕๓๙(สถานภาพแห่งองค์ความรู้เรื่อง บทบาทสื่อมวลชนต่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว) กล่าวว่า การผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเริ่มขึ้นมาพร้อมกับการเกิดของสถานีโทรทัศน์ไทย โดยรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ที่ผลิตขึ้นในยุคแรกๆ จะมีลักษณะการนำเสนอรายการที่ผสมผสานกันหลายรูปแบบในหนึ่งรายการ เช่น การเล่นเกม การแสดงต่างๆของเด็ก นูนเชิด นานๆครั้งจะมีการสาธิต หรือสอนให้ประดิษฐ์สิ่งของ เนื่องจากความไม่พร้อมในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นทางด้านอุปกรณ์ในการสาธิตที่มีไม่เพียงพอ หรือตัวนูนไม่สามารถที่จะทำกริยาบางอย่างได้ เป็นต้นจึงทำให้รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กส่วนใหญ่ในอดีตจึงไม่ค่อยประสบความสำเร็จ หรือสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งหน่วยงานที่สนับสนุนก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับรายการสำหรับเด็กเท่าที่ควร

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุชาติพิทย์ ศรีวรรณท์ (๒๕๓๗) ซึ่งพบว่า ถึงแม้จะมีรายการสำหรับเด็กให้เห็นในจอโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่มีสถานีโทรทัศน์เป็นแห่งแรกในประเทศไทยจวบจนปัจจุบัน ก็ยังคงมีรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเป็นส่วนหนึ่งของผังรายการ เช่น ในปีพ.ศ. 2543 มีรายการเด็กที่ผลิตในประเทศไทยที่อยู่ในผังรายการทั้ง 6 สถานีเพียง 8 รายการเท่านั้นแต่เป็นที่น่าสังเกตว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมักเป็นรายการที่ไม่ประสบความสำเร็จหรือมีอายุยืนนาน เมื่อเทียบกับรายการโทรทัศน์ประเภทอื่น จึงเกิดคำถามที่ว่าทำไมรายการเด็กจึงมีแต่ "ทรง" กับ "ทรุด" ซึ่งปัจจัยในการผลิตรายการก็นับว่ามีส่วนสำคัญมากที่จะทำให้รายการเด็กคงอยู่ต่อไปหรือต้องปิดรายการลง ทั้งนี้ปัจจัยที่สำคัญประกอบไปด้วย ผู้ผลิตรายการ สถานี และผู้อุปถัมภ์รายการ (เมธา วรรณกาล, วารสารทีวีพูล, คอลัมน์มองต่างมุม, ๒๕๓๕)

1. ด้านผู้ผลิตรายการ เชื่อว่ายังมีคนที่มีฝีมืออีกมาก ซึ่งพร้อมที่จะผลิตรายการที่มีคุณภาพสำหรับเด็ก แต่ที่ต้องเลิกไปก่อนเวลาอันควรเป็นเพราะแบกรับภาระค่าใช้จ่ายไม่ไหว ทั้งค่าใช้จ่ายในการผลิต ค่าเช่าเวลาสถานีซึ่งต้องมีการจ่ายล่วงหน้า สาเหตุนี้เองที่ทำให้ผู้ผลิตต้องเปลี่ยนไปทำรายการรูปแบบอื่นที่สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ผลิตเองได้ เช่นคุณปวรวรรณ พูลศิริรัตน์ ได้รับนโยบายจากทางช่อง 5 ให้ผลิตรายการสำหรับเด็กขึ้นมา 1 รายการ ซึ่งในขณะนั้นคุณปวรวรรณก็ได้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กขึ้นมา 1 รายการชื่อ "รายการดรุณธรรม" เมื่อเริ่มผลิตก็ประสบกับปัญหามากมาย เพราะเธอไม่มีพื้นฐานทางด้านโทรทัศน์มาก่อน แต่เธอเป็นคนที่ชอบรายการเด็กเป็นทุนเดิมอยู่เมื่อโอกาสมาถึงก็เลยลองทำดู ผลปรากฏว่าเมื่อเซ็นสัญญากับทางสถานีแล้วก็ไม่รู้ว่าจะเริ่มอะไรก่อน ตอนนั้นคุณประจักษ์ (หัวหน้าฝ่ายรายการ) ได้แนะนำติดต่อให้กับกับบริษัทกันตนา ซึ่งทางกันตนาก็ได้ช่วยสร้างทีมงานผลิตรายการดรุณธรรมขึ้น แต่ในส่วนของโฆษณาต้องหาเอง ซึ่งคุณปวรวรรณอยู่ในภาวะที่บีบคั้นมาก ต้องหาเงินจ่ายทั้งค่าเวลา สถานี จ่ายค่าพากษ์ จ่ายค่าโปรดิวเซอร์ให้กับกันตนา แต่แล้วรายการดรุณธรรมก็ได้รับรางวัลโทรทัศน์ทองคำด้านรายการเด็กดีเด่นประจำปี 2531 ดีใจได้ไม่นาน รายการเด็กทางช่อง 5 ก็ถูกย้ายเวลามาอยู่ในช่วง 18.00-19.00น. ซึ่งเป็นเวลาที่ เอเจนซี่ไม่สนใจที่จะซื้อแถมสปอนเซอร์ และ

สปอนเซอร์เท่าที่ไม่ต่อสัญญา เนื่องจากทางเอเจนซีไม่คุ้นกับช่วงเวลาใหม่ จะเห็นได้ว่าแม้รายการจะได้รางวัล รายการก็ยังถูกย้ายเวลาไปอยู่ในช่วงที่ไม่ค่อยจะดีนัก แทนที่จะถูกย้ายเวลาไปอยู่ในช่วงที่ดีขึ้น ซึ่งผู้ที่พิจารณาปรับเปลี่ยนก็คือสถานีโทรทัศน์นั่นเอง ผู้ผลิตรายการไม่มีอำนาจที่จะต่อรองที่จะขอช่วงเวลาที่ดีให้กับรายการได้แม้ว่ารายการจะได้รางวัลมากก็ตาม เมื่อไม่มีรายได้เข้าหนี้สินก็เริ่มพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ หนี้ส่วนก็เริ่มถอนตัว แต่คุณปวรวรรณก็ยังกักพันธู้อยู่ถึง 3 ปี จนกระทั่งได้ผู้ใหญ่ทางบริษัท ทรานโอเซียน เทรดดึงยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือโดยให้การสนับสนุนรายการ รายการคุณธรรมก็ดีขึ้นเรื่อยๆ พออยู่ได้จนกระทั่งปัจจุบันบริษัทปรารถนาโปรดักชั่นมีห้องตัดต่อรายการ กล้องถ่ายทำ ฯลฯ เป็นของตัวเอง คุณปวรวรรณกล่าวต่ออีกด้วยว่าภาครัฐควรที่จะหันมาสนใจรายการเด็กบ้าง คนทำรายการเด็กไม่มีใครเป็นคนเลย ครั้งหนึ่งมีคนเคยถามว่า เคยดูตัวเองหรือเปล่าว่าทำรายการไม่น่าสนใจ คุณปวรวรรณตอบว่า พวกเขาสำรวจตัวอยู่ตลอดเวลา ทุกวันนี้ผู้ที่ตัดสินว่าเราไม่ได้รับความนิยมคือ เอเจนซี ที่ไม่ซื้อโฆษณาเท่านั้นเอง ถ้ามีคนซื้อโฆษณา รายการเด็กก็จะประสบความสำเร็จมากกว่านี้ อีกอย่างหนึ่งคือช่วงของรายการซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดเพราะจะส่งผลไปยังผู้อุปถัมภ์รายการที่เพิ่มขึ้น ซึ่งก็จะนำรายได้มาสู่สถานีและตัวรายการเองซึ่งก็สะท้อนไปถึงความอยู่รอดของตัวรายการในอนาคต (เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง **ทวิยุคโลกาภิวัตน์กับเด็กและเยาวชน**, ห้องประชุมศูนย์สารนิเทศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘)

2. ด้านสถานีโทรทัศน์ ได้มีการปรับเปลี่ยนผังรายการใหม่ในทุกปี เพื่อส่งเสริมรายการเด็กให้แน่นขึ้น หลังจากที่รัฐบาลประกาศให้ความสนับสนุนเต็มที่แล้วในปีพ.ศ. 2524 หากพิจารณาให้ถ่องแท้เวลาที่ เป็นรายการที่ดีมีสาระสำหรับเด็กของแต่ละช่องจะมีไม่เกิน 1 ชม./วัน คือช่วงเวลา 18.00-19.25น. นอกจากวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ที่อาจมีเพิ่มในช่วงเช้าเวลาประมาณ 08.00-10.00น.

ความเหมาะสมในเรื่อง "เวลาการออกอากาศ" ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่น่าเป็นห่วง เพราะรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เป็นรายการที่ระบุกลุ่มเป้าหมายชัดเจนอยู่แล้ว ถ้าหากว่าเด็กส่วนใหญ่ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดไม่มีโอกาสได้ชม ก็ถือได้ว่าเป็นสาเหตุหนึ่งของความล้มเหลวของผู้จัดและสถานีที่ แต่ช่วงเวลาดังกล่าวที่ได้กล่าวมานั้นผู้วิจัยคิดว่าเป็นช่วงเวลาของเด็กทั่วประเทศสามารถมีโอกาสได้รับชมรายการอย่างเต็มที่กล่าวคือเป็นช่วงเวลาของเด็กจะเดินทางจากโรงเรียนถึงบ้านกันแล้ว จึงทำให้เด็กสามารถรับชมรายการได้มาก

3. ด้านผู้อุปถัมภ์รายการ อาจกล่าวได้ว่าที่รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กยังมีน้อย และไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายหรือบางรายการไม่สามารถที่จะดำเนินรายการต่อไปได้นั้น สาเหตุหนึ่งมาจากผู้อุปถัมภ์รายการนั่นเอง รายการโทรทัศน์ที่ดีสำหรับเด็กอาจลดลง หรือถูกยกเลิกไปได้ เพราะผู้อุปถัมภ์รายการยกเลิกไม่ให้การสนับสนุนรายการ หรือผู้อุปถัมภ์รายการเห็นว่าสินค้าของตนไม่ได้รับความนิยมเมื่อโฆษณาในรายการนั้นๆ (Libert, Sprafkin and Davidson, 1982) ดังนั้นผู้อุปถัมภ์รายการจึงต้องเลือกให้การอุปถัมภ์รายการที่มีคนชมมาก เพื่อที่จะได้ขายโฆษณาสินค้าของตนให้ได้มากที่สุด

จากปัจจัยทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมาแล้ว สภาวะการแข่งขันของสถานีโทรทัศน์ในปัจจุบันก็มีสูงอยู่เช่นกัน ทำให้ผู้ผลิตรายการในประเภทเดียวกันของแต่ละช่องต้องหากลยุทธ์ในการผลิตรายการให้ดีมีคุณภาพมากขึ้น

รางวัลทางโทรทัศน์ที่ผู้ผลิตได้รับนั้นถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้สถานีนั้นมี Rating ที่เพิ่มขึ้นได้ ซึ่งเมื่อ Rating ดีก็ส่งผลให้สถานีมีผู้อุปถัมภ์รายการที่เพิ่มขึ้นซึ่งสร้างรายได้ให้กับสถานีตามมา เช่นการให้รางวัลของสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นนวนิยาย จะสังเกตได้ว่าหนังสือที่ได้รับรางวัลนั้นล้วนแล้วแต่เป็นหนังสือที่มีเนื้อเรื่องที่ดี น่าสนใจและมีภาษาที่ใช้สละสลวยสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียนขึ้น เมื่อผู้เขียนได้รับเลือกให้ได้รับรางวัล ผลพวงที่ตามมาคือ ยอดพิมพ์ที่เพิ่มขึ้น ความน่าเชื่อถือของผู้เขียนก็มีมากขึ้น และมีกลุ่มผู้อ่านมากขึ้นตามมาเป็นต้น

ดังนั้นการจัดประกวดผลงานทางโทรทัศน์ในแต่ละครั้งนั้นก็จะมีเกณฑ์การพิจารณารางวัลแตกต่างกันออกไป ซึ่งรางวัลถือได้ว่าเป็นตัวแปรที่จะสร้างแรงจูงใจและมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลด้วย(ผู้ผลิต) เพราะรางวัลสามารถจะเป็นสิ่งล่อใจ จูงใจในการทำงานขององค์กรธุรกิจ ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ผลิตให้มีความจงรักภักดีต่อองค์กร

“รางวัล” นอกจากจะส่งผลให้กับ Rating และแรงจูงใจกับผู้ผลิตแล้ว การให้รางวัลก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินผลสื่อด้วย ซึ่งการประเมินจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ประเมินในลักษณะของ Professional Criteria (เกณฑ์ในความเป็นมืออาชีพ)
 2. ประเมินในลักษณะ Popular Criteria (เกณฑ์จากความนิยมของประชาชน)
1. การประเมินในลักษณะ Professional Vote นั้นมีผลดีต่อการยกระดับมาตรฐานทางวิชาชีพมากขึ้นตัวอย่างเช่นการประกาศผลรางวัลพูลิตเซอร์ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้กับนักหนังสือพิมพ์ดังนี้

รางวัลพูลิตเซอร์ (Pulitzer Prize Award)

เป็นรางวัลที่โจเซฟ พูลิตเซอร์ (Joseph Pulitzer) ได้ก่อตั้งขึ้น เป็นรางวัลสำหรับนักหนังสือพิมพ์ รางวัลพูลิตเซอร์เป็นรางวัลที่แจกให้กับผู้ที่มีผลงานดีเด่นในด้านการเขียน การแสดง เพลง และผลงานทางด้านหนังสือพิมพ์ ซึ่งพูลิตเซอร์มีนโยบายในการดำเนินงาน 5 ข้อดังนี้

1. จะไม่สนับสนุนพรรคการเมืองใดๆ แต่สนับสนุนเพียงประชาชน
2. จะไม่เป็นเครื่องมือที่จะทำลู่ลิตธิสารารณรัฐ (Republicanism) แต่จะเป็นเครื่องมือที่จะนำสู่ข้อเท็จจริง

3. จะไม่ติดตามสาเหตุ แต่จะติดตามผลสุดท้าย

4. จะไม่สนับสนุนฝ่ายบริหาร แต่จะวิพากษ์วิจารณ์และคัดค้านคนที่กระทำผิด

5. จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และความคิดที่เป็นธรรมโดยไม่มีอคติหรือลำเอียง

จากหลักการทำงาน 5 ข้อของพูลิตเซอร์นั้นสามารถสรุปได้ว่า พูลิตเซอร์มีความเป็นกลางมากในการทำงาน ว่าไปตามสิ่งที่ถูกที่ผิด โดยใช้ความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง การทำงานของพูลิตเซอร์ส่วนใหญ่จะเป็นการตีแผ่ในเรื่องของความเป็นจริงให้ออกมามากที่สุด ซึ่งพูลิตเซอร์มีคติประจำใจข้อหนึ่งคือ “ความถูกต้อง” (Accuracy)

ในประเทศไทยก็มี “รางวัลของมูลนิธิ อิศรา อมันตกุล” เช่นเดียวกัน โดยเป็นรางวัลสำหรับนักข่าวหนังสือพิมพ์ ข่าวภาพดีเด่นประจำปี “รางวัลมูลนิธิอิสรา อมันตกุล” เป็นเพียงส่วนหนึ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงมรดกที่ โจเซฟ พูลิตเซอร์ได้ทิ้งไว้ให้กับโลก ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่เป็นตัวเงิน แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่โลกยึดถือปฏิบัติตาม

2. การประเมินจากความนิยม (Popular Criteria) เป็นการประเมินจากผู้ชมรายการ โดยดูจากเสียงความต้องการของผู้ชมในรายการนั้นๆเป็นหลัก

เช่นรางวัลMtv Awards เป็นรางวัลที่ให้กัับวงการเพลง ซึ่งผลการตัดสินจะมาจากกาไรหวอดเสียงของสมาชิกจำนวนนับพันคน ที่โหวตให้กับนักร้อง หรือเพลงที่ชื่นชอบ หรือ รางวัลสี่สนอวอร์ดส์ ก็เป็นเพียงการแสดงทัศนะของคนกลุ่มเล็กๆ กลุ่มหนึ่งเท่านั้นที่มีต่อผลงานเพลงไทยในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะไม่สามารถแสดงผลในฐานะ “ตัวแทนทางความคิด” ได้ แต่อย่างน้อยก็ดีกว่าที่สังคมไทยจะไม่มี “เครื่องบ่งชี้ทางคุณค่า” ใดๆเลย

ในส่วนของโทรทัศน์ ปัจจุบันก็ได้มีองค์กรที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของรายการโทรทัศน์ ซึ่งได้มีการจัดมอบรางวัลสำหรับผู้ผลิตรายการทางโทรทัศน์ขึ้นทุกปี ได้แก่

1. สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย ที่จัดการประกาศผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์ หรือที่เรารู้จักกันในรางวัล “เมขลา”

2. ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ร่วมกับสถาบันนักวิชาการสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.) ที่จัดการประกาศผลรางวัล “โทรทัศน์ทองคำ”

3. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.)

ทั้ง 3 องค์กรได้เล็งเห็นความสำคัญในผลงานและการเจริญเติบโตของคนในวงการโทรทัศน์ที่ดีมีคุณภาพ จึงได้มีการจัดประกวด การตัดสิน และการร่วมมือพิจารณาผลงานที่ดีเยี่ยม และสังคมยอมรับ โดยใช้วิธีการตัดสินที่เป็นเอกฉันท์ ตามคุณภาพของผลงานและเป็นรางวัลแห่งเกียรติยศ ยุติธรรม เทียงธรรม ตามที่หน่วยงาน ผู้ผลิต และองค์กรวาดหวังและตั้งใจไว้ ลักษณะการทำงานของแต่ละองค์กรก็มีลักษณะการทำงานดังนี้

1. **สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย ผู้จัดการประกวดผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์ “รางวัลเมขลา”**

การจัดประกวดผลงานทางโทรทัศน์ รางวัล “เมขลา” ซึ่งมีรูปเมขลาหล่อแก้วที่เป็นสัญลักษณ์ จัดขึ้นในปีแรกคือปีพ.ศ. 2523 ถ่ายทอดทางช่อง 4 บางขุนพรหมเป็นช่องแรก ซึ่งนับได้ว่าเป็นการเริ่มการจัดการประกวดผลงานทางโทรทัศน์ของไทยเป็นครั้งแรก โดยมีคุณจำนง รังสิกุลเป็นผู้ริเริ่มเป็นคนแรกเช่นกัน การจัดประกวดรางวัลเมขลาได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2523-2542 ซึ่งรวมแล้ว 19 ปีด้วยกัน วัตถุประสงค์ของการจัดประกวด ก็คือ เพื่อที่จะส่งเสริมและยกย่องงานด้านโทรทัศน์ที่ผลิตในประเทศทุกประเภทโดยมีการแบ่งแยกประเภทรางวัลดังนี้

1.1 รางวัลประเภทสถานีโทรทัศน์ดีเด่น 4 รางวัล

1.2 รางวัลประเภทบุคคลดีเด่น ซึ่งมี 19 รางวัล รางวัลประเภทนี้จะครอบคลุมรายการประเภทความรู้ การศึกษา ข่าวสาร ศิลปวัฒนธรรมและความบันเทิง ทั้งนี้เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่บุคลากร ผู้ผลิตรายการ และศิลปิน ดารา นักแสดงให้มีกำลังใจ และผลิตผลงานที่ดีมีคุณภาพ ออกสู่สายตาประชาชนมากขึ้น

1.3 รางวัลประเภทรายการ ซึ่งมีทั้งหมด 14 รางวัล รายการสำหรับเด็กก็จัดอยู่ 1 ใน 14 ประเภทนี้ด้วย ซึ่งอยู่ในหมวดของ “รางวัลประเภทรายการความรู้และสาระดีเด่น” มีคณะกรรมการผู้

ทรงคุณวุฒิร่วมพิจารณาตัดสินจำนวน 33 ท่าน อันประกอบไปด้วยมีกรรมการที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์จำนวน 15 ท่าน และคณะกรรมการบริหารอีก 18 ท่านโดยคณะกรรมการชุดบริหารจะเป็นชุดพิจารณาตัดสินรางวัลซึ่งแบ่งเป็น 14 ชุด ซึ่งประเภทรายการเด็กจะใช้คณะกรรมการพิจารณาชุดที่ 3 โดยกรรมการจะดูส่วนประกอบของรายการคือ คุณภาพของรายการ รูปแบบของการนำเสนอรายการ คุณประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับ และเวลาของการนำเสนอรายการ(สูจิบัตรงาน เมขลา,๒๕๔๒)

2. ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์และสภาสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.) จัดงาน "โทรทัศน์ทองคำ"

รางวัลโทรทัศน์ทองคำในปัจจุบันดำเนินงานโดย ศ. คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร ซึ่งท่านดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการการตัดสินรางวัล หลังจากที่ผู้ก่อตั้งคือ คุณจำนง รังสิกุล ได้ถึงแก่อนิจกรรม

รางวัลโทรทัศน์ทองคำ เป็นรางวัลที่เกิดขึ้นมาจากผลพวงของรางวัล "เมขลา" โดยการริเริ่มของคุณจำนง รังสิกุลเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งรางวัลโทรทัศน์ทองคำขึ้นในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งประเทศไทยได้มีการจัดงานมอบรางวัลตั้งแต่นั้นจวบจนถึงปัจจุบันรวม 13 ครั้งในระยะเวลา 14 ปี ซึ่งปี2542ถือว่าเป็นครั้งที่ 13 แนวทางการดำเนินงานนั้นได้จัดตามแบบอย่างการประกาศรางวัล "EMMY AWARD"ของสถาบันโทรทัศน์ในสหรัฐอเมริกา

ในปี พ.ศ. 2536 ทางชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ร่วมกับ สภาสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.) ได้มอบหมายให้บริษัท ออล อิน วัน สตูดิโอ จำกัด เป็นผู้รับไปจัดรายการประกาศรางวัล ณ เวทีหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายทอดสดออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

วัตถุประสงค์ของการประกวดไม่ได้ให้ความสำคัญแต่เฉพาะการแสดงความเหมาะสมของบุคคลิกและเนื้อหา แต่มีขอบเขตขยายไปถึงความสามารถในสาขาต่างๆที่ช่วยประกอบให้ละครโทรทัศน์ หรืองานแต่ละชิ้น แต่ละประเภทเป็นงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ด้วยคุณภาพ

การตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำนั้นมีการตัดสินรางวัลรวมทั้งสิ้น 9 ประเภท ซึ่งดำเนินงานโดยคณะกรรมการอันประกอบไปด้วย คณะกรรมการอำนวยการทั่วไป 15 ท่านโดยมี ศ.คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร เป็นประธานกรรมการและมีหัวหน้าประธานแต่ละชุดอีก14 ท่าน ร่วมกันคัดเลือกคณะกรรมการแต่ละชุดอีก 9 ประเภท คณะกรรมการประเภทรายการเด็กและสตรีมี ผ.ศ. ลักษณะ สตะเวทิน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนามหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นประธาน

ชุดของการตัดสินใจประเภทรายการเด็กและสตรี และมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิร่วมตัดสินอีก 11 ท่าน(สูจิบัตรงานโทรทัศน์ทองคำครั้งที่ ๑๔,๒๕๔๒)

ประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและสตรีที่กรรมการการตัดสินใจจะร่วมกันพิจารณา รางวัลมี จำนวนทั้งสิ้น 2 รางวัลด้วยกันคือ

- 2.1 รายการเด็กดีเด่น
- 2.2 รายการเยาวชนดีเด่น

3. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของสื่อมวลชนที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ และวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก จึงได้ริเริ่มโครงการส่งเสริมผลงานดีเด่นขึ้นในปีพ.ศ.2521 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกาศเกียรติคุณสื่อมวลชนที่ผลิตผลงานดีเด่นสำหรับเด็กและเยาวชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตผลงาน สื่อมวลชนได้ผลิตผลงานที่มีเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์มีคุณภาพ เสริมสร้างปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งผลงานที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและเยาวชน ประการสำคัญเพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่สื่อมวลชนในการผลิตผลงานที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานในการส่งเสริมผลงานสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชน ในปี2542เป็นที่ 17 ซึ่งในการดำเนินงานแต่ละครั้ง สำนักงานฯได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณางานสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชน โดยมี ศ.คุณหญิงเต็มสิริบุญยสิงห์เป็นประธาน และผู้แทนจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการกว่า 100คน ดำเนินการคัดเลือกผู้ผลิตและผู้ให้การสนับสนุนการผลิตผลงานสื่อมวลชน ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อรับรางวัลอันจะเป็นกำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สื่อมวลชนอื่นๆต่อไป

ประเภทของสื่อมวลชนที่นำมาพิจารณารางวัลมีทั้งหมด 13 ประเภทด้วยกันดังนี้

1. รายการโทรทัศน์
2. รายการวิทยุ
3. ภาพยนตร์โฆษณา
4. ภาพยนตร์ไทย
5. ภาพยนตร์สารคดี

6. ศิลปิน

- นักพากย์ภาพยนตร์
- นักแสดงภาพยนตร์
- นักแสดงโทรทัศน์
- นักร้อง
- พิธีกร
- นักแสดงตลก

7. เพลงและดนตรี

8. วารสาร

9. หนังสือการ์ตูน

10. หนังสือพิมพ์

11. ผู้อุปถัมภ์รายการโทรทัศน์

12. สื่อคอมพิวเตอร์

13. สื่อพื้นบ้าน

ในที่นี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวเฉพาะสื่อโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา ซึ่งในหลักเกณฑ์การพิจารณาผลงานสื่อมวลชนทางประเภทสื่อโทรทัศน์มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นรายการที่เผยแพร่ภายในปีนั้นๆรวมระยะเวลา 1 ปี
2. เป็นรายการที่ผลิตในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็รายการสดหรือเทป
3. เป็นรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม วัฒนธรรม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ ให้ความรู้ความบันเทิง และไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็กและเยาวชน
4. รูปแบบและวิธีการนำเสนอเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ไม่เลียนแบบใคร ดูแล้วเข้าใจง่ายเหมาะกับเด็กและเยาวชนแต่ละวัย มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องชัดเจน

5. มีเทคนิคการผลิตที่ชวนให้เด็กและเยาวชน สนใจติดตามอย่างไม่เบื่อหน่าย

จะสังเกตได้ว่าในบางปีรายการเดิมอาจจะมีการเปลี่ยนกลุ่มอายุของเด็กที่ชม ทั้งนี้เนื่องมาจากเนื้อหารายการในรายการนั้นมีเนื้อหาที่ตรงกับกลุ่มของวัยเด็กตอนกลางที่โตขึ้นมากกว่าวัยเด็กตอนต้น เพราะฉะนั้นรางวัลที่ได้รับก็จะมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหารายการในปีนั้นๆด้วย

ตารางรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ได้รับรางวัล เมขลา โทรทัศน์ทองคำ
และสยขตั้งแต่ปีพ.ศ. 2537-2541

รายการที่มีเครื่องหมาย**แสดงว่าเป็นรายการที่อยู่รอดมาจนถึงปัจจุบัน

ปีพ.ศ.	สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิง แห่งประเทศไทย (เมขลา)	ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ และสถานีวิชาการสื่อ สารมวลชนแห่ง ประเทศไทย(โทรทัศน์ ทองคำ)	สำนักงานคณะ กรรมการส่งเสริมและ ประสานงานเยาวชน แห่งชาติ (สยข.)
พ.ศ. 2537	**รายการที่มีเพื่อน	รายการริมระเบียง	**รายการเจ้าขุนทอง รายการ 180 ไอคิว
พ.ศ. 2538	**รายการเจ้าขุนทอง	**รายการเจ้าขุนทอง รายการคิดดีแคท รายการสารานุกรม	รายการเด็กดี **รายการที่มีเพื่อน รายการกาลิเลโอเกม
พ.ศ. 2539	**รายการที่มีเพื่อน	**รายการที่มีเพื่อน **รายการทุ่งแสงตะวัน	**รายการเจ้าขุนทอง รายการคิดดีแคท รายการกล้าคิดกล้าทำ
พ.ศ. 2540	ไม่มีรายการเด็กได้ รางวัล	**รายการเจ้าขุนทอง รายการZone One	รายการนิทานนิทรา **รายการเจ้าขุนทอง รายการภาษาไทยใน จอ
พ.ศ. 2541	รายการอัศวินน้อย	รายการนิทานนิทรา **รายการทุ่งแสงตะวัน	**รายการเจ้าขุนทอง **รายการดาวดวงเล็ก รายการยังโชน

จากตารางเปรียบเทียบรายการที่ได้รับรางวัลของทั้ง 3 องค์กรจะเห็นได้ว่า รายการบางรายการจะได้รางวัลจากหลายองค์กร และได้ต่อเนื่องกันมาหลายปีเช่นรายการ เจ้าขุนทอง และรายการที่มีเพื่อน ซึ่งจะมีรายการเด็กบางรายการที่ได้รับรางวัลจากองค์กรเดียวกันถึง 4 ปี เช่นรายการเจ้าขุนทอง ซึ่งคณะกรรมการสยข.กล่าวว่า "ที่รายการเจ้าขุนทองได้บ่อย เพราะรายการเจ้าขุนทองเขามีจุดยืนและมีการพัฒนา ปรับปรุงรายการให้มีความน่าสนใจขึ้นในทุกๆปี และเนื้อ

หารายการก็สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือเน้นภาษาไทย ดังนั้นรายการเจ้าขุนทองก็ควรที่จะได้รับรางวัลไป

ในส่วนของรายการที่อยู่รอดมาจนถึงปัจจุบัน จะสังเกตได้ว่ามีอยู่เพียงไม่กี่รายการที่อยู่รอด รายการอื่นๆก็ได้ปิดตัวเองลงไปอย่างมากมายถึงแม้ว่ารายการนั้นๆจะได้รับรางวัลก็ตาม ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์อย่างหนึ่งได้ว่า รายการที่อยู่รอดได้ในปัจจุบันนั้น เป็นรายการที่อยู่รอดได้ด้วยตัวรายการเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรางวัลที่ได้รับ

ในส่วนของ การพิจารณารางวัลโทรทัศน์ทั้ง 3 องค์การจะใช้เกณฑ์การพิจารณาโดยดูจากคุณภาพรายการและรูปแบบรายการเป็นหลักว่าเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ เนื้อหาในรายการให้ประโยชน์กับเด็กมากน้อยแค่ไหน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเสริมแรง(Reinforcement)เพื่อให้บรรลุความสำเร็จอย่างหนึ่งในลักษณะตัวเสริมแรงบวก(Positive Reinforcement) ที่จะเพิ่มแนวโน้มการตอบสนองเมื่อนำมาใช้ได้ อย่างไรก็ตามการให้รางวัลนั้นก็มีทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยสิ่งที่กล่าวมาแล้วนั้นคือด้านบวกของการให้รางวัล แต่การให้รางวัลก็มีด้านลบเช่นกัน กล่าวคือ ความยุติธรรมของผู้ใช้เกณฑ์ในการให้รางวัลนั้นมีมากน้อยแค่ไหนซึ่งจะมีผลต่างๆตามมา เช่น การยอมรับในเรื่องของผลการตัดสินจากผู้ผลิตรายการที่มีต่อรางวัลเมขลา ในด้านความโปร่งใสของคณะกรรมการการตัดสิน ซึ่งผู้ผลิตรายการส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรางวัลเมขลามากที่สุด เพราะการตัดสินแต่ละครั้งผู้ผลิตมักไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับองค์การหรือคณะกรรมการตัดสินเลยว่ามีข้อมูลเป็นอย่างไร รายการที่ควรได้รับรางวัลก็ไม่ได้ เป็นต้น

สำหรับแง่มุมที่เป็นลบ นั้นคือเรื่องความยุติธรรมของเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งมักจะปรากฏอยู่เคียงคู่อยู่เสมอกันทุกครั้งที่มีการประกวด จะสังเกตได้ว่าก่อนหรือหลังการประกาศรางวัลต่างๆทั้งในประเทศไทยหรือต่างประเทศ เช่นการประกาศผลรางวัลออสการ์ ลูกโลกทองคำ ฯลฯ ก็มีผู้ที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างเผ็ดร้อน ไม่ว่าจะเป็น ผลรางวัล , ตัวนักแสดงที่เข้าชิงรางวัล , เพลงประกอบ ฯลฯ เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น นายริชาร์ด ชิกเกิล นักวิจารณ์ภาพยนตร์ จากนิตยสารไทม์ เจ้าของหนังสือ Matinee Idylls: Reflexions on the Movies ได้เขียนวิจารณ์ออสการ์(2000)ว่า “นับเป็นความผิดพลาด ที่ไม่มีชื่อ จิม แครี ติดเข้ารอบ เขาแสดงได้ยอดเยี่ยมมาก แต่ผมเชื่อว่าในที่สุดเขาจะต้องมีวันของเขาเข้าสักวัน”

สำหรับนายลีโนอาร์ด มัลติน นักวิจารณ์ภาพยนตร์จากรายการ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ทูไนท์ บอกว่า เขารู้สึกผิดหวังที่คริสโตเฟอร์ พลัมเมอร์ ไม่ติดกลุ่มเข้าชิงรางวัลดาราสนับสุนนชาย

ยอดเยี่ยม จากบทบาทการแสดงที่สมจริง ในการรับบทเป็น ไมก์ วอลเลซ นักข่าวสถานีโทรทัศน์ซีบีเอส จาก “ดิ อินไซด์เออร์”

ขณะที่นาย เคนเน็ธ ตูราน นักวิจารณ์หนังสือพิมพ์ลอสแอนเจลิส ไทมส์ รู้สึกผิดหวังที่ฟิลิป เซย์มัวร์ ฮอฟแมน ดาราสมทบจาก “แมกโนเลีย” และ “เดอะทาเลนต์ มร.ริปลีย์” ไม่มีชื่อเข้าชิงออสการ์(มติชนรายวัน:๑๔,๒๕๔๓)

ปัจจัยสำคัญสองปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้รางวัลมีทั้งด้านบวกและด้านลบนั้นก็คือ “เกณฑ์การตัดสิน” และ “คณะกรรมการการตัดสิน” นั้นเอง

ในการตัดสินการประกวดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นต้องประกอบด้วยเกณฑ์การตัดสินซึ่งมี 2 ขั้นตอนด้วยกันกล่าวคือ

1. ขั้นตอนการคิดหรือสร้างเกณฑ์
2. ขั้นตอนการใช้เกณฑ์

เกณฑ์การตัดสินจะมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดและใช้เกณฑ์ อย่างมีประสิทธิภาพและผู้ที่ทำหน้าที่ทั้ง 2 อย่างได้ดีนั้นก็คือ “คณะกรรมการการตัดสิน” รางวัลนั่นเอง ถ้าคณะกรรมการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ เกณฑ์ที่ใช้ก็จะเป็นเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพและยุติธรรม แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าคณะกรรมการเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพเลย เกณฑ์ที่ใช้ก็จะเป็นเกณฑ์ที่ไม่มีคุณภาพและไม่เป็นที่ยอมรับ

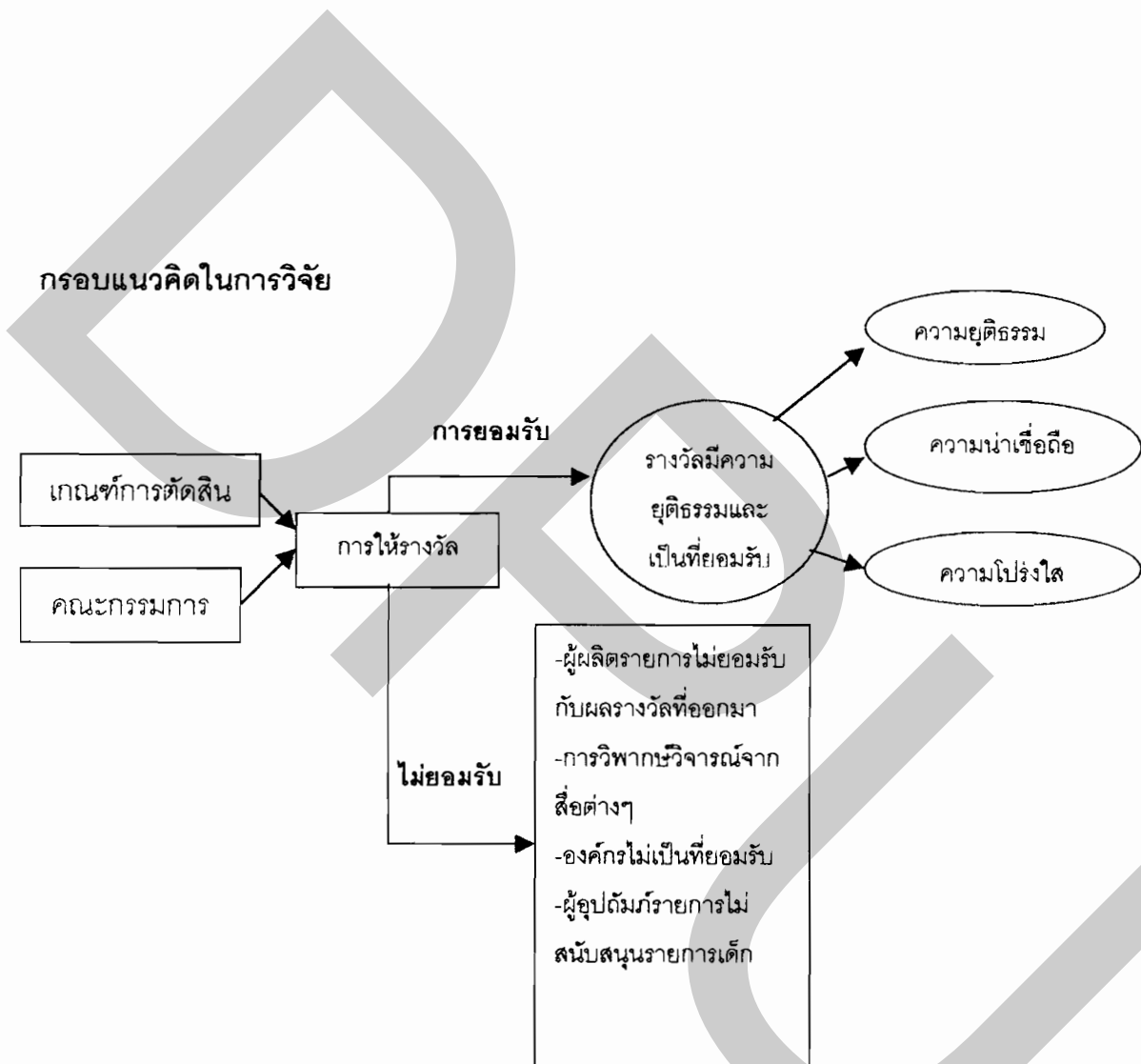
ตัวอย่างเช่นในประเทศไทยนั้น รางวัลตุ๊กตาทองถือว่าเป็นรางวัลที่ยิ่งใหญ่สำหรับคนวงการภาพยนตร์ กรรมการแต่ละคนก็เป็นคนที่มีความรู้และมีคุณสมบัติพอสมควรในการตัดสินว่าภาพยนตร์เรื่องไหนสมควรได้หรือไม่ได้ แม้กระนั้นก็ยังมียุทธศาสตร์เช่นภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลนั้น เป็นภาพยนตร์ที่ยังไม่ได้ฉายผ่านสายตาผู้ชมเลย ทั้งนี้เนื่องจากมีภาพยนตร์บางเรื่องที่ได้รับรางวัลและยังไม่เคยฉายนั้น อาจเป็นเพราะผู้สร้างเองได้ฉายให้คณะกรรมการดูแล้วพร้อมกับหนังสือหลายเรื่อง ยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้น สาเหตุหนึ่งมาจากความหละหลวมของเกณฑ์ที่ไม่กระจ่าง เพราะไม่ได้มีกฎเกณฑ์กำหนดว่าภาพยนตร์ที่เข้าชิงรางวัลตุ๊กตาทองจะต้องเป็นหนังที่เข้าฉายในโรงเท่านั้น

สำหรับองค์ประกอบที่เหมือนกันระหว่างกาตัดสินรางวัลภาพยนตร์และโทรทัศน์ก็คือ คณะกรรมการการตัดสิน จะเป็นผู้ที่ทำงานอยู่ในแวดวงสื่อมวลชนเป็นส่วนใหญ่ ขณะเดียวกันคณะกรรมการจะเป็นผู้ที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชนมากที่สุดเช่นเดียวกัน เช่นคำกล่าวต่อไปนี้

“ส่วนเรื่องการแจกรางวัลของทีวี รางวัลเมขลา นั้นเคยเป็นรางวัลที่ได้รับความนิยมรางวัลหนึ่ง แต่เท่าที่ผ่านมามีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชนและคนในวงการมากมายถึงความไม่ยุติธรรมของคณะกรรมการตัดสิน และการตัดสินใจให้มีการแจกรางวัลโทรทัศน์ทองคำขึ้น เพราะโทรทัศน์ทองคำอาจจะเป็นรางวัลหนึ่งที่สร้างความน่าเชื่อถือให้กับประชาชนและคนวงการที่วิพากษ์วิจารณ์ ไม่ใช่ค่ายไหนหรือใครก็ตามจัดการได้ เพราะกรรมการตัดสินก็เป็นผู้ทำงานในวงการเหมือนกัน “(นพมาศ อินตะสอน. รายงานงานพิเศษเนชั่นสุดสัปดาห์. ๑๗-๒๓ กุมภาพันธ์, ๒๕๓๔)

รางวัลที่ผู้ผลิตได้รับนั้นเปรียบเสมือนเป็นการให้กำลังใจในการทำงานให้ออกมามีประสิทธิภาพ ผลรางวัลที่ออกมาแต่ละรางวัลนั้นต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการในแต่ละองค์กรนั้นก็จะมีวิพากษ์วิจารณ์ที่แตกต่างกันออกไป โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดกฎเกณฑ์ในแต่ละข้อและร่วมกันพิจารณารายการแต่ละรายการควบคู่กับกฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นว่าในรายการนั้นตรงกับเกณฑ์การตัดสินที่ตั้งขึ้นหรือไม่ ดังนั้นคณะกรรมการถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการตัดสินการประกวดในแต่ละครั้ง ถ้าขาดในส่วนนี้ไป ผลรางวัลที่ออกมาคงจะเป็นรางวัลที่ไม่ยอมรับจากผู้ชมและผู้ผลิตหรืออาจจะเกิดคำวิพากษ์วิจารณ์ออกมาในทางที่ไม่ดีได้

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้มีส่วนในการทำรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก และได้รับฟังข้อวิจารณ์เกี่ยวกับการให้รางวัลรายการเด็กจากกลุ่มผู้ผลิตรายการบางคนว่า รายการเด็กบางรายการก็สมควรที่จะได้รับรางวัลอยู่เป็นจำนวนไม่น้อยแต่กลับไม่ได้รับ แต่รายการเด็กที่ได้รับรางวัลอยู่เป็นประจำก็จะได้รับอยู่เรื่อยๆ ผู้วิจัยจึงอยากทราบถึงเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการว่าใช้เกณฑ์การตัดสินรางวัลอย่างไร อีกทั้งผู้วิจัยอยากทราบถึงทัศนคติของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่มีต่อเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการว่าผู้ผลิตเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเกณฑ์ของคณะกรรมการที่ใช้ตัดสิน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ผลิตเองที่จะพัฒนารายการโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อเด็กที่รับชมรายการต่อไปรวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการให้รางวัล ผู้วิจัยได้เขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ปัญหานำวิจัย

1. ในการตัดสินรางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก คณะกรรมการการตัดสินใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการตัดสินรางวัลบ้าง
2. คณะกรรมการตัดสินมีวิธีพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการของผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการอย่างไร
3. ผู้ผลิตรายการ คณะกรรมการ และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อการยอมรับทัศนะอย่างใดต่อกระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการที่ใช้ในการตัดสินและพิจารณารายการโทรทัศน์ดีเด่นเพื่อเยาวชน
2. เพื่อศึกษากระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสิน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและทัศนะของผู้ผลิตรายการ คณะกรรมการที่มีต่อผลรางวัล

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ผลิตในประเทศไทย ที่ได้รับรางวัลทางโทรทัศน์จาก 3 องค์กร คือรางวัลเมขลา รางวัลโทรทัศน์ทองคำ และรางวัลจาก สยช. ตั้งแต่ปี 2537-2542 เป็นเวลา 5 ปีย้อนหลัง
2. ศึกษาเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการ โทรทัศน์ทองคำ สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ และ เมขลา ทั้ง 3 องค์กรที่มีการตัดสินรางวัลโทรทัศน์สำหรับเด็กในทุกๆปีและเป็นองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ

นิยามศัพท์

กระบวนการในการให้รางวัล หมายถึง การคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินรวมทั้งการสร้างและใช้เกณฑ์การตัดสินในการตัดสินรางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสิน หมายถึง ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการ เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบของคณะกรรมการ

กระบวนการสร้างหลักเกณฑ์ หมายถึง กระบวนการที่คณะกรรมการชุดประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กของทั้ง 3 องค์กร ดำเนินการในการจัดทำหลักเกณฑ์โดยใช้ความรู้ที่ได้จากความเป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพหรือร่วมกันในการสร้างเกณฑ์การตัดสิน

เกณฑ์การตัดสิน หมายถึง เกณฑ์ที่คณะกรรมการการตัดสินเป็นผู้ประเมินโดยแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ ประเมินในลักษณะของ Professional Criteria (เกณฑ์ในความเป็นมืออาชีพ) และ Popular Criteria (เกณฑ์จากการประเมินความนิยมของประชาชน)

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก หมายถึง รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ผลิตในประเทศไทยที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3,5,7,9,11 และITV ที่ได้รับรางวัลทางโทรทัศน์รางวัลเมขลา โทรทัศน์ทองคำ และสยช. ตั้งแต่ปี 2537-2541

ทัศนะ ในงานวิจัยฉบับนี้สามารถแบ่งทัศนะได้หลายความหมายดังนี้

ทัศนะของผู้ผลิตรายการที่มีต่อองค์กร หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการที่มององค์กรในเรื่องต่างๆ เช่นองค์ประกอบของคณะกรรมการการตัดสิน เกณฑ์การตัดสิน ที่มีต่อกระบวนการในการให้รางวัล ความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการที่มีต่อรายการเด็กในปัจจุบัน รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆของผู้ผลิตรายการที่มีต่อองค์กรการตัดสินรางวัล

ทัศนะของคณะกรรมการการตัดสิน หมายถึง ความคิดเห็นของคณะกรรมการการตัดสินและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ทัศนะของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก หมายถึง ความคิดเห็นของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ผู้ผลิตรายการ หมายถึง เจ้าของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กแต่ละรายการที่ผลิตรายการเด็กให้กับสถานีโทรทัศน์ทางช่อง 3,5,7,9,11 และITV ทั้งที่เคยได้รับรางวัลทุกครั้ง และได้รับรางวัลบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้ง 3 องค์กร ในส่วนของการพัฒนาเกณฑ์การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อนำเอาผลการวิจัยไปพัฒนา ปรับปรุงรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในฝ่ายของผู้ผลิตรายการให้มีความน่าสนใจมากขึ้นในอนาคต
3. เป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการ เนื่องจากทำให้รางวัลสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับ ดำรง และรักษามาตรฐานทางวิชาชีพ เช่นการทำงานของสื่อมวลชนไว้ได้ แต่ทว่าในวงการวิชาชีพยังมีงานศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้อยู่ไม่มากนัก ดังนั้นผลการวิจัยชิ้นนี้จึงน่าจะกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการให้รางวัลแก่วงการวิชาชีพให้มากขึ้นในแวดวงวิชาการ

บทที่ 2

แนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยเรื่อง "กระบวนการในการให้รางวัลโทรทัศน์สำหรับเด็ก" ได้มีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก
2. แนวคิดในการให้รางวัลการให้รางวัล
3. การคัดเลือกคณะกรรมการ
4. การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน

1. แนวความคิดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในปัจจุบันมีมากมายหลายรูปแบบ แต่ละรายการก็มีความแตกต่างและแบ่งกลุ่มเด็กชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กไว้หลายแบบเช่นเดียวกัน

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก หมายถึง

1. รายการที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กตั้งแต่วัยก่อนเรียน จนถึงอายุประมาณ 11-12 ปี โดยเป็นรายการที่ให้ความบันเทิงอย่างไม่เป็นพิษเป็นภัย แต่ให้ความรู้อย่างกว้างขวาง มีการปลูกฝังจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม รวมทั้งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กด้วย (นักสื่อสาร, ๒๕๒๔)
2. รายการที่มุ่งจัดให้เด็กดูเข้าใจ สนุกสนานได้ความรู้และประโยชน์จากรายการนั้นไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือจิตใจ (จุมพล รอดคำดี, ๒๕๒๕)
3. รายการที่จัดเสนอโดยคำนึงถึงคนดูที่เป็นเด็กเป็นหลัก ทั้งนี้ผู้แสดงอาจเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ หรือใช้สื่ออื่นๆอย่างใดก็ได้ ซึ่งอาจเป็นรายการที่ผลิตขึ้นในประเทศหรือเป็นรายการสำเร็จรูปต่างประเทศ (อรชума ยุทธวงศ์, ๒๕๒๕)
4. รายการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กและเยาวชน 5 วัย คือ วัยก่อนเข้าเรียน วัย 5-7 ปี วัย 8-11 ปี วัย 12-15 ปี และวัย 16-19 ปี โดยแต่ละรายการจะเหมาะสมกับวัย (จำนง รังสิกุล, ๒๕๓๐)

5. รายการที่มีความง่ายให้ทั้งบ้านเท็ง การสอนสอนการศึกษาพร้อมๆกัน

(Howe,1977)

จุมพล รอดคำดี (๒๕๒๕) กล่าวไว้ว่า รายการสำหรับเด็ก คือรายการอะไรก็ตามที่มี

1. เด็กเป็นผู้แสดง หรือเป็นหุ่น เป็นการ์ตูน
2. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก หรือเป็นความรู้ที่คิดว่าเหมาะกับเด็ก
3. ชื่อรายการบอกว่า นี่คือนรายการสำหรับเด็ก

วัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ถือได้ว่าผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จำเป็นต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก เพราะในแต่ละวัยนั้นเด็กจะมีพัฒนาการและความสนใจแตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้ผลิตรายการจึงควรที่จะทราบว่าคุณสมบัติความต้องการของเด็กแต่ละวัยนั้นเด็กต้องการอะไรบ้างเพื่อที่ว่าผู้ผลิตรายการจะได้ผลิตรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการของเด็กให้ได้มากที่สุด

1. วัยเด็ก 3ขวบครึ่งถึง 5 ขวบ เนื้อหารายการควรใกล้เคียงกับสิ่งแวดล้อมที่เขาพบเห็นในชีวิตประจำวัน การดำเนินเรื่องควรง่าย ให้คุณหรือโทษอย่างเด่นชัดไม่ซับซ้อน

2. เด็กวัย 6-7 ขวบ เนื้อหาควรเป็นธรรมชาติมากขึ้น และเด็กวัยนี้ชอบแสดงออก ชอบยกยอให้กำลังใจ ชอบอภินิหาร การต่อสู้กัน ไม่ชอบเรื่องยาวๆ

3. เด็กวัย 10-12 ขวบ เป็นเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากขึ้น เพราะเด็กเข้าใจสังคมมากขึ้น เนื้อเรื่องจึงควรมีเหตุผลมากขึ้น อย่างไรก็ตามยังคงมีเรื่องการผจญภัย และความรักพวกพ้อง(จุมพล รอดคำดี ,๒๕๒๕)

อาจกล่าวโดยสรุปว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กหมายถึง รายการโทรทัศน์ที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำหรับให้เด็กดู และอาจครอบคลุมถึงเยาวชนด้วย มุ่งให้เด็กดูแล้วเข้าใจ ได้รับความสนุกสนาน บ้านเท็ง ไม่เป็นพิษเป็นภัย ให้ความรู้อย่างกว้างขวาง มีการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ดีงามให้สอดคล้องกับสังคม รวมทั้งก่อประโยชน์แก่เด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจเป็นรายการที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยหรือเป็นรายการสำเร็จรูปจากต่างประเทศก็ได้ (อ้างใน สันหัตต ทองรินทร์,๒๕๓๔)

รูปแบบรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กปัจจุบันได้มีการพัฒนาไปมาก ทั้งในด้านเทคนิคการผลิต เนื้อหาสาระของรายการ เช่นรายการทางวิชาการ รายการเด็กเล่นเกม รายการให้เด็กรายงานข่าว ซึ่งแต่ละรายการล้วนเป็นการพัฒนาเด็กให้แสดงความสามารถในทางที่สร้างสรรค์

ดังนั้น โครงสร้างของรายการควรมีความง่าย กระชับชัดเจน เนื้อหาควรมีลักษณะให้ความรู้กว้างขวาง การจัดรายการจึงมีความยุ่งยากละเอียดอ่อน ผู้จัดจึงไม่ควรเอาสภาพตัวเองในปัจจุบันเป็นที่ตั้งแต่ควรศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเจริญเติบโตและความสนใจของเด็ก

รายการโทรทัศน์ในปัจจุบันมีมากมายหลายรูปแบบและรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กก็เป็นส่วนหนึ่งของประเภทรายการโทรทัศน์ สิ่งที่ควบคู่กับรายการโทรทัศน์ในทุกวันนี้คงจะไม่มีใครปฏิเสธได้ก็คือ การประกาศผลงานรางวัลดีเด่นทางโทรทัศน์ที่จัดขึ้นในทุกๆปี ซึ่งรางวัลที่ได้รับนั้นถือได้ว่าเป็น เกียรติและความภาคภูมิใจของผู้ผลิตที่ผลิตรายการที่ดีมีประโยชน์ต่อผู้ชม

2.. แนวคิดเกี่ยวกับการให้รางวัล

“รางวัล” ถือเป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ และมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลด้วย มีผู้วิจัยหลายท่านที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้รางวัลซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1) แนวคิดเรื่อง“รางวัล”ในระดับปัจเจกบุคคล

ประวิทย์ จิตนราพงศ์, ๒๕๓๙ ได้ศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของรางวัลผลงานการตลาดดีเด่น ที่มีต่อการสื่อสารการตลาดของบริษัทที่ได้รับรางวัลชนะเลิศว่า การให้รางวัล (Rewarding) สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ รางวัลภายนอก และ รางวัลภายใน

รางวัลภายนอก ได้แก่รางวัลที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้ เป็นรางวัลที่อยู่ในรูปแบบของรูปธรรมที่สัมผัสหรือเห็นชัดเจน เช่น การให้ของตอบแทนในรูปสิ่งของ เงินทอง การเลื่อนตำแหน่ง การมอบเหรียญรางวัล เป็นต้น การมอบรางวัลภายนอกจึงเป็นวิธีการจูงใจให้บุคคลทุ่มเทความพยายาม ความตั้งใจ เพื่อให้ทำงานหนักมากขึ้น

รางวัลภายใน จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกภายในของบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องนามธรรม เช่น การรู้สึกมีความสุขและภูมิใจในความสามารถ การประสบความสำเร็จ การได้รับคำชมเชยยกย่อง การได้รับมอบหมายให้มีความรับผิดชอบ การได้เลื่อนตำแหน่งมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร อภิสัทธีนิรันดร์, 2541 ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการขัดเกลากายทางสังคมด้วยวิธีการให้รางวัลไว้ว่า

การขัดเกลากายทางสังคมด้วยวิธีการให้รางวัล รางวัลในที่นี้หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ผู้รับมีความพึงพอใจที่ได้รับ และสามารถนำรางวัลมาเป็นตัวเร้าให้บุคคลประพฤติ ปฏิบัติตามที่ผู้ให้รางวัลต้องการ และมีความเป็นไปได้ที่จะปฏิบัติเช่นเดิมอีกเพื่อให้ได้รับรางวัลเหมือนที่เคยได้รับ Medavid&Harari กล่าวว่า รางวัลไม่เพียงแต่ช่วยขัดเกลานิสัยของบุคคลเท่านั้น แต่การได้รับ

รางวัลจะทำให้ผู้รับสร้างค่านิยมและทัศนคติทางบวกเพิ่มขึ้น ซึ่งทัศนคติทางบวกนี้จะแพร่กระจายไปสู่สถานการณ์ทั้งหลายในขณะที่เรียนรู้ด้วย

รางวัลสำหรับการขัดเกลาทางสังคม สามารถแยกประเภทออกได้หลายแบบด้วยกัน ได้แก่ รางวัลที่เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เช่นอาหาร ขนม เงินทอง ของเล่น และรางวัลที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่นคำชมเชย การแสดงความพอใจ การยอมรับ การโอบกอด หรืออาจแบ่งแยกประเภทของรางวัลได้ออกเป็น รางวัลอันเกิดขึ้นในใจ เช่นความรู้สึก ความภาคภูมิใจ ความอึดใจ และรางวัลซึ่งเกิดจากสิ่งเร้าภายนอก เช่นคำชมจากผู้อื่น การได้รับการยอมรับ เป็นต้น

Hilgard,(1975) กล่าวว่า จากการเปรียบเทียบระหว่างรางวัลภายในและรางวัลภายนอก พบว่า การได้รับรางวัลภายใน จะเร้าให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ต้องการได้ยืนนานยิ่งกว่าการได้รับรางวัลภายนอก แต่เมื่อเปรียบเทียบถึงรางวัลที่จับต้องได้ และรางวัลที่จับต้องไม่ได้ ก็พบว่า การขัดเกลาด้วยรางวัลที่จับต้องไม่ได้จะเกิดผลเป็นที่น่าพอใจมากกว่าการใช้รางวัลที่จับต้องได้ เพราะรางวัลที่จับต้องได้จะส่งผลทางลบ เนื่องจากจะทำให้ผู้รับติดนิสัยคาดหวังสินบน ทำอะไรจะต้องมีสิ่งตอบแทนอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ยังอาจทำให้เกิดการแข่งขันเพื่อให้ได้รับรางวัล ซึ่งอาจทำให้ผู้ที่พ่ายแพ้ไม่ได้รับรางวัลรู้สึกผิดหวังและคับแค้นใจ การให้รางวัลที่จับต้องได้จะทำให้ความรู้สึกใกล้ชิดสัมพันธ์กันระหว่างผู้ขัดเกลาและผู้ถูกขัดเกลาลดลงได้

2) แนวคิดเรื่อง"รางวัล"ในระดับวิชาชีพ

เรื่องรางวัลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นหลักในการให้รางวัลระดับบุคคล แต่ในระดับวิชาชีพก็มีการให้รางวัลด้วย แต่เป้าหมายและหน้าที่ของรางวัลจะมีมากขึ้น เช่นการสร้างมาตรฐานของวิชาชีพดังที่ผศ. อัจฉิมา จันทราทิพย์ (๒๕๓๐) ได้กล่าวถึงรางวัล Tact Awards ในวารสาร "คนโฆษณา" ,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า ในปีแรกที่จัดประกวดได้ให้ใบประกาศเกียรติคุณอย่างเดียว ปีต่อมาเริ่มมีความคิดว่าจะมี Symbolที่เป็นตัวรางวัล จึงได้ให้ผู้ที่เชี่ยวชาญเป็นผู้ออกแบบและได้ออกมาเป็นรูปโบว์ทอง เพราะมีความหมายดี ต่อมาก็ได้ปรับปรุงตัวรางวัลใหม่เพื่อให้ถูกใจผู้ที่อยู่ในวงการ โดยเฉพาะผู้ที่มีสิทธิ์จะได้ภาคภูมิใจกับรางวัลที่ได้รับ จึงได้ออกมาในรูปของ Logo ของ Tactในปัจจุบัน ซึ่งเป็นรูปปิรามิดอยู่ในแท่งเสา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของ Tact Awards ในปัจจุบัน

นอกจากนี้คุณธงชัย สันติวงษ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่ริเริ่มก่อตั้งงาน Tact Awards ขึ้นมา ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงาน Tact Awards ที่สำคัญว่า “ธุรกิจโฆษณานั้น มีความสำคัญต่อธุรกิจและสังคมโดยรวมเป็นอันมาก ข้อฝากของผมคือ **ขอให้มีความรอบคอบ** โดยวางกติกา และวิธีการประกวดให้ดี ให้มีทั้ง ประสิทธิภาพและคุณภาพที่จะส่งเสริมให้กำลังใจกับผู้ที่มีผลงานดีจริง และ**มีความเป็นกลาง** โดยเฉพาะการต้องสร้างคุณค่ายกระดับวิชาชีพและคุณค่าทางสังคมพร้อมกัน โดยสิ่งที่เน้นที่สุดในการตัดสินงาน Tact Awards คือ

1. การพิจารณาบุคคลที่เป็นคณะกรรมการการตัดสิน ที่จะต้องประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถจริงจากคนในวงการ กับต้องมีตัวแทนจากหลายๆฝ่ายที่เป็น Stakeholders ในสังคมด้วย
2. การต้องพยายามให้มีวิธีการประเมินผลและตัดสินใจการประกวดที่มี “เกณฑ์” ที่เห็นได้ชัดเจนหรือก็คือ สิ่งสมัยนี้เรียกว่า “โปร่งใส” และ “เชื่อถือได้”
3. จะต้องมีจุดเน้นถึง “จุดเด่น” และ “ข้อดี” หรือ “ทิศทาง” กับ “ความก้าวหน้าทางวิชาการโฆษณา” ที่ตอบสนองลูกค้าและสังเกตได้พร้อมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าต้องใช้เวลาพอสมควร

งาน Tact Awards ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2519จนถึงปัจจุบัน และงานนี้ได้กลายเป็นงานที่สะท้อนถึงความก้าวหน้าของคนในวงการอย่างชัดเจนเรื่อยมา แต่ทำนองเดียวกับวิชาชีพอื่นๆอาชีพนี้ต้องตกอยู่ภายใต้กระแส “โลกาภิวัตน์” อันมีเทคโนโลยีเป็นตัวนำหน้ากับได้นำพาเอาการเปลี่ยนแปลงมาสู่คนในวิชาชีพค่อนข้างมากจนกลายมาเป็นภาระหนัก (ธงชัย สันติวงษ์. การตลาดโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ:ธุรกิจ, ๒๕๔๓:๕)

รางวัล Tact Awards นั้นเป็นรางวัลที่ให้กับโฆษณาทางโทรทัศน์ โดยปีแรกๆนั้นให้กับโฆษณาทางโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการแบ่งแยกรางวัลอื่นๆ แต่ในปีต่อๆมาก็เริ่มมีรางวัลประเภทความคิดสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม การผลิตภาพยนตร์ยอดเยี่ยมและส่งเสริมสังคมยอดเยี่ยม จากนั้นก็มีการเพิ่มประเภทโฆษณาทางสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์คือโฆษณาในนิตยสารและหนังสือพิมพ์ โดยแบ่งตามประเภทสินค้า ต่อมาก็มีการขยายการประกวดให้มากขึ้นเพื่อรองรับกับสื่อต่างๆที่เพิ่มขึ้น

ทางสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ(สยช.)ได้ขอให้ทาง Tact เพิ่มรางวัลประเภทส่งเสริมเยาวชนดีเด่นขึ้นมา โดยที่ทางสำนักนายกรัฐมนตรี โดยฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรี เป็นผู้มอบให้ที่ทำเนียบรัฐบาล จะเห็นได้ว่าทาง

ฝ่ายราชการก็ให้เห็นบทบาทของโฆษณาที่มีต่อสังคม และได้ส่งเสริมการโฆษณาที่มุ่งทำประโยชน์ให้กับสังคมและเยาวชนด้วย

3. การคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินใจ

ในความหมายของคณะกรรมการมีอยู่หลากหลาย คำว่า "คณะกรรมการ" (Committee, board, council) ในการใช้กับการวิจัยครั้งนี้ได้นำส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จากคำจำกัดความที่นักวิชาการให้ไว้ดังนี้

แอนสเตย์ (Anstey 1962:16)(อ้างในชินธุรา จิตต์ประกอบ๒๕๔๑)ให้ทรงทราบว่า คณะกรรมการหมายถึงบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากบุคคล หรือองค์กรหนึ่งองค์กรใด คณะบุคคลดังกล่าว อาจจะเป็นบุคคลภายในองค์กรเอง หรือร่วมกับบุคคลอื่นที่มาจากองค์กรต่างๆ กัน เพื่อมาทำหน้าที่ด้วยการประชุม พิจารณาปรึกษาหารือเฉพาะเรื่อง แล้วรวบรวมข้อวินิจฉัย เสนอแนะต่อองค์กร

โลร์จ แอนศิริพันธุ์ (๒๕๒๙:๒๖) กล่าวว่า

คณะกรรมการคือ บุคคลซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่การงานประจำอยู่แล้ว ส่วนมากจะถูกยืมตัว มาทำงานตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการนั้นๆ

กลุ่มบุคคลหนึ่ง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่พิจารณาค้นหา วินิจฉัยร่วมกัน หรือข้อตกลงร่วมกัน

เป็นสื่อกลางที่ดีที่สุด สำหรับกรรมการผู้เชี่ยวชาญจากส่วนต่างๆขององค์กร แก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

การเลือกสมาชิกคณะกรรมการ

เซลซ์นิก (Selznick 1984:13) ให้ทรงทราบว่า การเลือกสมาชิกคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ (Formal co-operation) จะมีการกำหนดระเบียบแบบแผนของความสัมพันธ์ ให้เริ่มตั้งแต่ขั้นต้นของกระบวนการบริหารตลอดจนถึงขั้นวินิจฉัย สั่งการ เพื่อให้เกิดผลทางนิติบัญญัติและบรรลุจุดมุ่งหมาย

ในการตัดสินใจรางวัลโทรทัศน์ทองคำนั้น คณะกรรมการก็ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ และผู้มีประสบการณ์ด้านโทรทัศน์ ตลอดจนนักวิชาการสื่อสารมวลชนในสาขาวิชาต่างๆกว่า 100 ท่าน มาร่วมแรงร่วมใจกันประชุม และแต่งตั้งหัวหน้าชุดทำงานรวมทั้งกรรมการร่วมการตัดสินใจในแต่ละชุด เพื่อพิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นทางด้านโทรทัศน์ ซึ่งเป็นผลงาน

การผลิตที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพ รวมทั้งให้ประโยชน์ต่อสังคม โดยแบ่งตามลักษณะรายการ ซึ่งรางวัลโทรทัศน์ทองคำนั้นมีการประกวด 9 ประเภทด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเภทก็มีการการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆเป็นผู้พิจารณาตัดสิน

คณะกรรมการของรางวัลผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์ รางวัล"เมขลา"นั้น ในการพิจารณาตัดสินรางวัลรายการโทรทัศน์ในแต่ละครั้งนั้นจะมีคณะกรรมการบริหารคัดเลือกคณะกรรมการที่ปรึกษาที่ดีมีศักดิ์ โดยที่คณะกรรมการชุดบริหารจะเป็นชุดที่ทำการตัดสินรางวัลในแต่ละสาขาประเภทที่ได้รับการเสนอชื่อทั้ง 14 ประเภทรายการ

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติก็ได้มีการจัดตั้งคณะชุดทำงาน โดยฝ่ายเลขานุการฯจะเสนอรายชื่อบุคคละทำงานพิจารณาผลงานสื่อมวลชนให้กับคณะกรรมการหลักจำนวน 25 ท่านพิจารณา ขั้นตอนต่อไปเมื่อได้ประธานชุดแล้ว ประธานแต่ละชุดก็จะกำหนดคณะอนุกรรมการในแต่ละชุดนั้นขึ้นมา ซึ่งในส่วนของคณะกรรมการพิจารณาพิจารณารายการโทรทัศน์มีกรรมการทั้งหมด 10 ท่านโดยมี อ.เกษม จันทรน้อย เป็นประธานกรรมการชุดการตัดสิน

นอกจากตัวรางวัลที่บอกได้ว่ารายการนั้นเป็นรายการที่ดีมีคุณภาพแค่ไหน และรางวัลก็เป็นกำลังใจส่วนหนึ่งที่จะทำให้ผู้ผลิต ผลิตผลงานที่ดีมีคุณภาพออกมาอย่างสม่ำเสมอ แต่สิ่งหนึ่งที่สามารถยืนยันความเป็นคุณภาพของรางวัลที่ได้นั้นก็คือ เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการที่ใช้ในการตัดสินรางวัลนั่นเอง เกณฑ์ที่มีคุณภาพและมาตรฐานก็ทำให้รางวัลที่ได้รับนั้นเป็นรางวัลที่ยุติธรรม

กฎต่างๆที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้นมานั้นต้องเป็นที่เห็นพ้องต้องกันของกรรมการทุกท่านที่มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ซึ่งก็หมายถึงการสร้างบรรทัดฐานขึ้นมาเป็นกลไก (Normative) นั่นเอง (การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค,การวิเคราะห์สื่อโดยใช้ประเด็นเป็นเกณฑ์,กาญจนา แก้วเทพ,๒๕๔๑)กฎต่างๆที่คณะกรรมการได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้นมาก็คือ "เกณฑ์" การตัดสิน

4. เกณฑ์การตัดสิน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (๒๕๒๙:๑๖๐) กล่าวว่าเกณฑ์ (Criteria) คือข้อกำหนดหรือมาตรฐานที่ใช้สำหรับเป็นตัวกลางในการประเมินผลและตัดสินผลงาน

อารีย์ สุทธิพันธ์(๒๕๒๕:๙๒-๙๕) กล่าวว่า เกณฑ์ (Criteria) คือข้อตกลงที่ร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อนำไปใช้ประเมินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งที่สังคมจัดขึ้น

ขั้นตอนต่างๆ ดังที่ผู้วิจัยกล่าวมาแล้วข้างต้นไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการคัดเลือกคณะกรรมการหรือการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆในการตัดสินรางวัลนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นกระบวนการที่จะทำให้การตัดสินนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีซึ่งขั้นตอนนี้เรียกว่า"การประเมินผล"การประเมินผลนั้นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในด้านการปรับปรุงแผนงาน วิธีดำเนินงานและประเมินผลสำเร็จของงานนั้นๆด้วย หลักการประเมินผลตามแบบจำลองของชิป(CIPP) สามารถที่จะนำไปใช้ในการประเมินผลสื่อได้ดังนี้

1. Context Evaluation การประเมินเนื้อความ เป็นการประเมินผลขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการค้นหาข่าวสารอันจะนำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ เป็นการจำกัดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสำหรับการทำงาน

2. Input Evaluation การประเมินตัวป้อน เป็นการประเมินผลเพื่อค้นหาตัวประกอบหรือแนวทางที่เหมาะสม หรือมีประสิทธิภาพที่จะอำนวยความสะดวกบรรลุตามความต้องการ

3. Process Evaluation การประเมินผลกระบวนการ เป็นการประเมินผลเพื่อค้นหาข่าวสารที่จะเป็นแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติว่ามีวิธีการที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์อย่างไร เช่นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เพื่อหาข้อบกพร่องนั่นเอง

4. Product Evaluation การประเมินผลผลิต เป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การประเมินผลประเภทนี้อาจอาศัยการเปรียบเทียบผลผลิตกับเกณฑ์มาตรฐานว่าตรงตามเกณฑ์ที่มีมากน้อยแค่ไหน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินผลในส่วนที่ 4 กล่าวคือ การประเมินผลผลิต เพราะว่าคุณะกรรมการไม่ได้มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องในขั้นตอนของการผลิตรายการทั้ง ก่อนผลิต (Pre production) และขั้นตอนการผลิต (Production) แต่คณะกรรมการนั้นประเมินผลงานที่เสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว โดยคณะกรรมการจะพิจารณาจากเทปรายการที่ส่งมาให้ตรวจ หรือพิจารณาทางโทรทัศน์ในช่วงรายการนั้นกำลังออกอากาศ และที่สำคัญคือได้มีการประกาศผลจากการประเมินนั้นให้สาธารณชนได้รับรู้ ซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างความชอบธรรมและการยอมรับแก่ผู้ที่ได้รับรางวัล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(ก) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการให้รางวัล เกณฑ์การตัดสิน และคณะกรรมการ

ชนิษฐา จิตต์ประกอบ (๒๕๔๑) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของรัฐในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ซึ่งในงานวิจัยของชนิษฐาได้กล่าวถึงคณะกรรมการการตัดสินว่า คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ซึ่งควรมีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ที่มาจากหน่วยงานภาคเอกชนเข้ามา มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เชื่อว่าจะเป็นการพัฒนาวงการภาพยนตร์ไทยต่อไปได้ในระดับหนึ่ง จากผลการวิจัยจะสังเกตได้ในส่วนของคณะกรรมการการตัดสินว่าควรที่จะมีผู้ที่มีความรู้ทางด้านวิชาชีพเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการการตัดสินด้วย ไม่ใช่คณะกรรมการจะเป็นคณะกรรมการที่มาจากภาครัฐเท่านั้น จากผลการวิจัยของชนิษฐาสรุปลงได้ว่า ข้อคิดก็คือ คณะกรรมการควรประกอบไปด้วยบุคคลที่หลากหลายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นักวิชาการ และนักวิชาชีพทางด้านสื่อและด้านเด็กประกอบกัน

คันธिया วงศ์จันทา(๒๕๔๑) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้คุณภาพรายการละครโทรทัศน์ พบว่ามีปัจจัย 3 ประการที่มีผลกระทบต่อกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ที่มีคุณภาพคือ สถานที่โทรทัศน์ ผู้จัดละคร และผู้อุปถัมภ์รายการ นโยบายโทรทัศน์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อคุณภาพของละครโทรทัศน์ สำหรับเกณฑ์ที่บ่งชี้คุณภาพของละครโทรทัศน์ที่ดีที่สุดคือเกณฑ์ทางด้านความเป็นมืออาชีพของผู้จัดละครซึ่งมาจากการสังเกตประสบการณ์ส่วนตัวและแบบองค์รวมในการผลิตละครโทรทัศน์มากกว่าการเป็นผู้ที่เรียนจบทางด้านละครโดยตรงและเกณฑ์เรื่องความประณีตและคุณภาพของกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ หมายถึง นโยบายการผลิตละคร การเลือกเรื่อง การคัดเลือกนักแสดง ความพิถีพิถันในกระบวนการผลิตความสมจริงซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะมีผลต่อคุณภาพของละครโทรทัศน์ที่ปรากฏออกมา

งานวิจัยของคันธियाสามารถนำมาสนับสนุนทางด้านเกณฑ์ในการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินในด้านของความเป็นนักวิชาชีพได้

บันลือ กุลโชติ(๒๕๓๓) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเกณฑ์การตัดสินการประกวดศิลปะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาพบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ให้

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินการประกวดว่าควรประกอบด้วย 1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2.ความสามารถด้านการแสดงออก 3.ความสามารถด้านทักษะ 4.ความถูกต้องตามกติกาโดยคำนึงถึงพัฒนาการแสดงออกทางด้านศิลปะตามวุฒิภาวะของเด็กและจุดประสงค์ของการจัดประกวด ผู้วิจัยเห็นว่าเกณฑ์การตัดสินรางวัลอะไรก็แล้วแต่ การกำหนดกฎเกณฑ์ควรกำหนดตามวัตถุประสงค์ของรางวัลในการประกวดครั้งนั้นๆ และการที่มีกฎเกณฑ์ตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์นั้นจะส่งผลในเรื่องความยุติธรรมในการให้รางวัลในปีนั้นๆ

ประวิทย์ จิตนราพงศ์ (๒๕๓๙) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทและความสำคัญของ รางวัลผลงานการตลาดดีเด่นที่มีต่อการสื่อสารการตลาดของบริษัทที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ผลการวิจัยพบว่าทุกบริษัทมีการนำรางวัล ไปใช้ในการเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กรและผลิตภัณฑ์ โดยมุ่งหวังให้พนักงานเกิดความภาคภูมิใจ มีขวัญกำลังใจในการทำงาน อย่างไรก็ตามบริษัทที่มีขนาดเล็กและยังไม่เป็นที่รู้จักมากนักได้นำรางวัลไปใช้ในกิจกรรมการโฆษณา การส่งเสริมการขายและการขายโดยบุคคลมากที่สุด จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นและบทบาทของนักสื่อสารมวลชนส่วนใหญ่พบว่า ให้การยอมรับต่อองค์กรและผู้จัดและกรรมการผู้ตัดสินว่ามีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือ ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อรางวัล และการมีส่วนร่วมในการทำให้รางวัลมีคุณค่าโดยการเป็นช่องทางช่วยกระจายข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดและการประกาศเกียรติคุณบริษัท

(ข) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ในส่วนของด้านเนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นได้มีผู้วิจัยทำการศึกษาทางด้านเนื้อหารายการที่สอดคล้องกันดังนี้

นราพร สังข์ชัย (๒๕๓๙) ได้สรุปเนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในด้านความพึงพอใจว่า นอกจากผู้ผลิตต้องการผลิตรายการให้ตรงกับความพึงพอใจของเด็กแล้ว ยังมีเนื้อหาบางส่วนที่ผู้ผลิตรายการมีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่เด็กควรได้มีโอกาสรับรู้ จึงมีการนำเสนอเนื้อหาในส่วนนี้เพิ่มเติมเข้าไปอีกด้วย รูปแบบรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นเด็กมีความพึงพอใจในรูปแบบการแข่งขันเกม (Game Show) มากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับนรากร ดิทยาน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก" พบว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมีรูปแบบราย

การที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบคือ นิตยสารทางอากาศ ข่าว และเกมโชว์ แต่มีการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป และมีการนำเนื้อหาที่เน้นหนักด้านพัฒนาการทางสติปัญญามากที่สุด

ปัจจัยการผลิตรายการโทรทัศน์นั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมาก เพราะวิธีการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในแต่ละวัยนั้นมีการผลิตที่ไม่เหมือนกันทั้งทางด้านเนื้อหาและการนำเสนอ ซึ่งสุทธาทิพย์ ศรีวรานนท์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ในประเทศไทย “ พบว่า เนื้อหาในการนำเสนอในรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการผลิตรายการ ผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงลักษณะและพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของเด็กแต่ละวัยให้ดี เพื่อที่จะผลิตรายการให้ได้ตรงตามความต้องการของเด็กให้มากที่สุด และนำมาซึ่งความสำเร็จของรายการที่สามารถครองความนิยมในกลุ่มผู้ชมได้มากตามไปด้วย

เนื้อหาในรายการยังสามารถกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ดีให้กับเด็กที่รับชมอยู่เป็นอย่างมากดังเช่นงานวิจัยของศศิธร อภิสัทธีนิรันดร์ (๒๕๔๑) ได้วิจัยเรื่อง “การขัดเกลาทางสังคมผ่านรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กประเภทรายการปกิณกะบันเทิง” จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคมของผู้ผลิตรายการที่เน้นมากเป็นพิเศษ ได้แก่ การขัดเกลาทางพฤติกรรม ส่วนการขัดเกลาทางด้านจิตใจนั้น พบว่า ในแต่ละรายการมีการพูดถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาน้อยมาก ในขณะที่บางรายการไม่มีการพูดถึงเลย

อรพินท์ ศักดิ์เยี่ยม ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เด็กได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก “ พบว่า ประเภทรายการที่เด็กรับชมมากที่สุดคือรายการการ์ตูน โดยเด็กมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาสติปัญญา และความสามารถพื้นฐานมากที่สุด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง"กระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก"นั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่กลุ่มบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลจาก 3 องค์กร ได้แก่ สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทยผู้จัดงาน "เมขลา" สมาคมทุกปีและผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่ได้รับรางวัลบ้างตั้งแต่ปี 2537-2542 จำนวน 8 รายการ จำนวน 8 ท่านดังนี้

1.1 เกียรติสุดา ภิรมย์	ผู้ผลิตรายการเจ้าขุนทอง 10 มีนาคม พ.ศ. 2543
1.2 สุริยนตร์ จงลีพันธ์	ผู้ผลิตรายการทุ่งแสงตะวัน 19 เมษายน พ.ศ. 2543
1.3 ณทาร์ มหันตพล	ผู้ผลิตรายการซูเปอร์จ๊ว 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543
1.4 ปาริชาติ เกื้อนสุขี	ผู้ผลิตรายการดาวดวงเล็ก 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543
1.5 ผู้ผลิตรายการที่มีเพื่อน	16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543
1.6 จินตนา ระวันประโคน	ผู้ผลิตรายการโลกใบจ๊ว 16 มีนาคม พ.ศ. พ.ศ. 2543
1.7 สีนินารถ ตะเวทิกุล	ผู้ผลิตรายการจ๊วแจ้วเจาะโลก 5 เมษายน พ.ศ. 2543
1.8 อ.พรจันทร์ จันทวิมล	ผู้ผลิตรายการบ้านเด็กดี 23 มีนาคม พ.ศ. 2543

2. คณะกรรมการการตัดสินจาก 3 องค์กรมได้แก่

2.1 คณะกรรมการในการตัดสินประเภทรายการโทรทัศน์ดีเด่นเพื่อเยาวชนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติจำนวน 5 ท่าน(จากจำนวนทั้งหมด10 ท่าน) ได้แก่

-อนงนาฎ กลิ่นสุภา	23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543
-ไม่ประสงค์ออกนาม3ท่าน	25กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543
-อ. เกษม จันทรน้อย	28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

2.2 คณะกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำประเภทรายการเด็กและสตรีจำนวน 5 ท่าน(จากจำนวน 12 ท่าน)

-รศ. อรุณีประภา หอมเศรษฐี	19 เมษายน พ.ศ. 2543
-รศ. ลักษณา สตะเวทิน	7 เมษายน พ.ศ. 2543
-อ. เกษม จันทรน้อย	28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543
-ผศ. ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์	3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543
-ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ	26 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

2.3 คณะกรรมการการตัดสินรางวัลโทรทัศน์รางวัลเมขลาจำนวน 4 ท่าน(จากจำนวน10 ท่าน)

-อภิรักษ์ ถนิมพาสน์	2มีนาคม พ.ศ. 2543
-อำนาจ รุ่งเรือง	2มีนาคม พ.ศ. 2543
-ไม่ประสงค์ออกนาม 2 ท่าน	2 มีนาคม พ.ศ. 2543

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

-โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ข้อมูลที่เก็บมาจากการสัมภาษณ์แบบวิเคราะห์เจาะลึก (Depth Interview) จากบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นหลักซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น 2ส่วน คือส่วนผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ได้รางวัลในทุกปี,ผู้ผลิตรายการ

โทรทัศน์สำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลบ้างในแต่ละช่อง และส่วนของคณะกรรมการการตัดสินรางวัลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (SECONDARY DATA)

- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การตัดสินของทั้ง 3 องค์กร และภูมิหลังของคณะกรรมการ

งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

- บทความในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆที่มีบทวิจารณ์หรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล คือเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ในแต่ละแหล่งไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์หรือการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารตั้งแต่ปีพ.ศ.2537-2541 รวมระยะเวลา 5 ปี ย้อนหลัง โดยผู้วิจัยกำหนดเลือกเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2543 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2543 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 2 เดือน 5 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์กระบวนการสร้างหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการที่ใช้ในการตัดสิน
2. วิเคราะห์กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสิน
3. วิเคราะห์ความคิดเห็น ทศนคติของผู้ผลิตรายการ คณะกรรมการ ผู้อุปถัมภ์รายการ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับรางวัลทางโทรทัศน์

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอรายงานการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์(Analysis Description) ซึ่งจะนำเสนอในรูปแบบดังนี้

1. นำเสนอเรื่องกระบวนการสร้างเกณฑ์ของคณะกรรมการตัดสิน
2. นำเสนอเรื่องกระบวนการในการพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสิน
3. นำเสนอเรื่องความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการ คณะกรรมการ ผู้อุปถัมภ์รายการ ผู้เกี่ยวข้องกับวงการโทรทัศน์ ที่มีต่อกระบวนการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์กระบวนการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

การประกาศผลรางวัลรายการโทรทัศน์ในปัจจุบันมีองค์กรที่เป็นที่รู้จักกันอยู่ 3 องค์กร ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งทั้ง 3 องค์กรต่างก็เป็นองค์กรที่มีการมอบรางวัลให้กับรายการสำหรับเด็กมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มแรก โดยที่ทั้ง 3 องค์กรมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการให้รางวัลคือเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับผู้ผลิตรายการ แต่กระบวนการให้รางวัลของทั้ง 3 องค์กรย่อมมีความแตกต่างกันในส่วนของการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินและกระบวนการสร้างเกณฑ์การตัดสินที่ผู้วิจัยจะนำเสนอต่อไป นอกจากนี้จะได้ทราบถึงกระบวนการในการให้รางวัล และกระบวนการสร้างเกณฑ์การตัดสินแล้ว คำวิพากษ์วิจารณ์และทัศนคติต่างๆของผู้ผลิตรายการและคณะกรรมการที่เกิดขึ้นของทั้ง 3 องค์กรก็ล้วนแล้วแต่มีผลต่อกระบวนการในการให้รางวัลอยู่ไม่น้อย

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงกระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กอย่างละเอียด โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะแบ่งส่วนหลักๆในกระบวนการให้รางวัลรายการโทรทัศน์ออกเป็น 5 ส่วนหลักๆคือ

ส่วนที่ 1. ประวัติความเป็นมาของทั้ง 3 องค์กร

ส่วนที่ 2. กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินและวิธีการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3. กระบวนการสร้างเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการ

ส่วนที่ 4. ทัศนะของผู้ผลิตรายการที่มีต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องของรางวัลและผู้อุปถัมภ์รายการ

ส่วนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของ 3 องค์กร

1. สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย ผู้จัดงานมอบรางวัล "เมขลา"

ประวัติความเป็นมา

สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นจากกลุ่มนักข่าวบันเทิงตั้งแต่ปี 2507 โดยใช้ชื่อว่า "ชมรมผู้สื่อข่าวบันเทิง" โดยมี "คุณสุรัฐ พุกกะเวส" จากนิตยสารดาราทองเป็นประธานชมรม ต่อมาปี พ.ศ. 2509 ได้จดทะเบียนกับกรมตำรวจโดยใช้ชื่อ "สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย" ชื่อย่อ "ส.บ.ท." หลังจากนั้นจึงได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ

โดยคุณสุรัฐ พุกกะเวส รับตำแหน่งนายกสมาคมฯเป็นท่านแรก การคัดเลือกนายกสมาคมฯมีกระบวนการคัดเลือกจากการโหวตจากคณะกรรมการทั้งหมด ปัจจุบันมีนายกสมาคมฯที่ผ่านมาทั้งหมด 8 ท่าน ซึ่งการดำรงตำแหน่งของแต่ละท่านขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของคณะกรรมการว่าจะให้อยู่ท่านละกี่ปี โดยคณะกรรมการจะดูจากการทำงาน และผลงานต่างๆที่ผ่านมา นายกสมาคมฯคนปัจจุบันคือ ผศ.ดร.อภิพล คงชนะกุล ซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งในเดือนกันยายน พ.ศ. 2542 ที่ผ่านมาจากคุณ ชาญ มีศรี ซึ่งประสบกับปัญหาสุขภาพ(สูจิบัตรงานเมขลา,๒๕๔๒)

ในปีพ.ศ.2517สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงฯในยุคนั้น ซึ่งคุณนคร วีระประวัติเป็นผู้ริเริ่ม ที่อยากจะให้ประเทศไทยมีรางวัลเหมือนกับต่างประเทศ เช่น รางวัล Emmy Awards หรือ Oscar บ้างเพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้ทำงานทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ทางสมาคมฯก็ได้ทำการจัดกิจกรรมการประกวดภาพยนตร์คือ"ตุ๊กตาทอง" ซึ่งเดิมนั้นสมาคมหอการค้าไทยเป็นผู้จัดประกวดขึ้นเป็นครั้งแรก และได้รับชื่อพระราชทานว่า "พระสุรัสวดี"จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ต่อมาสมาคมฯได้ขยาย การจัดงานประกาศผลและมอบรางวัลผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์ครั้งแรกพิจารณาผลงานที่แพร่ภาพออกอากาศในปีพ.ศ. 2523 ซึ่งจัดขึ้น ณ โรงละครแห่งชาติเมื่อวันที่ 10 มกราคมพ.ศ. 2524 โดยมี ดร.สมศักดิ์ ชูโต รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ หรือ กบว. เป็นประธานในงาน การประกาศผลรางวัลดีเด่นทางโทรทัศน์ครั้งแรกเริ่มต้น มีรางวัลทั้งหมดที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงเพียง 27 รางวัล สำหรับรางวัลที่เกี่ยวกับรายการเด็กมีอยู่ 2 รางวัล โดยมีรางวัลสำหรับสถานีดีเด่นในด้านส่งเสริมรายการเด็ก ซึ่งสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 ได้รางวัลไปในปีแรก และรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลประเภทรายการสำหรับเด็กและสตรีรายการแรกก็คือ "รายการสโมสรผีน้อย" ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

ตั้งแต่สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงฯ เริ่มมีการจัดการประกวดรางวัล "เมขลา"นั้น รางวัลสำหรับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นมีเพียง 2ประเภทดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น โดยไม่มีการเพิ่มหรือลดรางวัลจนกระทั่งปัจจุบัน และการประกวดในแต่ละปีนั้น ผู้ผลิตรายการไม่ต้องส่งผลงานเข้าประกวด เพราะว่าคณะกรรมการจะทำการคัดเลือกรายการเด็กที่เห็นว่าดีเพียง 1 รายการเท่านั้นที่จะให้รางวัล

ทางสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงทุกชุดที่ผ่านมานั้นได้ยึดถือแนวความคิดเดิมตั้งแต่สมัยเริ่มมีรางวัลตุ๊กตาทองจนกระทั่งมาเป็นรางวัลเมขลาจวบยระยะเวลา 20 ปี ในส่วนของการให้รางวัลว่า "ไม่ได้ให้เพื่อการแข่งขันแต่ให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจกับผู้ผลิตรายการผลิตผลงานที่มีคุณภาพต่อไป"

วัตถุประสงค์ของสมาคมฯในการจัดให้มีการประกาศผลรางวัล"เมขลา"

1. เพื่อให้รางวัลเป็นขวัญและกำลังใจกับผู้ที่ทำงานทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังไม่ใช่เป็นการประกวดรางวัล
2. เพื่อส่งเสริมและยกย่องงานด้านโทรทัศน์ที่ผลิตภายในประเทศ(คณะกรรมการการตัดสิน, สัมภาษณ์)
3. เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณารางวัลจะเป็นเกณฑ์เดิมตั้งแต่เริ่มมีการประกวดที่ทางคณะกรรมการที่ปรึกษาชุดเดิมเป็นผู้ร่วมกันคิดขึ้นโดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเกณฑ์เลย

ประเภทรายการเด็ก

"รางวัลเมขลา" จะเน้นการประกาศผลรางวัลทุกรางวัล โดยแบ่งได้เป็น 8 ประเภทดังนี้

1. รางวัลสำหรับสถานี
2. รางวัลสำหรับรายการสำหรับเด็กและส่งเสริมความรู้
3. รางวัลสำหรับรายการประเภทเพลง
4. รางวัลสำหรับรายการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
5. รางวัลประเภทข่าว
6. รางวัลสำหรับผู้กำกับรายการและพิธีกร
7. รางวัลสำหรับรายการประเภทภาพยนตร์โทรทัศน์
8. รางวัลสำหรับประเภทละครโทรทัศน์

รางวัลประเภทสำหรับเด็กและส่งเสริมความรู้ดีเด่นมีทั้งหมด 2 รางวัลโดยแบ่งเป็น

1. รางวัลด้านสถานี 1 รางวัล ได้แก่"รางวัลสถานีดีเด่นด้านส่งเสริมรายการเด็กและเยาวชน"
2. รางวัลรายการความรู้และสาระดีเด่น 1 รางวัล ได้แก่"รายการสำหรับเด็กและเยาวชนดีเด่น"(สูจิบัตรงานประกาศผลรางวัลเมขลา, ๒๕๒๓-๒๕๔๒)

จะเห็นได้ว่าตั้งแต่เริ่มมีการประกาศผลรางวัลเมขลาครั้งแรกในปีพ.ศ. 2523 นั้นมี "รายการสำหรับเด็ก"ปรากฏอยู่ด้วยตั้งแต่เริ่มแรก ผู้วิจัยมีความเห็นว่ารายการเด็กก็เป็นรายการโทรทัศน์ประเภทรายการหนึ่งที่คณะกรรมการไม่ควรจะมองข้าม เพราะรายการในปัจจุบันมักจะเป็นรายการที่เน้นทางด้านบันเทิงเป็นหลัก ซึ่งบางครั้งเด็กที่เป็นผู้รับสารได้รับชมนั้นอาจจะเกิดพฤติกรรมการเล่นแบบต่างๆจากรายการนั้นๆได้ถ้าขาดการเอาใจใส่จากผู้ปกครอง การที่คณะกรรมการได้มีการนำเอารายการเด็กใส่ไว้ในส่วนของประเภทรายการที่จะให้รางวัลนั้นผู้วิจัยเห็นว่า

เป็นสิ่งที่ดีคือนอกจากเด็กจะได้รับสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อตัวของตัวเองแล้ว ยังสามารถกระตุ้นให้ ผู้ผลิตรายการสร้างสรรค์รายการสำหรับเด็กที่ดีมีประสิทธิภาพอีกด้วย

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการเมขลา กรรมการท่านหนึ่งกล่าวว่า“ผู้ชมส่วนใหญ่จะ นึกว่ารางวัลเมขลาเป็นรางวัลที่มอบให้กับวงการบันเทิงโดยเฉพาะ แต่จริงๆ ไม่ใช่ อาจจะเป็น เพราะข่าวต่างๆที่สื่อมวลชนนำเสนอจะปรากฏแต่ละครโทรทัศน์ ซึ่งจริงๆแล้ว “เมขลา” เป็น รางวัลที่ให้กับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทุกประเภท โดยที่ผู้ผลิตรายการไม่ต้องส่งเทปรายการเข้าไป ให้คณะกรรมการพิจารณา แต่คณะกรรมการจะพิจารณาจากรายการที่เห็นว่าสมควรที่จะได้รับ รางวัลเท่านั้นเพียงรายการเดียว

จากความคิดของผู้วิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าทางสมาคมฯน่าจะออกมาให้ข้อมูลหรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประเภทรางวัลอื่นๆให้มากกว่านี้ การจัดงานประกวดรางวัลเมขลาจะจัดต่อเนื่อง มาทุกปี แต่โดยส่วนใหญ่จะเน้นแต่ละครโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว ซึ่งมีผลทำให้ผู้ชมคิดว่ารางวัล เมขลา เป็นรางวัลที่มอบให้กับวงการบันเทิงที่เน้นละครเท่านั้น โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับราย การเด็ก ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น

2. ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์และสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.) ผู้จัดงานโทรทัศน์ทองคำ

ประวัติความเป็นมา

รางวัลโทรทัศน์ทองคำเริ่มต้นหลังจากจากการจัดประกวดรางวัลเมขลา โดยมีสาเหตุ มาจากความขัดแย้งของคณะกรรมการที่ปรึกษาที่เป็นทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพซึ่งมีความคิด เห็นไม่ตรงกัน โดยคณะกรรมการบางคนเห็นแก่เพื่อนพ้องน้องพี่มากจนเกินไป โดยให้รางวัลที่ไม่ได้ ผ่านการกลั่นกรองของคณะกรรมการทั้งหมด ทำให้กรรมการส่วนหนึ่งเกิดความไม่พอใจ จึงแยก ตัวออกมาจัดตั้งโดยจัดงาน“โทรทัศน์ทองคำ”ขึ้น ซึ่งคณะกรรมการที่แยกตัวออกมาก็ประกอบไป ด้วยนักวิชาการหลายท่านที่เป็นคณะกรรมการการตัดสินในปัจจุบัน(สูจิตรงานโทรทัศน์ทองคำ ครั้งที่ ๑๓,๒๕๓๒)

รางวัล“โทรทัศน์ทองคำ”จึงถือกำเนิดขึ้นมา โดยจัดงานครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2530 พิธีงานผลงานที่ออกอากาศแพร่ภาพในปี พ.ศ. 2529 ณ หอประชุมจุฬาลง กรณ์มหาวิทยาลัย

รางวัล“โทรทัศน์ทองคำ” เกิดขึ้นพร้อมกับการตั้ง “ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์” ที่มี อาจารย์จำนง รังสิกุล เป็นประธาน ศ.คุณหญิงจินตนา ยศสุนทรเป็นรองประธานร่วมกับ พล.ต.

ถาวร ช่วยประสิทธิ์ โดยตัวรางวัลออกแบบครั้งแรกคล้ายคลึงความถี่ของโทรทัศน์จากฝีมือของรองศาสตราจารย์ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ซึ่งท่านยังเป็นผู้ตั้งชื่อรางวัลนี้ด้วยว่า “โทรทัศน์ทองคำ” (ภายหลังรูปแบบของรางวัลได้ปรับเปลี่ยนใหม่ โดยการออกแบบของคุณ ณ ฤดี เคียงศิริ และใช้มาจนถึงปัจจุบัน)

การทำงานร่วมกันในครั้งนั้น ได้มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการว่า ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์แบบและชื่อรางวัล “โทรทัศน์ทองคำ” โดยชมรมจะดำเนินการด้านพิจารณาตัดสิน หนังสือพิมพ์ “อินไซด์ทีวี” เป็นผู้สนับสนุนทางด้านข่าวสาร ดำเนินงานการจัด พร้อมทั้งติดต่อสถานีโทรทัศน์ในการถ่ายทอด (ซึ่งให้หมุนเวียนสถานีถ่ายทอดตามที่เคยปฏิบัติมาตั้งแต่เริ่มแรก) ในปัจจุบันบริษัท ออลอินวัน สตูดิโอ จำกัด เป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงานการถ่ายทอด ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 เป็นต้นมา

หลังจากที่ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดงานขึ้นมาตั้งแต่ต้น ต่อมาเมื่อได้สถาปยานักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยหรือ ส.ส.ม.ท. เข้ามาร่วมจัดงาน ผลปรากฏว่างานโทรทัศน์ทองคำมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นมากกว่าเดิม(สารจากเลขาธิการ นคร วีระประวัตติ. **สุจิตต์รงานโทรทัศน์ทองคำครั้งที่ ๑๔, ๒๕๔๓**) จากการที่ได้บุคลากรของสถาบันฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาดำเนินการจัดงานทางด้านต่างๆ รวมทั้งคัดเลือกคณาจารย์จากสถาบันต่างๆ 19 สถาบัน ที่มีการสอนทางด้านวิชาการสื่อสารมวลชนและนิเทศศาสตร์เข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาตัดสิน

วัตถุประสงค์

รางวัลโทรทัศน์ทองคำเป็นรางวัลที่มีเป้าหมายในการจัด คือเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ “คนทีวี” ที่อยู่ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังของผลงานคุณภาพทาง “จอแก้ว” โดยมุ่งให้มีการสร้างสรรค์และริเริ่มผลงานในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมให้มากขึ้น(สารจากประธานชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ ศ.คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร. **สุจิตต์รงานโทรทัศน์ทองคำครั้งที่ ๑๔, ๒๕๔๓**)

อย่างไรก็ตาม การทำงานที่มีผลปรากฏสู่สายตาสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจัดงานผลการตัดสินให้รางวัลแก่สถานี รายการหรือบุคคลต่างๆ แน่แน่นอนว่าจะให้เป็นที่ถูกใจของคนทุกคนนั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ แต่ผลที่ออกมาทางคณะกรรมการ 100 กว่าท่านได้ยึดหลักเดิมในการปฏิบัติงานว่า “ถูกต้อง บริสุทธิ์ ยุติธรรม” โดยไม่มีเหตุอื่นมาทำให้การทำงานหรือการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป(นคร วีระประวัตติ. **สุจิตต์รงานโทรทัศน์ทองคำ ครั้งที่ ๑๓, ๒๕๔๒**)

ประเภทการรายการสำหรับเด็กที่ตัดสิน

การประกาศผลรางวัลโทรทัศน์ทองคำมีรางวัลประเภทรายการสำหรับเด็กมี 4 ประเภท ดังนี้

1. รางวัลสำหรับสถานีดีเด่นประเภทรายการเด็ก
2. รายการสำหรับเด็กดีเด่น
3. รายการสำหรับเยาวชนดีเด่น
4. รายการสำหรับละครเยาวชนดีเด่น

รายการสำหรับเด็กซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายนั้นจะแบ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ กล่าวคือ เด็กหมายถึงตั้งแต่เกิดถึงอายุ 14 ปี เยาวชนหมายถึงผู้ที่มีอายุ 15-25 ปี (ผ่านพ้นเรื่องประวัติและความเป็นมาของสยช.)

ในการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำนั้นผู้ผลิตรายการไม่ต้องส่งผลงานเข้าประกวด เพราะคณะกรรมการจะทำการตัดสินโดยพิจารณาจากผังรายการของแต่ละสถานีที่มีรายการเด็กปรากฏอยู่ทุกรายการ ดังที่คณะกรรมการท่านหนึ่งกล่าวว่า "คณะกรรมการแต่ละชุดทำงานจะช่วยกันพิจารณาโดยแบ่งแยกความรับผิดชอบกันไปตามความเหมาะสม แต่โดยรวมแล้วคณะกรรมการในชุดประเภทรายการเด็กและสตรีนั้นจะดูรายการเด็กเกือบทุกรายการอยู่แล้ว"(ผศ.ศิริพร พงศ์ศิริโรจน์,สัมภาษณ์)

รางวัลสำหรับเด็กนั้นปรากฏอยู่ในหัวข้อประเภทรางวัลของสถานีดีเด่นด้านรายการเด็กและสตรี โดยภายในรางวัลประเภทนี้จะแบ่งย่อยเป็น 2 ประเภทคือมีรายการเด็ก 4 รางวัลดังที่กล่าวไปแล้วและรางวัลประเภทรายการสตรีอีก 1 รางวัลคือรายการสตรีดีเด่น ผู้ผลิตรายการทุกรายการนั้นไม่ต้องส่งผลงานเข้าประกวด แต่การตัดสินนั้นคณะกรรมการในชุดทำงานประเภทรายการเด็กจะเป็นผู้ที่ดูรายการเด็กเกือบทุกรายการแล้วนำตัวรายการที่ดูนั้นมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินประกอบกับหลักการและเหตุผลที่ถูกต้องของคณะกรรมการที่เป็นนักวิชาการมาใช้ร่วมกันในการตัดสิน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวไว้ในส่วนของกระบวนการทำงานของคณะกรรมการในการตัดสินรางวัลต่อไป การให้รางวัลสำหรับประเภทรายการเด็กและสตรีนั้นทางคณะกรรมการจัดมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มการจัดงานโทรทัศน์ทองคำขึ้นเป็นต้นมา

3. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ประวัติความเป็นมา

ปี พ.ศ.2506รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์รวมการศึกษาวิจัยปัญหาเยาวชนขึ้นในสภาวิจัยแห่งชาติ

ปี พ.ศ. 2512 ได้ยกระดับขึ้นเป็นกอง โดยดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเยาวชนแห่งชาติ เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 -2514)

ปี พ.ศ. 2516 ได้ยกฐานะขึ้นเป็นหน่วยงานในระดับกรม ชื่อว่าสำนักงานเยาวชนแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี (พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2516)

ปี พ.ศ. 2521 รัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานระดับกรม (พรบ. ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2521) เป็นต้นมา

ความหมายของคำว่า “เยาวชน”

เยาวชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 หมายถึงตั้งแต่เกิดจนอายุ 25 ปี และสยช.ได้จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว (20 ปี) โดยได้กำหนดแบ่งอายุของเด็กและเยาวชนไว้ดังนี้คือ เด็กหมายถึงตั้งแต่เกิดถึงอายุ 14 ปี เยาวชนหมายถึงผู้ที่มีอายุ 14-25 ปี เนื่องจากมีการจัดแบ่งกลุ่มอายุเด็กจึงมีผลทำให้การจัดประเภทรางวัลมีการแบ่งโดยใช้อายุเป็นเกณฑ์

หน้าที่และความรับผิดชอบของ สยช.

สยช. มีหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ระบุไว้ในมาตราที่ 12 (พรบ. สยช. ปี 2521)

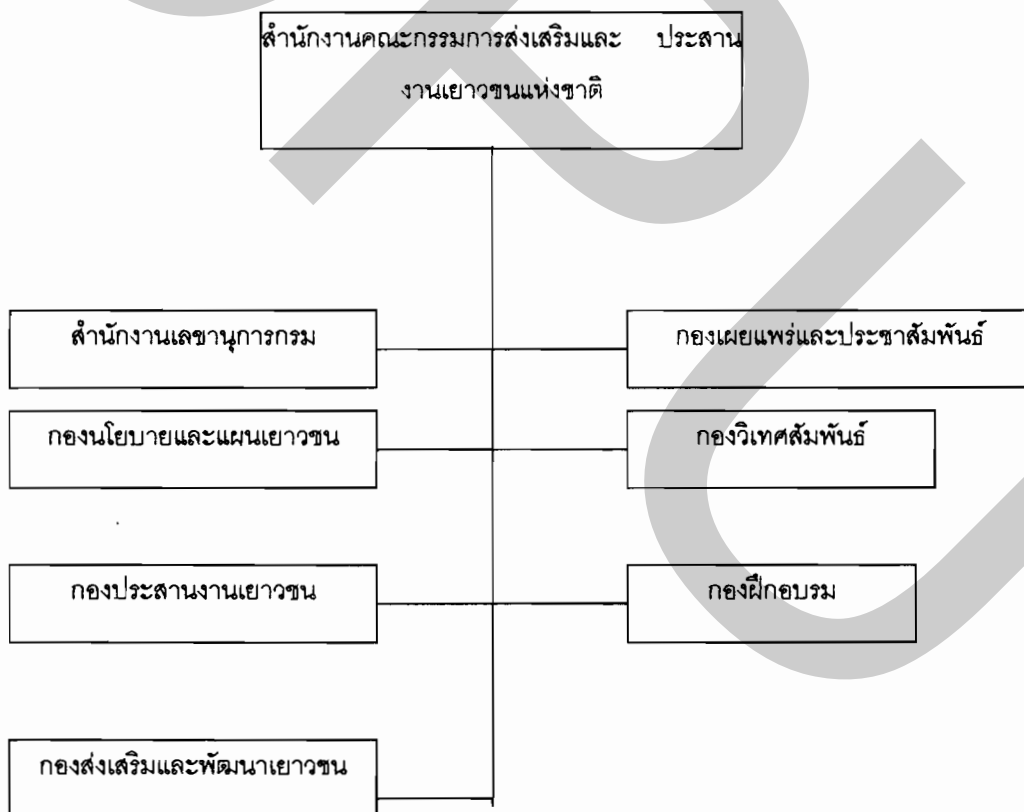
คือ

- รวบรวม ศึกษา และวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับเยาวชน
- จัดทำโครงการและแผนพัฒนาส่งเสริมพัฒนาเยาวชนด้านต่างๆ
- ป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชน
- ริเริ่ม สนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมของเยาวชนที่เป็นประโยชน์
- ฝึกอบรมผู้ทำงานด้านเยาวชน
- สนับสนุนกิจการของเยาวชนของภาครัฐและภาคเอกชน
- เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานกิจการเยาวชน
- ติดตามและประเมินผลปฏิบัติงาน ตามนโยบายแผนงานและโครงการเยาวชน

-ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ กยช. หรือตามที่กยช. มอบหมายในการกำกับดูแลและประสานงานในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนของกระทรวง ทบวง กรม องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องให้บรรลุตามแนวนโยบายแห่งชาติ

การแบ่งส่วนราชการของสยช.

สยช. ได้มีการแบ่งส่วนราชการเป็น 4 กอง คือ สำนักงานเลขานุการกรม กองนโยบายและแผนงานเยาวชน กองส่งเสริมพัฒนาเยาวชน และกองประสานงานเยาวชน และเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ จึงได้แบ่งกองเพิ่มขึ้น 3 กอง คือ กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ และกองฝึกอบรมดังต่อแผนผังต่อไปนี้

***กองนโยบายและแผนเยาวชนจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดงานมอบรางวัลเยาวชนในสาขาต่างๆ

นโยบายและมาตรการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของสยช.

สยช.ได้กำหนดนโยบายเชิงบริหารจัดการพัฒนาเด็กและเยาวชน คือเป็นศูนย์ที่ปรึกษาวิชาการส่งเสริมและประสานงานหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน ธุรกิจอุตสาหกรรม และองค์กรประชาชน รวมทั้งเด็กและเยาวชนในงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน และมีมาตรการในการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้คือ

1. ด้านศูนย์ข้อมูล การศึกษาวิจัย และวิชาการ คือ สยช. เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของชาติ ดำเนินการศึกษาวิจัยปัญหาเด็กและเยาวชน และผลิตเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน
2. ด้านนโยบายและการวางแผนพัฒนา มีการกำหนดนโยบายเยาวชนแห่งชาติ นโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว (20 ปี) และแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระดับชาติ 5 ปี การประสานแผนงานและโครงการปฏิบัติการของหน่วยงานต่างๆให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระดับชาติ 5 ปี
3. ด้านการส่งเสริมและการพัฒนา ให้มีการริเริ่ม เร่งรัด สนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยเน้นเรื่องการปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนมีความรักชาติ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรม
4. ด้านการคุ้มครองป้องกันและบริการทางสังคม สนับสนุนให้มีการดำเนินการบริหารทางสังคมคุ้มครองและป้องกันสิทธิของเด็กและเยาวชน
5. ด้านการประสานงาน สยช. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติทั้งในและต่างประเทศ
6. ด้านการฝึกอบรม ให้มีการฝึกอบรมในเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนแก่ผู้ทำงานเยาวชนอย่างกว้างขวาง
7. ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน และกิจกรรมเยาวชนทางสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง

8. ด้านการติดตามและประเมินผล เป็นศูนย์กลางการติดตามและประเมินผล และรายงานการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล แผนงานและโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมถึงรายงานสถานการณ์เด็กและเยาวชนเป็นประจำทุกปี

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของสื่อมวลชนที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการปลูกฝัง ค่านิยม เจตคติ และวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก จึงได้ริเริ่ม โครงการส่งเสริมผลงานสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตผลงาน ที่มีทั้งเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์มีคุณภาพ เสริมสร้างปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม รวบรวมผลงานที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและเยาวชน ประการสำคัญคือเพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่สื่อมวลชนในการผลิตผลงานที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานโครงการส่งเสริมผลงานดีเด่นเพื่อเยาวชนได้ดำเนินโครงการมาถึง 17 ปี ซึ่งเริ่มครั้งแรกปีพ.ศ. 2525จนถึงปัจจุบัน ปีพ.ศ.2543 ซึ่งในแต่ละครั้ง สยช.ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิ หลายท่าน ร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาผลงานสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชน โดยมี ศาสตราจารย์คุณหญิงเต็มศิริ บุญยสิงห์ เป็นประธาน และผู้แทนจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการ ดำเนินการคัดเลือกผู้ผลิตและผู้ให้การสนับสนุนการผลิตผลงานสื่อมวลชน ที่มีคุณค่าต่อเด็กและเยาวชน เพื่อรับรางวัลอันเป็นกำลังใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสื่อมวลชน

การพิจารณาประเภทรายการโทรทัศน์ดีเด่นสำหรับเยาวชนมี 3 รางวัล

1. ประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเยาวชนอายุ 0-6 ปี
2. ประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเยาวชน อายุ 7-14 ปี
3. ประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเยาวชนอายุ 15-25 ปี

ตารางเปรียบเทียบกระบวนการการทำงานของ 3 องค์กร

	สมาคมผู้สื่อข่าว บันเทิงแห่งประเทศไทย (เมขลา)	ชมรมส่งเสริมโทร ทัศน์และสภา สถาบันนักวิชาการ สื่อสารมวลชนแห่ง ประเทศไทย(โทร ทัศน์ทองคำ)	สำนักงานคณะ กรรมการส่งเสริม และประสานงาน เยาวชนแห่งชาติ (สยช.)
อายุขององค์กร	19ปี(พ.ศ.2524- 2543)	14ปี(พ.ศ. 2524- 2543)	17ปี(พ.ศ. 2525- 2543)
วัตถุประสงค์	ให้รางวัลเป็นขวัญและ กำลังใจกับผู้ผลิตรายการ	ให้รางวัลเป็นขวัญและ กำลังใจกับผู้ผลิตรายการ	ให้รางวัลเป็นขวัญและ กำลังใจกับผู้ผลิตรายการ
ประเภทรางวัล	มี 2 ประเภท -รางวัลสถานีดีเด่น -รายการสำหรับเด็กและ เยาวชนดีเด่น	มี 4ประเภท -รางวัลสำหรับสถานีดี เด่นด้านรายการเด็ก -รายการสำหรับเด็กดีเด่น -รายการสำหรับเยาวชนดี เด่น -รายการสำหรับละคร เยาวชนดีเด่น	มี3ประเภท -รายการโทรทัศน์สำหรับ เยาวชนอายุ0-6ปี -รายการโทรทัศน์สำหรับ เยาวชนอายุ 7-14 ปี -รายการโทรทัศน์สำหรับ เยาวชนอายุ 15-25 ปี
คณะกรรมการ	คณะกรรมการมีเพียงชุด เดียวคือ 17ท่านเท่านั้น ทั้ง 17 ท่านก็ได้แบ่งคณะ ทำงานตามรางวัล แต่ไม่ มีการแต่งตั้งคณะ กรรมการตามประเภท รางวัลขึ้นมาใหม่	คณะกรรมการมี 2 ชุดซึ่ง มีการแยกคณะกรรมการ ตามประเภทรายการออก มาซึ่งประกอบไปด้วยนัก วิชาการเป็นส่วนใหญ่	คณะกรรมการมี 2 ชุด และมีการแต่งตั้งคณะ กรรมการตามประเภท รางวัลออกมา ซึ่งคณะ กรรมการจะมีทั้งนักวิชา การและนักวิชาชีพ
กระบวนการสร้าง เกณฑ์	คณะกรรมการบริหารชุด เดิมจะเป็นผู้ร่วมกันคิด เกณฑ์ขึ้นมาซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ ในชุดปัจจุบันเป็นเกณฑ์ เดิมที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลง	เกณฑ์ที่ใช้มี 2 ส่วนซึ่ง เป็นเกณฑ์ที่คณะ กรรมการ เป็นผู้ร่วมกันตั้ง ขึ้น คือ 1.เกณฑ์กลาง ที่ แบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์	เกณฑ์ที่ใช้มี 2ส่วนคือ 1.หลักเกณฑ์กลาง เป็น หลักเกณฑ์ที่ทางฝ่าย เลขานุการ เสนอให้ที่ ประชุมพิจารณาเพื่อใช้

		2. เกณฑ์ที่คณะ กรรมการในแต่ละ ประเภทรางวัลกำหนดขึ้น *เกณฑ์ของคณะทำงาน จะเปลี่ยนแปลงไปในแต่ ละปีตามแนวโน้มรายการ เด็กในปีนั้นๆ	เป็นเกณฑ์หลักที่ใช้ใน การตัดสินในทุกๆสื่อ 2.หลักเกณฑ์ที่พิจารณา เฉพาะในแต่ละสื่อ เป็น หลักเกณฑ์ที่หัวหน้าชุด กับคณะกรรมการภายใน ชุดร่วมกันคิดเกณฑ์ขึ้น มาในการตัดสินประเภท รางวัลนั้นๆ
กระบวนการใช้ เกณฑ์การตัดสิน	ผู้ผลิตรายการไม่ต้องส่ง เทปรายการเข้าประกวด คณะกรรมการจะ พิจารณาจากรายการเด็ก ที่มีการพัฒนาเพียง1-2 รายการจากรายการเด็ก ทั้งหมดเท่านั้น	ผู้ผลิตรายการไม่ต้องส่ง เทปรายการเข้าประกวด แต่คณะกรรมการจะ พิจารณาให้คะแนนจาก ผังรายการและแนวโน้ม ของรายการในปีนั้นๆแล้ว นำมาเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ว่ารายการไหนเข้า กับเกณฑ์มากที่สุด	ผู้ผลิตรายการจะส่งหรือ ไม่ส่งรายการเข้าประกวด ก็ได้ เพราะคณะ กรรมการจะพิจารณาราย การจากผังรายการเช่น เดียวกัน โดยต้องยึดหลัก เกณฑ์กลางในการตัดสิน เป็นหลักสำคัญ
รางวัล	ผลรางวัลมักจะออกมาไม่ ค่อยมีความยุติธรรม เนื่องจากคณะกรรมการ ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้ที่มี ความเชี่ยวชาญและนัก วิชาการ	ผลรางวัลจะออกมาเป็น วิชาการมาก เพราะคณะ กรรมการส่วนใหญ่จะเป็น นักวิชาการ	ผลรางวัลจะมีความยุติ ธรรมมากที่สุด เพราะ ความน่าเชื่อถือขององค์ กรที่ให้รางวัลที่มีความซัด เจน

จะสังเกตได้ว่าในส่วนของการพิจารณาประเภทรายการโทรทัศน์ของสช.นั้น จะใช้อายุ
เป็นเกณฑ์ซึ่งแตกต่างจาก เมขลาและโทรทัศน์ทองคำ แต่ทางสช.นั้นไม่มีการพิจารณาในด้าน
ของสถานีโทรทัศน์ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสช.มีสื่อที่จะทำการพิจารณาถึง 13 ประเภท ซึ่งสื่อโทรทัศน์
เป็นสื่อประเภทหนึ่งเท่านั้น จุดประสงค์หลักคือการพิจารณาสื่อทั้ง 13ประเภทเป็นการพิจารณา
รายการเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสื่อเหล่านั้น ไม่ได้พิจารณาตัวสื่อ ทั้งนี้จึงเป็นสาเหตุให้ไม่มีการ
ให้รางวัลในส่วน of สถานีดีเด่นทางด้านรายการเด็ก การให้รางวัลสำหรับเด็กและเยาวชนนั้นได้
จัดต่อเนื่องทุกปีจนกระทั่งปัจจุบัน

จากการที่ทั้ง 3 องค์กรได้มีการให้รางวัลรายการโทรทัศน์ต่อเนื่องมาทุกปีนั้น เป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกได้ถึงสถานภาพขององค์กรได้อย่างหนึ่งว่า ทั้ง 3 องค์กร มีความมั่นคง และน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง

ตอนต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงกระบวนการการได้มาซึ่งคณะกรรมการและการทำงานของคณะกรรมการในแต่ละองค์กร ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดกับผลรางวัลที่ผู้ผลิตได้รับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 2. กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินและวิธีการปฏิบัติงาน

(2.1) กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการทำงานของสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทยมีดังนี้ (เมขลา)

- กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการและกระบวนการทำงานของคณะกรรมการ

(2.1.1) การคัดเลือกคณะกรรมการ

จากหนังสือ ตำนานโทรทัศน์ไทย กับจ่านง รังสิกุล วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 หน้า 366-370 ภาคที่ 3 เรื่อง "รางวัลโทรทัศน์ไทย" คุณนคร วิโรจน์ประธานคณะกรรมการจัดงานรางวัลโทรทัศน์ทองคำ และหัวหน้าข่าวบันเทิงหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าข่าวบันเทิง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์) ได้เขียนเกี่ยวกับรางวัลเมขลาเกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการในช่วงเริ่มจัดการประกวดผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์ก่อนที่คณะกรรมการชุดเดิมส่วนหนึ่งที่แยกตัวออกไปจัดงานโทรทัศน์ทองคำไว้ดังนี้

"รางวัลสำหรับผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์ของไไทยนั้น เริ่มต้นด้วยการที่สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์อย่างสูงในงานวงการโทรทัศน์ ซึ่งไม่มีผลประโยชน์ผูกพันกับสถานีใด รวม 12 ท่านไปร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาช่วยกันพิจารณา ตั้งแต่การตั้งชื่อรางวัล(เมขลา) กำหนดนโยบายและวางแผน กำหนดวิธีการ กำหนดรางวัลและสรรหาให้สมาคมเชื้อเชิญบุคคลจากวงการต่างๆมาทำหน้าที่กรรมการพิจารณาตัดสินในแต่ละปี รวมทั้งหมดปีละ 140-150 คน นับเป็นการชุมนุมผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีประสบการณ์กลุ่มใหญ่ที่สุด เพราะทั้งกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการพิจารณาการตัดสินรางวัลต่างๆ ประมาณครึ่งหนึ่ง เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เช่นจากคณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาควิชาโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และจากคณะอื่นๆอีกหลายแห่ง กรรมการนอกจากนี้อีกประมาณครึ่งหนึ่ง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานโทรทัศน์และสื่อมวลชนอื่นๆ มีนักเขียนและนักวิจารณ์เป็นต้น เจ้าหน้าที่ประจำการของสถานีโทรทัศน์ทั้งหลายมิได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการด้วยเลย”

จากคณะกรรมการจำนวนรวม 150 คน ได้แยกออกเป็นคณะต่างๆประมาณ 9 คณะ แยกย้ายกันทำหน้าที่พิจารณาตัดสินรางวัลต่างๆตามความถนัดของกรรมการแต่ละคณะ เช่น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางการกีฬา จะทำหน้าที่พิจารณาตัดสินผลงานทีวีทางด้านกีฬา กรรมการสันหัดเรื่องดนตรีจะพิจารณาตัดสินรางวัลทางดนตรี เป็นต้น คุณสมบัติของคณะกรรมการคือกรรมการตัดสินรางวัลประเภทใด จะไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับรางวัลประเภทนั้น

คณะกรรมการที่ปรึกษาได้กำหนดรางวัลประเภทต่างๆไว้อย่างกว้างขวาง ครอบคลุมงานโทรทัศน์เกือบทุกประเภท ทุกสาขา มีรายการข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน รายการกีฬา รายการสำหรับเด็กและสตรี รายการความรู้ส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรม รายการดนตรีและ ปกตินกะ รายการละคร รายการเกมโชว์ นอกจากนี้ยังมีการแยกรางวัลออกเป็นรางวัลสำหรับ สถานี รางวัลสำหรับบุคคล เช่นดารานักแสดง ผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับรายการ พิธีกรหรือผู้ ดำเนินรายการ ผู้อ่านข่าว ผู้บรรยายการแข่งขันกีฬา ผู้บรรยายภาพยนตร์สารคดี ผู้พากย์ภาพยนตร์ต่างประเทศ ผู้ประพันธ์เรื่อง ผู้ทำบทโทรทัศน์ ผู้ออกแบบฉาก (นคร วีระประวัติ.ตำนานโทรทัศน์ไทย.คอลัมน์รางวัลโทรทัศน์ไทย:๓๖๖-๓๖๘)

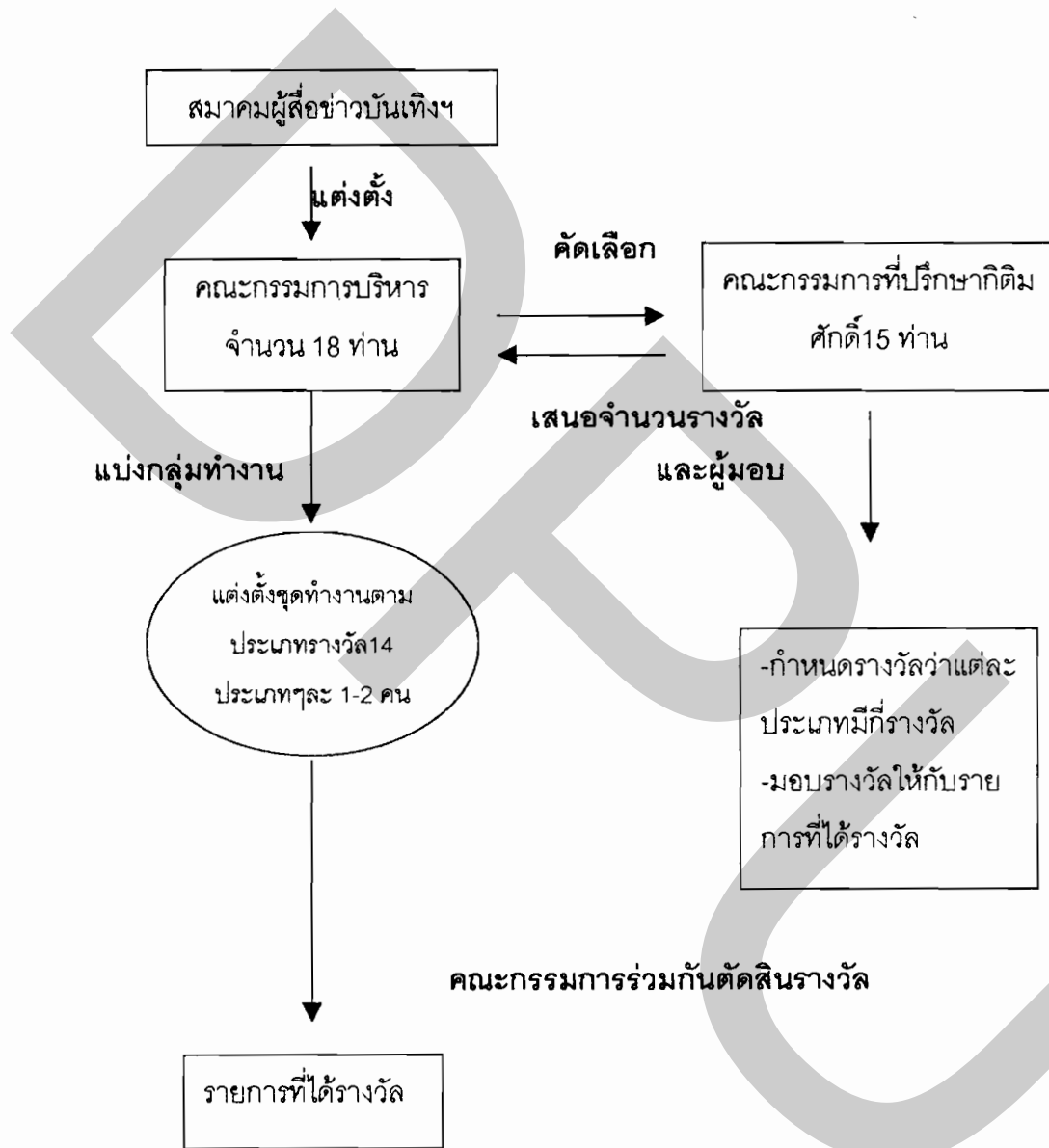
แต่ไม่ใช่รางวัลจะกำหนดไว้มากน้อยอย่างไรก็แล้วแต่ ถ้าคณะกรรมการพิจารณาตัดสินเห็นว่า รางวัลใดไม่มีผลงานดีเด่นถึงขนาด ก็อาจดเสียดก็ได้ เช่นในปีนั้นรายการสำหรับเด็กเป็นรายการที่คงรูปแบบเดิมเหมือนอย่างกับปีที่ผ่านมา ไม่มีการพัฒนาเลยในทุกๆรายการ อย่างเช่นการประกาศผลงานเมขลาครั้งที่ 12 ในปีพ.ศ. 2535 ที่รายการเด็กได้รับรางวัลเพียง 1 รางวัลจาก 2 รางวัลคือรางวัลสถานีด้านส่งเสริมรายการเด็กดีเด่น แต่ในประเภทรางวัลรายการสำหรับเด็กและเยาวชนดีเด่นนั้นถูกงดไป เป็นต้น ซึ่งตรงกันข้ามในปีนั้นๆอาจมีการเพิ่มรางวัลขึ้นใหม่ นอกเหนือจากที่ประกาศไว้ก็ได้ ในกรณีที่เห็นว่า มีผลงานบางอย่างสมควรได้รับการ สนับสนุนยกย่องเป็นรางวัลเกียรติคุณพิเศษ เช่น รางวัลเมขลาพิเศษเสริมสร้างคุณภาพชีวิตได้ แก่สเปดโทรทัศน์”รณรงค์ไม่สูบบุหรี่”ของสำนักงานควบคุมการบริโภคยาสูบในปีพ.ศ.2537 เป็นต้น ทุกรางวัลทุกประเภทที่ประกาศผลการตัดสินพิจารณาออกมาแล้ว ถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคณะกรรมการการตัดสินแต่ละคณะร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการเมขลาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ยุคคือยุคก่อนที่คณะกรรมการจะเปลี่ยนไปเป็นคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำซึ่งมีคุณจำนง รังสิกุลเป็นประธานกรรมการ และยุค

ปัจจุบันคือยุคที่คณาจารย์ มีศรี และดร.อภิพล คงชนะกุลเป็นประธาน แต่กระบวนการในการคัดเลือกคณะกรรมการยังคงใช้เกณฑ์เดิมในการคัดเลือก คือคณะกรรมการบริหารจะเป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานซึ่งในส่วนต่อไปผู้วิจัยจะอธิบายถึงคณะกรรมการในเวลาในชุดปัจจุบัน

แผนผังคณะกรรมการเมขลาในปัจจุบัน

คณะกรรมการในเวลาในชุดปัจจุบันจะมีชุดทำงาน 2 ชุด คือ

1.1 คณะกรรมการบริหาร จะเป็นผู้ที่ร่วมกันก่อตั้งสมาคมฯกันตั้งแต่สมัยแรกๆ โดยได้มีการชักชวนผู้ที่รู้จักมักคุ้น หรือพรรคพวกมาร่วมกันเป็นคณะทำงาน คณะกรรมการชุดนี้ ปัจจุบันมีทั้งหมด 18 ท่าน ซึ่งคณะกรรมการบางท่านจะไม่ได้เป็นนักนิเทศศาสตร์ นักวิชาการ แต่มีผู้เชี่ยวชาญบ้าง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นผู้สื่อข่าวบันเทิง เพราะสมาชิกของคณะกรรมการเป็นผู้สื่อข่าวบันเทิงอยู่แล้ว

ในเรื่องของบุคลากรในชุดคณะกรรมการบริหารจากอดีตถึงปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะทำงานไปบ้าง โดยมีสาเหตุที่เปลี่ยนคือในคณะทำงานชุดนั้น บุคลากรมีปัญหาเรื่องสุขภาพ เวลา หรือเรื่องความคิดเห็นที่ไม่ลงรอยกัน รายชื่อของคณะกรรมการบริหารของสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทยที่ทำการตัดสินใจลาออกหรือลาพักงานในชุดปัจจุบันมีดังนี้

ภู มิ ห ลั ง

1.นายชาญ มีศรี	ประธานที่ปรึกษาที่ดี	ผู้สื่อข่าวบันเทิง
2.ผศ.ดร.อภิพล คงชนะกุล	นายกสมาคมฯ	คณะทำงาน
3.นายกมลพันธ์ สันติธาดา	อุปนายก	ผู้สื่อข่าวบันเทิง
4. นายสมชาย จันทวงไส	อุปนายก	"
5.นายอำนาจ รุ่งเรือง	อุปนายก	"
6. นายชาติ ศรียาภย	อุปนายก	"
7. นายเกษม มหัทธนทวี	อุปนายก	"
8. นายอภิรักษ์ ภูมิพาสน์	เลขาธิการ	"
9.นายศิริเดช เดชะโกศยะ	ผู้ช่วยเลขาธิการ	"
10.นายณรงค์ ฉายาช่าง	เหรียญก	"
11.นายธนพล ทองคำสุข	นายทะเบียน	"
12. นายอภิรัฐ พุกกะเวส	สมาชิกสัมพันธ์	"
13.นายชุตินวงษ์ บุษยะจารุ	สารานุกรม	"
14.นายสมชัย มณีรัตนกุลชัย	ปฏิคม	"

ภูมิหลัง

15.นายสุรัชย์ ทมวิรัตน์	ประชาสัมพันธ์	ผู้สื่อข่าวบันเทิง
16.นายสุเทพ มอบโคสุวรรณ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์	"
17.นายกิตติ เปรมกมล	ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย	"
18.นายพานิชชา ถนิมพาสน์	ผู้ช่วยที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย	"

จากรายชื่อของคณะกรรมการการตัดสินนั้น สังเกตได้ว่ารายชื่อคณะกรรมการจะไม่ใช่นักวิชาการและนักวิชาชีพด้านการผลิตสื่อ แต่เป็นผู้สื่อข่าวเป็นหลัก ซึ่งอาจมีผลประโยชน์ผูกพันกับฝ่ายผู้ผลิตในการตัดสินรางวัลก็เป็นได้

ผู้วิจัยสังเกตว่าในชุดคณะทำงานบริหารชุดนี้แทบจะไม่มีผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน(ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก นักวิชาการที่เป็นอาจารย์ทางด้านสื่อโทรทัศน์)มาเป็นคณะกรรมการตัดสินหลัก ซึ่งการที่คณะกรรมการบริหารประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญในส่วนน้อยนั้น ในกระบวนการตัดสินมักจะมีปัญหาในเรื่องของการประสิทธิภาพการใช้เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการที่ไม่ลงรอยกันทางด้านความคิดเห็น แต่ก็คงจะไม่มีผลต่อผลการตัดสินมากเท่าไรนัก เพราะคณะกรรมการส่วนใหญ่จากการที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์มานั้น กล่าวว่า "รางวัลเมขลาเป็นรางวัลที่ไม่เน้นทางวิชาการมากนัก จริงๆแล้วเป็นรางวัลที่ให้ของขวัญและกำลังใจให้กับคนทำทีวีทุกคน" ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ขององค์กรตั้งแต่เริ่มการจัดประกวด

1.2 คณะที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ มีจำนวน 15 ท่านซึ่งคณะที่ปรึกษากิตติมศักดิ์มาจากการคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหาร ซึ่งคณะกรรมการกิตติมศักดิ์ส่วนหนึ่งจะเป็นผู้อาวุโสในวงการตำรวจ เช่น พล.ต.ประสาน วงศ์ใหญ่ พลโทกิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐฯ เพราะทางสมาคมฯ ได้จดทะเบียนกับกรมตำรวจ ซึ่งผู้อาวุโสจากกรมตำรวจ จะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับภาพรวมของงานโดยทั่วไปเท่านั้น เช่น จะให้ใครเป็นผู้มอบรางวัลที่สำคัญๆ ซึ่งในคณะกรรมการชุดนี้ก็จะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ร่วมอยู่ด้วย เช่น รศ. ดร. สุกรี เจริญสุข ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี นายอดุลย์ จันทรังสี เป็นต้น

ในสมัยที่ คุณชาญ มีศรี ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ นั้นมักจะถูกสื่อมวลชนวิพากษ์วิจารณ์ในด้านต่างๆ อยู่เสมอ เช่น ผลรางวัลที่ออกมาไม่มีความยุติธรรม หรือการเล่นพรรคเล่นพวก ความไม่โปร่งใสในการตัดสิน แต่ผลการวิพากษ์วิจารณ์เริ่มน้อยลง ซึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงหลังจากการเปลี่ยนนายกสมาคมฯ จากคุณชาญ มีศรี เป็น ดร.อภิพล คงชนะกุลซึ่งดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ คนปัจจุบัน(ได้รับการแต่งตั้งในปี.ศ. 2541) ในเรื่องของผลรางวัลที่ออก

มานั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ดูจากสื่อมวลชนโดยดูจากคำวิพากษ์วิจารณ์ในสื่อสิ่งพิมพ์และจากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวสายบันเทิงในสถานที่ทำงานของผู้วิจัย(สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7) ผลปรากฏว่า คำวิจารณ์ต่างๆที่ออกมาในการประกาศผลรางวัลเมขลาปีพ.ศ.2542 ค่อนข้างดี

การที่เปลี่ยนเอาผู้ที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงผู้สื่อข่าวหรือแวดวงบันเทิงมาเป็นนายกสมาคมฯ เช่นเดียวกับดร.อภิพล คงชนะกุลนั้น เป็นสิ่งที่ดี เพราะผู้ที่ไม่ได้มีประสบการณ์ทางด้านสื่อมวลชน การตัดสินใจอะไรก็แล้วแต่ย่อมที่จะไม่มีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องในการทำงาน

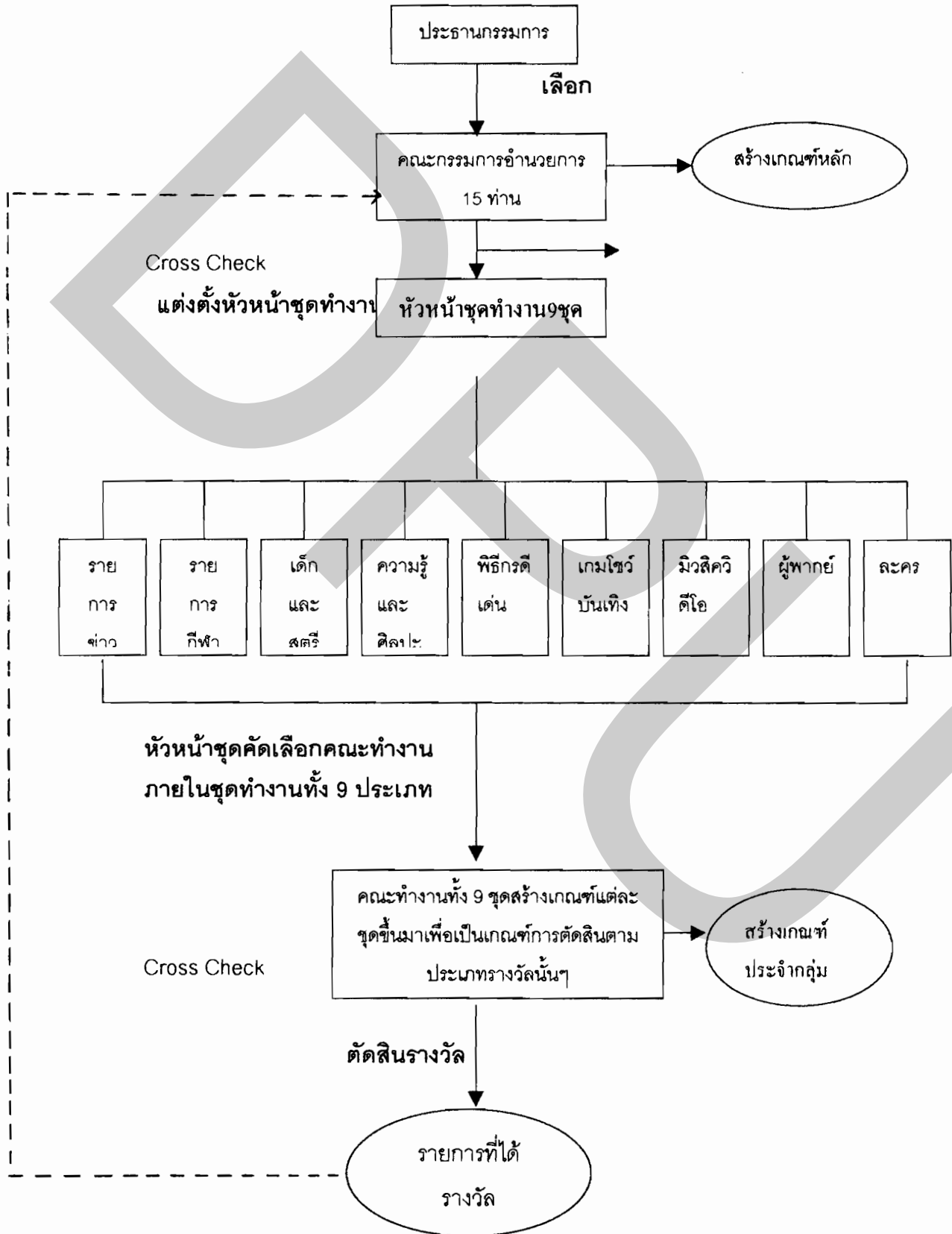
(2.2) กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำมีดังต่อไปนี้

กระบวนการคัดเลือกคณะทำงานของคณะกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำมีกระบวนการทำงานโดยแบ่งคณะทำงานออกเป็น 2 ชุดดังต่อไปนี้

2.2.1 คณะกรรมการการตัดสิน

2.2.2 คณะกรรมการอำนวยความสะดวก

แผนผังการทำงานของคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำในชุดปัจจุบันสามารถเขียนได้ดังนี้

2.1.1 คณะกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำ ในการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำจะมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการตัดสินอยู่ 2 ส่วนด้วยกันคือ

(ก) คณะกรรมการอำนวยการตัดสินทั่วไป

(ข) คณะกรรมการพิจารณารางวัล

(ก) คณะกรรมการอำนวยการตัดสินทั่วไป คณะกรรมการจะมาจากการคัดเลือกของผู้ที่เป็นประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการการตัดสินชุดนี้มี ศ. คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร เป็นประธานที่ปรึกษาชุดกรรมการอำนวยการตัดสินทั่วไปภายหลังจากที่อ.จ๋านง รังสิกุลถึงแก่สัญกรรมไปแล้วเมื่อปีพ.ศ. 2538

หน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการตัดสินทั่วไปมีหน้าที่ควบคุมนโยบายการดำเนินการต่างๆรวมทั้งเป็นประธานในการตัดสินรางวัลในชุดที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะมาจากการคัดเลือกจาก อ.จ๋านง รังสิกุล ผู้ก่อตั้งรางวัลโทรทัศน์ทองคำและศ.คุณหญิงจินตนา ยศสุนทรร่วมกันแต่งตั้งหัวหน้าชุดคณะกรรมการพิจารณารางวัลจากสื่อทั้ง 9 ประเภท โดยพิจารณาจากความเชี่ยวชาญของบุคคลที่จะมาเป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติงานว่ามีความรู้ความสามารถในสาขาที่ตัดสินนั้นอยู่ในระดับที่จะเป็นหัวหน้าชุดได้หรือไม่ ซึ่งผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการชุดนี้จะประกอบไปด้วยนักวิชาการและนักวิชาชีพร่วมกัน วาระของประธานการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำนั้นจะไม่มีวาระการทำงานว่าจะต้องอยู่ที่ปี เพราะงานการตัดสินเป็นงานที่ต่อเนื่องและเฉพาะกิจ ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของคณะกรรมการนั้นมีการเปลี่ยนแปลงบ้างเนื่องจากคณะกรรมการบางท่านไม่สะดวกหรือไม่มีความชำนาญในสาขานั้นๆเพียงพอ ก็มีการปรับเปลี่ยนแต่ไม่บ่อยนัก (รศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐี, สัมภาษณ์) คณะกรรมการอำนวยการตัดสินทั่วไปชุดนี้จำนวนคณะกรรมการทั้งหมด 15 ท่าน ซึ่งแต่ละท่านส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาเป็นอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ รวมทั้งเป็นผู้สื่อข่าวทางด้านบันเทิง (คุณนคร วีระประวีติ) และนักการศึกษาเรื่องเด็ก (ดร. เจริญศรี ท่วมสุข) จะสังเกตได้ว่าคณะกรรมการอำนวยการตัดสินทั่วไปจะมีปริมาณของคณะกรรมการที่เป็นนักวิชาการมากกว่านักวิชาชีพ ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ภูมิหลัง

- ศ. คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร	ประธานคณะกรรมการฯและประธาน ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์	ประธาน กรรมการบริหารสถานสอนภาษา เอ.ยู.เอ
- รศ. จุมพล รอดคำดี	รองประธานชมรมส่งเสริมโทรทัศน์	คณบดีคณะนิเทศ ศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คุณพยงค์ คชาลัย	รองประธานชมรมส่งเสริมโทรทัศน์	ที่ปรึกษา ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ
- รศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐี	ประธานสภาสถาบันนักวิชาการ สื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย	อาจารย์มหาวิทยาลัย ม.ศรีปทุม
- คุณนคร วีระประวัติ	กรรมการเลขาธิการ	หัวหน้าข่าวบันเทิง นสพ.เดลินิวส์
- อ. ณ ฤดี เคียงศิริ	กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ	ประธานจัดงาน
- ผศ. ขวลิต ปัญญาลักษณ์	กรรมการ	อดีตคณบดีคณะวารสาร ศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
- รศ.ดร.ปรมะ สตะเวทิน	กรรมการ	อ.คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รศ.ลักษณา สตะเวทิน	กรรมการ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวางแผน และพัฒนา ม.กรุงเทพ
- คุณ จินตนา จุลกะเสวี	กรรมการ	อุปนายกฝ่ายบริหาร สมาคม นักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย
- รศ.ดร. สมาน งามสนิท	กรรมการ	กรรมการบริหารหลักสูตร ปริญญาเอก ม.ธรรมศาสตร์
- ผศ.จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย	กรรมการ	คณะวารสารศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
- อ.เกษม จันทรน้อย	กรรมการ	ผู้อำนวยการประชาสัมพันธ์ สำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภูมิหลัง

-อ.จินตนา มนเทียรวิเชียรฉาย	กรรมการ	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ ม.เซนต์จอห์น
-อ.ธารินี รอดสน	กรรมการ	หัวหน้าสาขาสื่อสารมวลชน ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ ม.เกษตร

(ข) คณะกรรมการพิจารณาตัดสินรางวัล คณะกรรมการชุดนี้จะมาจากการแต่งตั้งของหัวหน้าชุดทำงานที่ได้รับการคัดเลือกจากประธานอำนวยการตัดสิน ซึ่งผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นหัวหน้าชุดทำงานนั้นจะทำการคัดเลือกคณะกรรมการพิจารณาตัดสินรางวัลภายในชุดต่อไป การแบ่งประเภทรางวัลโทรทัศน์ทองคำนั้นมีการแบ่งรางวัลออกเป็น 9 ประเภท แต่ละประเภทมีประธานในแต่ละชุดทำงานที่ล้นแล้วแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน 9 ท่าน ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

-ผศ. ขวลิต ปัญญาลักษณ์

ประธานการตัดสินรางวัลประเภทรายการข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน

-รศ.ดร.ปรมะ สตะเวทิน

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทรายการกีฬา

-รศ.ลักษณา สตะเวทิน

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทรายการเด็กและสตรี

-รศ. จุมพล รอดคำดี

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทรายการส่งเสริมความรู้และศิลปวัฒนธรรม

-รศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐี

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการดีเด่น

-คุณพยงค์ คชาลัย

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทรายการเกมโชว์ และป๊อปปูล่ามנט

-ศ.คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทรายการเพลงและมิวสิควิดีโอ

-รศ.ดร.สมาน งามสนิท

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทผู้พากย์ภาพยนตร์ดีเด่น

-ศ.คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร

ประธานการตัดสินชุดรางวัลประเภทละครดีเด่น

ในแต่ละชุดทำงานผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธานจะเป็นผู้ที่ทำการคัดเลือกคณะกรรมการภายในชุดที่รับผิดชอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตั้งเป็นคณะทำงานในชุดที่รับผิดชอบ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเดียวกับการคัดเลือกคณะกรรมการอำนวยการตัดสินทั่วไป คือผู้ที่เป็นประธานชุดจะทำการคัดเลือกกรรมการภายในชุดนั้นๆ ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยมีวิธีการพิจารณาจากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่จะมาเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งชุดคณะทำงานประเภทรายการเด็กและสตรีนั้นก็มียศ. ลักษณะ สตะเวทิน เป็นประธานชุด ซึ่งก็ได้มีคณะทำงานในชุดนี้จำนวน 11 ท่านดังนี้

1. รศ. ลักษณะ สตะเวทิน

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

2. อ.เกษม จันทร์น้อย

กรรมการ

ผู้อำนวยการประชาสัมพันธ์ สำนักงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. รศ.ดร. พรทิพย์ พิมลสินธุ์

กรรมการ

คณะวารสารศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. อ.สุชาดา ตันตสุรฤกษ์

กรรมการ

ผู้จัดการโรงเรียนภัทรบุตร

5. อ.ไพลิน งามสนิท

กรรมการ

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย

6. ดร.เจริญศรี ท่วมสุข

กรรมการ

นักการศึกษาสำหรับเด็ก

7. อ.สุนิสา ประวิชัย

กรรมการ

ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

8. ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ

กรรมการ

หัวหน้าภาควิชาสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. อ.รัตนาวดีศิริทองถาวร

กรรมการ

คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

10 ผศ.ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์

กรรมการ

อดีตรองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

11. อ.สุเทพ เดชะชีพ

กรรมการ

คณบดีคณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

2.2.2 คณะกรรมการอำนวยการจัดงานโทรทัศน์ทองคำ

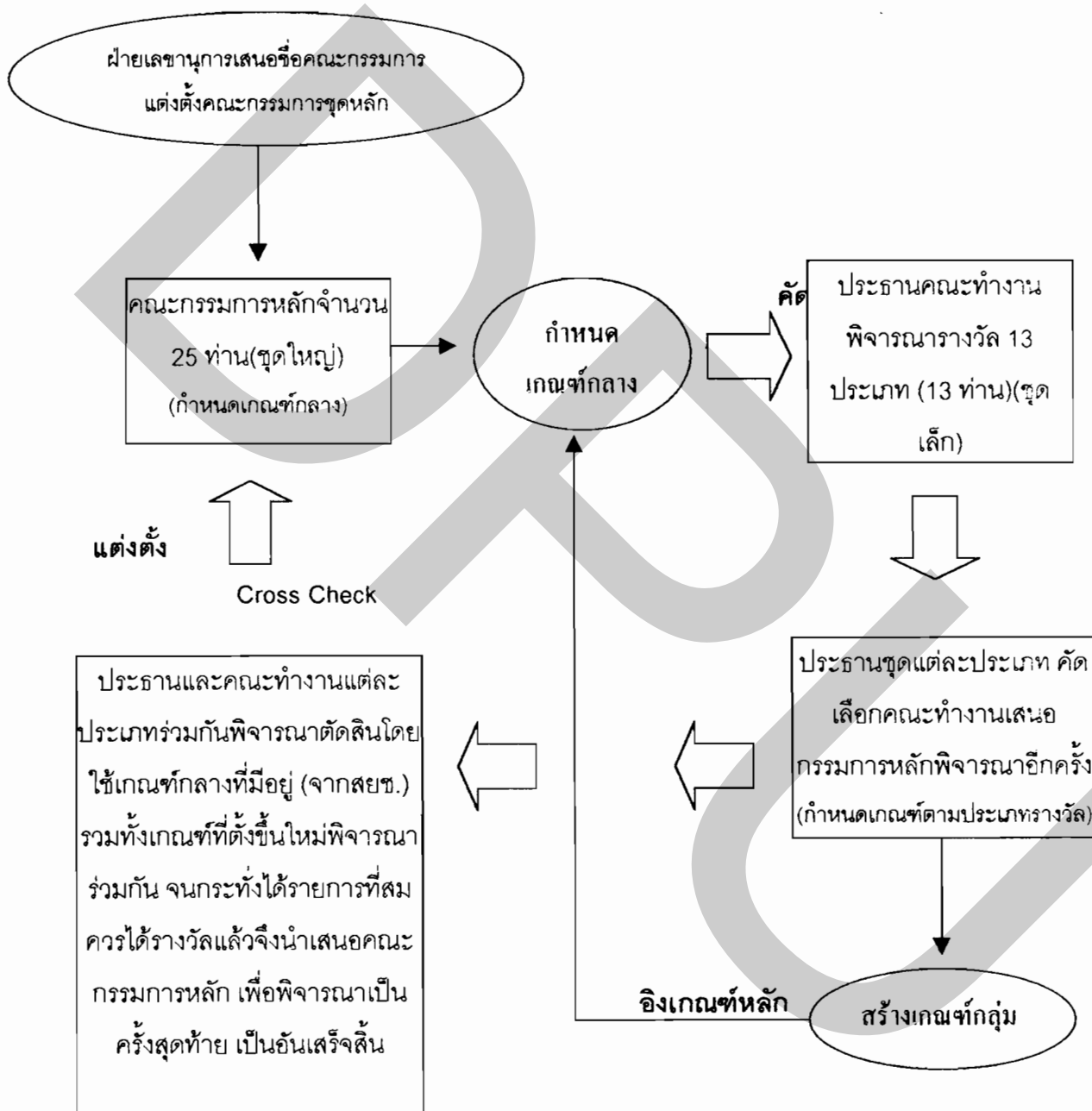
(1) มีหน้าที่ประสานงานการประชุมกรรมการพิจารณาตัดสินฯ ทั้ง 9 คณะในการประชุมย่อยต่างๆตลอดปี

(2) มีหน้าที่บริหารจัดการพิธีประกาศผล และมอบรางวัลโทรทัศน์ทองคำในแต่ละปี

2.3 กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการของสำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติมีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติร่วมกับคณะกรรมการเฉพาะกิจ(ฝ่ายเลขานุการสยช.)พิจารณาผลงานสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชนได้จัดดำเนินโครงการส่งเสริมผลงานดีเด่นเพื่อเยาวชน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2523จนถึงปัจจุบัน(รวมระยะเวลา 20 ปี) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผู้ผลิตและผู้สนับสนุนผลงานสื่อมวลชนให้ผลิตผลงานที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และให้ความบันเทิงที่เหมาะสมแก่วัยของเด็กและเยาวชน อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สื่อมวลชน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆอีกด้วย

ผังของคณะกรรมการพิจารณาผลงานดีเด่นของคณะกรรมการส่งเสริมและ
ประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.)

ในการดำเนินงาน คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ(ฝ่ายเลขานุการสยช.)พิจารณาผลงาน สื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชน ได้แต่งตั้งคณะทำงานชุดหลักขึ้นมาตามสาขาของสื่อมวลชนที่จะนำ ผลงานเข้าพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการชุดหลักนั้นคณะกรรมการจะมาจากการคัดเลือกจากฝ่าย เลขานุการสยช.จะนำคำสั่งการแต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้อำนวยการกองเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นคำสั่งที่ออกมาในปีพ.ศ.2535ซึ่งเป็นปีล่าสุด มาแต่งตั้งคณะทำงาน โดยฝ่ายเลขฯ จะร่าง ชุดทำงานในแต่ละชุดที่เห็นสมควร แล้วนำร่างที่สมบูรณ์ เสนอให้กับเลขาธิการกองเผยแพร่ฯตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเลขาธิการกองฯเห็นสมควรก็จะเสนอให้ผู้อำนวยการกองเผยแพร่ฯนำร่างไปเสนอให้คณะกรรมการ กยช.ซึ่งขึ้นอยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรีลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหญ่ เมื่อคำสั่งออกมาแล้วคณะกรรมการชุดใหญ่ทั้งหมดก็จะเป็นผู้ที่แต่งตั้ง คณะกรรมการชุดเล็กขึ้นมาในแต่ละสื่อ แล้วในคณะกรรมการชุดเล็ก หัวหน้าชุดจะต้องเสนอชื่อ ชุดทำงานภายในชุดของตัวเองขึ้นมาเพื่อเสนอให้กับกรรมการชุดใหญ่ ถ้ากรรมการชุดใหญ่เห็นชอบก็จะแจ้งให้กับกรรมการชุดเล็กไปสร้างชุดทำงานตามที่เสนอเพื่อพิจารณาผลงานต่อไป คณะ กรรมการแต่ละคณะจะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนในแต่ละ สาขานั้นๆ ทำการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาผลงานสื่อมวลชนในขั้นต้น เพื่อเลือก เห็นผู้ที่ผลิตผลงานสื่อมวลชนและผู้สนับสนุนที่สมควรได้รางวัล แล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการ เฉพาะกิจพิจารณาในขั้นสุดท้ายก่อนที่จะดำเนินการประกาศเกียรติคุณสดุดีผลงานสื่อมวลชนดี เด่นเหล่านั้น

ประเภทของสื่อมวลชนที่ทางสยช.จะต้องพิจารณามีทั้งหมด 13 ประเภทดังนี้

1. รายการโทรทัศน์
2. รายการวิทยุ
3. ภาพยนตร์โฆษณา
4. ภาพยนตร์ไทย
5. ภาพยนตร์สารคดี
6. ศิลปิน แบ่งได้เป็น
 - 6.1 นักพากย์ภาพยนตร์
 - 6.2 นักแสดงภาพยนตร์
 - 6.3 นักแสดงโทรทัศน์
 - 6.4 นักร้อง
 - 6.5 พิธีกร

6.6 นักแสดงตลก

7. เพลงและดนตรี
8. วารสาร
9. หนังสือการ์ตูน
10. หนังสือพิมพ์
11. ผู้อุปถัมภ์รายการโทรทัศน์
12. สื่อคอมพิวเตอร์
13. สื่อพื้นบ้าน

ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงสื่อโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ในการพิจารณาผลงานประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้น ดังที่ผู้วิจัยกล่าวไปแล้วว่าในแต่ละชุดทำงานจะต้องมีคณะทำงานในชุดนั้นๆ ประธานคณะทำงานในชุดนั้นจะเป็นคณะกรรมการของการแต่งตั้งจากกรรมการชุดใหญ่ด้วย คณะกรรมการชุดพิจารณารายการโทรทัศน์และนักแสดงทางโทรทัศน์และพิธีกรเพื่อเยาวชนมีคณะทำงานรวมทั้งสิ้น 10 ท่านดังนี้

		ภูมิหลัง
1. นายเกษม จันทร์น้อย	ประธานคณะทำงาน	นักวิชาการ
2. รศ.ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	คณะทำงาน	"
3. รศ.ดร. พรทิพย์ พิมลสินธุ์	คณะทำงาน	"
4. ดร.เจริญศรี ท่วมสุข	คณะทำงาน	นักวิชาการเรื่องเด็ก
5. นายธานี แม้นญาติ	คณะทำงาน	นักวิชาการ
6. นายกิตติ สมานไทย	คณะทำงาน	รองเลขาธิการสช.
7. นายสาริต อภัยโรจน์	คณะทำงาน	นักวิชาการ
8. นางอนงนาฎ กลิ่นสุภา	คณะทำงานและเลขานุการ	เจ้าหน้าที่รัฐ
9. นางแฉล้ม ทองกลา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	"
10. นางสาวจันทิมา กรีเงิน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	"

คณะกรรมการของสช.นั้นจะเป็นนักวิชาการเป็นส่วนใหญ่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร่วมเป็นคณะกรรมการอยู่ด้วย อีกทั้งจะสังเกตได้ว่ารายชื่อคณะกรรมการของโทรทัศน์ทองคำและคณะกรรมการจากสช.จะมีความคล้ายกันมาก เนื่องจากถูกเชื่อมโยงด้วยตัวบุคคล ทั้งนี้เพราะทางฝ่ายเลขานุการสช.มีความเห็นว่าควรที่จะดึงเอาคณะกรรมการจากโทรทัศน์ทองคำมาร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสินรางวัลสำหรับเด็กและเยาวชนในประเภทสื่อโทรทัศน์ด้วย เพราะ

ทางสยข. ไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านสื่อโทรทัศน์เท่าที่ควร ประกอบกับรายชื่อคณะกรรมการของทางโทรทัศน์ทองคำก็มีความน่าเชื่อถือ(อนงนาฎ กลิ่นสุภา ,สัมภาษณ์)

*การวิเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการของทั้ง 3 องค์กร

จากข้อมูลเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการทั้ง 3 องค์กรจัดรวมและจุดต่างในประเด็นต่างๆซึ่งผู้วิจัยได้ผลจากการวิเคราะห์ดังนี้

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. วิเคราะห์กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการ ซึ่งมีทั้งเหมือน(โทรทัศน์ทองคำ/สยข.) และต่างกัน
2. ภูมิหลังของคณะกรรมการ
3. การมีส่วนร่วมของผู้ผลิตรายการในการร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสินใจ

1. วิเคราะห์กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการ

กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการของทั้ง 2 องค์กรคือโทรทัศน์ทองคำและสยข.จะมีกระบวนการคัดเลือกที่เหมือนกันคือคณะกรรมการชุดหลักจะเป็นผู้ที่คัดเลือกคณะกรรมการพิจารณารางวัลแต่ละชุด อีกทั้งผู้ที่เป็นเป็นคณะกรรมการชุดหลักจะเป็นหัวหน้าชุดทำงานในชุดเล็กซึ่งแบ่งตามประเภทรางวัล ส่วนใหญ่ผู้ที่เป็นคณะกรรมการของโทรทัศน์ทองคำและสยข.นั้นจะเป็นนักวิชาการมาก ในส่วนของกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการของเมขลา นั้น คณะกรรมการมักจะเป็นคณะกรรมการชุดเดิม ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการมากเท่าไร และผู้ที่เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการนั้นมักจะถูกคัดเลือกจากความสนิทสนมมากกว่าที่จะดูในเรื่องทางวิชาการ การที่ไม่มีการปรับเปลี่ยนตัวคณะกรรมการเลย จะส่งผลให้การตัดสินใจเป็นไปแนวทางเดิมๆ เช่น ผลรางวัลที่ออกมาเป็นวิชาการตลอดของโทรทัศน์ทองคำ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการยอมรับในผลการตัดสินใจที่สำคัญมากทีเดียวดังเช่นการให้ความสำคัญของการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการของการตัดสินใจรางวัล"สีสัน ออวอร์ดส์" ดังที่มีบทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ต่อรางวัลสีสัน ออวอร์ดส์ ว่า

รางวัล"สีสัน อวอร์ดส์"เป็นรางวัลที่มอบให้กับวงการทางดนตรีในประเทศไทย ซึ่งจัดโดย นิตยสาร"สีสัน" ที่ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 12 ปีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2531 ซึ่งผลรางวัลมักจะได้รับการยอมรับอย่างไร้ข้อครหา ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีแต่ก็ไม่ได้หมายความว่า "สีสัน อวอร์ดส์" จะปราศจากข้อโต้แย้ง ซึ่งจากการติดตามความเคลื่อนไหวมานานพบว่ามียุ 2 ด้านหลักๆ ด้านหนึ่งมาจากปัจจัยภายในหรือจากตัวคณะกรรมการที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมนัก ยังเป็นกลุ่มเดิมๆที่มีแนวโน้มทางความคิดที่คาดเดาได้ล่วงหน้า อีกด้านหนึ่งก็คือ ความใกล้ชิดของคณะกรรมการตัดสินกับศิลปินบางคนที่ได้รับรางวัลบ่อยๆ การแก้ไขจากปัจจัยภายในแก้ไขไม่ได้ไม่ยาก โดยปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมคณะกรรมการตัดสินบ้าง โดยนำคนรุ่นเก่าหรือคนรุ่นใหม่มาเฉลี่ยให้เท่ากันเพื่อมาถ่วงดุลย์ความคิดเห็น ซึ่งอาจที่จะได้มุมมองที่หลากหลายมากขึ้น และสะท้อนความพยายามของคณะกรรมการต่อสาธารณะว่าได้ปรับปรุงตัวรางวัลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป (กรุงเทพฯธุรกิจ.หน้าบ้านมาษา ๖ มีนาคม, ๒๕๔๓)

ผู้วิจัยเห็นด้วยว่าวิธีนี้น่าจะนำมาใช้กับการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการของทั้ง 3 องค์กร เพราะส่วนใหญ่มักจะเป็นกรรมการชุดเดิมเกือบทั้งหมด อีกทั้งคณะกรรมการอาจจะสามารถคาดการณ์รายการได้อย่างล่วงหน้าได้ ส่วนการแก้ปัญหของปัจจัยภายนอกนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอว่า ให้คณะกรรมการพิจารณาว่า หากปีใดไม่มีผลงานใดที่เข้าข่ายในเกณฑ์ที่เหมาะสม คณะกรรมการควรที่จะตัดสินไม่ให้มีการมอบรางวัลในสาขานั้นๆซึ่งก็เหมือนกับรางวัลของทั้ง 3 องค์กร ในเหตุผลเดียวกัน

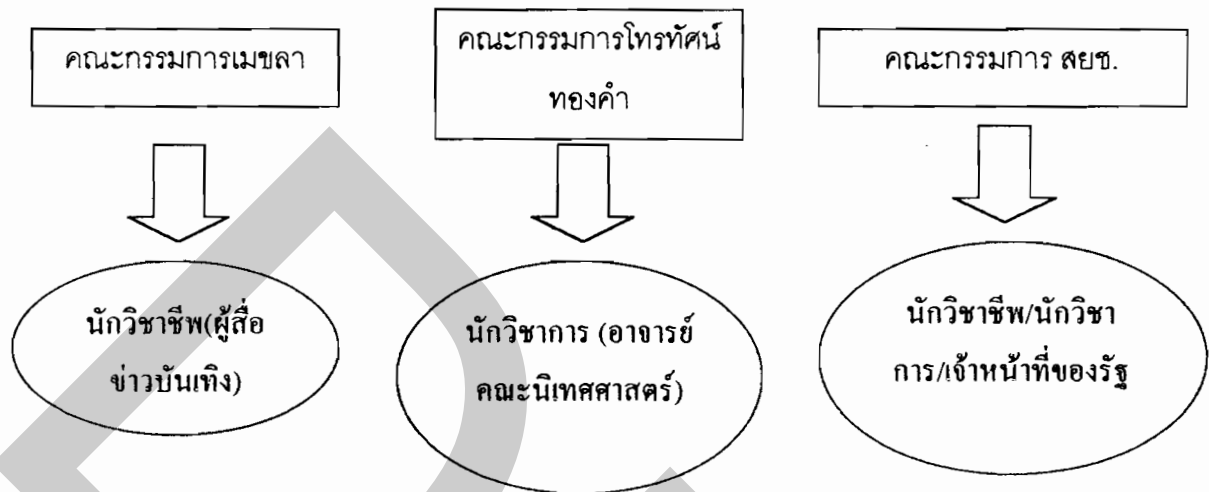
องค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะส่งผลไปในเรื่องความยุติธรรม ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือในการตัดสิน เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าทำไมการตัดสินรางวัลในต่างประเทศไม่ค่อยจะมีข่าวที่ไม่ดีเกี่ยวกับคณะกรรมการสักเท่าไร ทั้งนี้ เพราะว่าการคณะกรรมการส่วนใหญ่จะถูกคัดเลือกโดยผ่านการกลั่นกรองหลายขั้นตอนโดยมีวิธีพิจารณาจากคุณสมบัติต่างๆ เป็นหลัก เช่นคณะกรรมการในการตัดสินรางวัล Japan Prize โดยทางผู้จัดงานคือ NHK จะส่งแบบสอบถามเชิญตัวแทนจากประเทศต่างๆที่ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กโดยเฉพาะกว่า 60 ประเทศทั่วโลกให้มาร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสิน ซึ่งภายในแบบสอบถามก็จะมีกรให้กรอรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบุคคลโดยละเอียด โดยทั้งนี้ผู้ที่ได้รับเชิญจะต้องตอบแบบสอบถามกลับไปยังหน่วยงาน(NHK)ว่าจะสามารถเข้าร่วมการตัดสินได้หรือไม่ คณะทำงาน(NHK)ก็จะพิจารณาคณะสมบัติของผู้ที่จะมาร่วมเป็นคณะกรรมการแล้วทำการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่เข้าข่ายเกณฑ์ที่ตั้งไว้ให้มากที่สุด เมื่อได้ผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการจากทั่วโลกแล้ว คณะทำงานก็จะทำการส่งจดหมายกลับไปยังผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อเชิญให้มาร่วมเป็นคณะกรรมการใน

การตัดสินรางวัล Japan Prize ในที่สุด ผู้ที่เป็นคณะกรรมการนั้นก็จะมีมากมายหลากหลายสาขาที่อยู่ในแวดวงโทรทัศน์และเด็ก ทั้งนี้การที่ผู้จัดงานได้คัดเลือกคณะกรรมการโดยวิธีนี้ เพราะว่าการตัดสินรางวัลจะก่อให้เกิดความเป็นธรรม เพราะผู้ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ในรายการที่ส่งเข้าประกวดเลย เนื่องจากรายการเด็กที่ส่งเข้าประกวดมาจากทุกมุมโลก การตัดสินของคณะกรรมการเป็นการใช้ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการอย่างแท้จริง ไม่มีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง (NHK Broadcasting Culture Research Institute, Tokyo : Studies Of Broadcasting, 1997

องค์ประกอบของคณะกรรมการ Japan Prize จะคล้ายๆกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ Oscar กล่าวคือคณะกรรมการจะเป็นบุคคลที่มีมากมายหลายสาขาอาชีพที่มีความถนัดในเรื่องนั้นๆ เช่น ดีไซน์เนอร์ ช่างผม ช่างแต่งหน้า ครูสอนการแสดง นักออกแบบฉาก มัณฑนากร ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการใช้สี ฯลฯ ทั้งหมดเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาที่ถนัด และทั้งหมดก็ได้รับการคัดเลือกที่จะมาร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสินรางวัล Oscar ในแต่ละปี แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่าคณะกรรมการการตัดสินของ Japan Prize และ Oscar จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการเลย

2. ภูมิหลังขององค์กร

ภูมิหลังของคณะกรรมการของทั้ง 3 องค์กรนั้นผู้วิจัยสังเกตได้ว่าสามารถแบ่งกลุ่มคณะกรรมการออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มนั้นก็จะมีข้อแตกต่างกันไปคือ คณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำนั้น จากการมองภาพรวมจากรายชื่อของคณะกรรมการ ส่วนใหญ่จะเป็นนักวิชาการ คณะกรรมการเมขลา จะเป็นนักวิชาชีพซึ่งไม่ใช่ผู้ผลิตรายการแต่เป็นผู้สื่อข่าวบันเทิง และคณะกรรมการจาก สยช. นั้นจะมีทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพรวมกัน ภาพรวมของคณะกรรมการทั้ง 3 องค์กรสามารถเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

เป็นที่สังเกตได้ว่าคณะกรรมการการตัดสินของทั้ง 3 องค์กรนั้น ผู้ที่มาเป็นคณะกรรมการมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันคือมีทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มก็มีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป กล่าวคือ กลุ่มนักวิชาการมักจะเป็นที่ยอมรับจากผู้ผลิตรายการในเรื่องของผลการตัดสินที่ออกมา เพราะว่าการกลุ่มนี้ไม่ได้เป็นผู้ที่อยู่ในวงการ ในเรื่องผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องก็ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่กลุ่มนักวิชาชีพก็มีข้อดีคือ การที่เป็นนักวิชาชีพนั้น เหนือที่กลุ่มนี้สร้างมาก่อนซึ่งจะใกล้เคียงกับความเป็นจริง กล่าวคือกลุ่มนักวิชาชีพจะคลุกคลีกับแวดวงสื่อมวลชนในทางปฏิบัติมากกว่า สามารถรู้ความเป็นไปได้ในการทำรายการว่ามีข้อจำกัดมากน้อยแค่ไหนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา จิตต์ประกอบ(๒๕๔๑)ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการในการคัดเลือกคณะกรรมการว่าผู้ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการควรเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านนั้นๆ เป็นอย่างดี เพราะจะทำให้ผลการตัดสินออกมามีความยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้ชมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้ผลิตรายการโลกใบจิวที่กล่าวถึงกระบวนการในการคัดเลือกคณะกรรมการว่า "อยากที่จะฝากถึงกระบวนการเลือกกรรมการด้วยว่า ควรเลือกคณะกรรมการที่มีประสบการณ์ทางด้านจิตวิทยาเด็กเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสิน เพราะจะสามารถเข้าใจความต้องการของเด็กมากกว่าเด็กวัยไหนต้องการอะไร รูปแบบรายการเหมาะกับวัยเด็กหรือไม่ เป็นต้น"(จินตนา ระวันประโคน,สัมภาษณ์)

แต่เนื่องจากว่ากลุ่มนี้คลุกคลีอยู่ในวงการมาก การรู้จักคนมากก็อาจมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งทางคอลัมน์บันเทิงของหนังสือพิมพ์"คู่แข่งรายวัน"(๒๕๓๘)ได้กล่าว

ถึงความแตกต่างระหว่างคณะกรรมการ"เมขลา"กับคณะกรรมการ"โทรทัศน์ทองคำ" ว่า "คณะกรรมการการตัดสินรางวัลเมขลาประกอบด้วยผู้คนในแวดวงบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ เช่น ชาญ มีศรี สมชาย จันทรวงศ์ สุรัชย์ ทมวิรัตน์ อภิรัฐ พุกกะเวส และคนดังในวงการอีกหลายคน ส่วนคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำ เน้นหนักไปด้านบรรดานักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิในวงการบันเทิง เช่น อาจารย์จำนง รังสิกุล ศ.คุณหญิง จินตนา ยศสุนทร รศ.ดร.ดรณี หิรัญรักษ์ นครวีระประวัติ ผศ.ลักษณะ สตะเวทิน รศ.สุขุม นวลสกุล และอาจารย์อีกหลายท่าน"

ในขณะที่ สยข.นั้นมีทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพเป็นคณะกรรมการร่วมกัน ผู้วิจัยคิดว่า เป็นสิ่งที่ดี เพราะจะได้เป็นการพบกันครั้งทาง กล่าวคือการตัดสินแต่ละครั้งเป็นการตัดสินที่ใช้เหตุผลทางวิชาการ และความเป็นผู้มีประสบการณ์ (Professional) เข้ามาร่วมกันตัดสินซึ่ง สยข.นั้นมีทั้ง 2 กลุ่มนี้อยู่ การที่มีคณะกรรมการทั้ง 2 กลุ่มเป็นคณะกรรมการการตัดสินนั้น ผู้วิจัยเห็นด้วยที่ทางสยข.มีคณะกรรมการที่เป็นทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพ เข้ามาร่วมกันตัดสินรางวัล ซึ่ง จะส่งผลให้กับผลรางวัลที่ออกมานั้นย่อมที่จะมีความยุติธรรม และยอมรับจากผู้ผลิตรายการเป็น อย่างอย่างมาก แต่อีกทั้ง 2 องค์กรคือ "โทรทัศน์ทองคำ" และ "เมขลา" นั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ว่าน่าจะมีการปรับเปลี่ยนในส่วนของคณะกรรมการให้มีสัดส่วนเท่ากันคือ ในส่วนของคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำ ควรที่จะมีการเพิ่มในส่วนของนักวิชาชีพให้มากขึ้น และคณะกรรมการเมขลา ก็ น่าจะเพิ่มนักวิชาการเข้าไป ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมในการตัดสิน และขจัดปัญหาในเรื่องของผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นการเสริมภาพพจน์องค์กรให้มีความน่าเชื่อถือทั้งต่อองค์กรและผู้ผลิตรายการด้วย เพราะว่าผู้ผลิตรายการเองมักจะไม่ทราบว่าจะคณะกรรมการมาจากที่ใดบ้าง ทราบหลักๆแต่เพียงว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มาตัดสิน

การที่องค์กรนั้นมีนักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะกรรมการมากขึ้นนั้น สามารถเป็นการยกระดับมาตรฐานการตัดสินทางวิชาชีพให้สูงขึ้นได้ ในวงการการตัดสินรางวัลในประเทศไทย แต่การที่องค์กรนั้นมีเพียงนักวิชาการหรือนักวิชาชีพเพียงอย่างเดียวการตัดสิน ก็มักจะขาดความหลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อไปในเรื่องของการตัดสินที่เป็นวิชาการหรือวิชาชีพเพียงอย่างเดียว แต่ทางสยข.ที่มีทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพที่กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้น ผลการตัดสินย่อมที่จะเป็นธรรมและยอมรับมากกว่า เพราะคณะกรรมการไม่ได้ใช้ความเป็นนักวิชาการหรือนักวิชาชีพมองเพียงด้านเดียว แต่เป็นการตัดสินโดยใช้หลักทางวิชาการและวิชาชีพผสมผสานกัน

2. การมีส่วนร่วมของผู้ผลิตรายการในการร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสิน

ผู้ผลิตรายการก็ถือได้ว่าเป็นนักวิชาชีพที่มีความถนัดในเรื่องรายการเด็กมากพอสมควร ดังนั้นการที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์ประกอบของคณะกรรมการโดยทำหน้าที่ช่วยการตัดสินก็อาจจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเพิ่มบุคคลในส่วนที่ขาดได้ ซึ่งผลการวิจัยนั้น คณะกรรมการทั้ง 2 องค์กรมีทัศนคติตรงกันว่า ไม่ควรที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสิน แต่ในทางตรงกันข้าม ผู้ผลิตรายการส่วนใหญ่จะเห็นด้วยว่าควรให้มีผู้ผลิตรายการเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสิน

ทัศนคติจากคณะกรรมการ

ผลจากการสำรวจทัศนคติจากคณะกรรมการทุกท่านที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์มานั้น ผู้วิจัยได้คำตอบเหมือนกันหมดว่า คณะกรรมการไม่เห็นด้วยทั้งหมดที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสิน เพราะว่า “ผู้ผลิตรายการนั้นก็เขียนรายการตัวเองมากกว่ารายการอื่นแน่นอน ถึงแม้จะเข้าไปทุกช่อง การเกิดปัญหาต่างๆในการตัดสินย่อมที่จะตามมาแน่นอน”

ทัศนคติจากผู้ผลิตรายการ

ในส่วนของผู้ผลิตรายการนั้นก็ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปร่วมในการตัดสิน แต่โดยส่วนใหญ่ผู้ผลิตรายการจะเห็นด้วยมาก

ก. กลุ่มผู้ผลิตรายการที่เห็นด้วย

ในส่วนของผู้ผลิตรายการที่เห็นด้วยให้เหตุผลว่า ผู้ผลิตรายการสามารถที่จะช่วยคณะกรรมการได้ในส่วนของการดูรูปแบบรายการว่าผลิตเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ เพราะว่า คณะกรรมการบางท่านอาจจะ เป็นเพียงแค่นักวิชาการที่เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎี ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วนั้นยังขาดตรงจุดนี้อยู่ซึ่งผู้ผลิตรายการสามารถที่จะให้เหตุผลตรงส่วนนี้ได้ ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการที่เห็นด้วยในส่วนของการมีส่วนร่วมในการตัดสินรางวัลที่ให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปร่วมตัดสินกับคณะกรรมการดังนี้

“เห็นด้วยในการที่จะให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เข้าไปร่วมในการตัดสินรางวัล เพราะหลายรางวัลที่ตัดสินออกมานั้น ผู้ผลิตไม่ได้ผลิตให้เด็กดูแต่ผลิตให้ผู้ใหญ่ดู ซึ่งถ้ามีผู้ผลิตรายการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยแล้วคิดว่าน่าจะช่วยกรรมการดูในส่วนของคุณภาพรายการว่าตรงกับกลุ่มเป้าหมายว่าถูกต้องหรือไม่”(สุทธาทิพย์ เกื้ออนสุชี,สัมภาษณ์)

“เห็นด้วย เพราะถ้าผู้ผลิตรายการ Bias ก็แค่คะแนนเสียงเท่านั้น ไม่มีใครได้มากนักน้อย เพราะผลสรุปสุดท้ายก็อยู่ที่คณะกรรมการการตัดสินใจที่จะเป็นผู้ชี้ขาด แต่ทั้งนี้ในส่วนของคณะกรรมการก็ควรที่จะมีมุมมองที่กว้างไกลและเป็นธรรม จริงๆแล้วก็เกิดการ Bias ในทุกๆปีอยู่แล้ว ทั้งๆที่ไม่มีผู้ผลิตรายการเข้าไปร่วมในการตัดสินใจด้วย เช่นช่องไหนจัดช่องนั้นก็ได้อไป (จินตนา วัฒนประโคน, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบข้อเสนอแนะใหม่จากผู้ผลิตรายการอยากที่จะให้ทางคณะกรรมการเพิ่มดารารที่ได้รับรางวัลและมีบทบาทเป็นคุณพ่อคุณแม่ เพราะดาราเหล่านี้จะสามารถช่วยคณะกรรมการดูได้ทั้งบทโทรทัศน์ในรายการ และทราบถึงความต้องการของวัยเด็กกว่าวัยเด็กวัยไหนมีความต้องการอะไร ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยส่วนหนึ่งว่าเป็นแนวความคิดที่ดีของผู้ผลิตรายการ เพราะหน้าที่ความเป็นดาราในที่นั้นมันมีหน้าที่เป็น 2 ฐานะในคนๆเดียวกันกล่าวคือ เป็นทั้งนักวิชาชีพ และ ผู้ที่รู้จิตวิทยาเด็กควบคู่กัน ดังที่ผู้ผลิตรายการซูเปอร์จิวกล่าวว่า “เห็นด้วย เพราะว่ามันจะดีที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปช่วยในคณะกรรมการการตัดสินใจ แต่มีข้อจำกัดอยู่ว่า ถ้าผู้ผลิตรายการช่องไหนเข้าไปก็จะเกิดอคติกับรายการอื่น คือเชียร์รายการของตัวเองมากกว่า แต่มีข้อเสนอว่า เป็นไปได้หรือเปล่าที่จะนำเอาดาราเจ้าบทบาท เช่นคุณสินจัย หรือคุณจรรยาเข้าไปร่วมตัดสินใจ โดยดูในส่วนของบทโทรทัศน์ หรือในส่วนของนิทาน เพราะดาราทั้ง 2 ท่านนอกจากจะเป็นดาราที่มีฝีมือระดับได้รางวัลแล้ว อีกบทบาทหนึ่งคือเป็นคุณแม่ผู้มีประสบการณ์ด้วย จึงทราบว่าเด็กมีความต้องการอะไร”

ทั้งนี้ดารานำมาเป็นคณะกรรมการนั้นต้องเป็นดาราที่ไม่ได้มีผลประโยชน์กับรายการเด็ก อย่างเช่น 2 ท่านที่กล่าวมา เพราะว่าเวลาตัดสินใจอาจจะมึนคติดกับรายการเด็กรายการอื่นก็เป็นได้ เช่นคุณสินจัย ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายการเด็กอยู่แล้ว ในกรณีนี้ถ้าปีนั้นคุณสินจัยได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการการตัดสินใจรางวัลสำหรับเด็กไม่ว่าจะองค์กรไหนก็ตาม ปีนั้นต้องงดการส่งรายการตัวเองเข้าประกวด ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันการลำเอียงที่จะเกิดขึ้นในการตัดสินใจเป็นต้น

ข. กลุ่มผู้ที่ไม่เห็นด้วย

ผู้ผลิตรายการที่ไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพราะสาเหตุความไม่เป็นธรรมที่เกิดจากตัวผู้ผลิตรายการเองดังเช่นผู้ผลิตรายการเจ้าขุนทองที่ไม่เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่า

"ไม่จำเป็น เพราะผู้ผลิตคนไหนที่ได้รับเลือกเข้าไปก็จะเกิดความไม่เป็นธรรมกับรายการอื่น เพราะถ้าไปบอกเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสม ผลที่ออกมาก็จะไม่ยุติธรรม และสาเหตุที่ไม่เห็นด้วยอีกข้อหนึ่งคือ คณะกรรมการการตัดสินก็ถือได้ว่าเป็นผู้ชมส่วนหนึ่งอยู่แล้วที่ดูรายการเด็กเกือบทุกวัน แต่ผู้ผลิตรายการบางคนอาจจะไม่ได้ติดตามรายการเด็กรายการอื่นๆ ดังนั้นการที่ผู้ผลิตจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินนั้นก็ย่อมที่จะเกิดผลเสียมากกว่าผลดีแน่นอน" (เกียรติสุดาภิรมย์, สัมภาษณ์)

ในส่วนนี้นั้นผู้วิจัยเห็นด้วยว่า ถ้ามีผู้ผลิตรายการสามารถที่จะเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการตัดสินได้นั้น ก็จะเป็นการเพิ่มกลุ่มนักวิชาชีพในองค์กรที่ขาดได้ เพราะว่าการที่ผู้ผลิตรายการเข้าไปร่วมด้วยในส่วนนี้นั้นผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเป็นการดีในการช่วยคณะกรรมการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบรายการ หรือการนำเสนอได้เป็นอย่างดี แต่ก่อนที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้น ทางคณะกรรมการควรที่จะมีการทดสอบคุณสมบัติของผู้ผลิตรายการก่อนโดยดูจากองค์ประกอบต่างๆ เช่น มุมมอง หรือการวิพากษ์วิจารณ์ ทัศนคติต่างๆ เป็นต้น เมื่อทราบคุณสมบัติของผู้ผลิตรายการที่จะมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการอย่างดีแล้ว ควรที่จะให้มีการตัดสินจริงในการประกวดรางวัล ถ้าผลออกมาเป็นที่น่าพอใจก็ควรที่จะให้ผู้ผลิตรายการเป็นคณะกรรมการต่อไป แต่ถ้าผลออกมาไม่เป็นที่น่าพอใจ คณะกรรมการก็ควรที่จะยกเลิกเงื่อนไขในปีต่อไปที่จะให้ผู้ผลิตรายการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการการตัดสิน

เมื่อทราบที่มาของคณะกรรมการแล้ว ปัจจัยที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งในกระบวนการตัดสินรางวัลนั้นก็คือ "เกณฑ์การตัดสิน" ซึ่งในส่วนต่อไปผู้วิจัยจะอธิบายถึงเกณฑ์การตัดสินรางวัลของทั้ง 3 องค์กรว่าคณะกรรมการแต่ละองค์กรมีการใช้เกณฑ์การตัดสินอย่างไรดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 3. เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการ

เกณฑ์การตัดสินของทั้ง 3 องค์กร

(ก) เมขลา

(ข) โทรทัศน์ทองคำ

(ค) สยข.

(ก)หลักเกณฑ์พิจารณารางวัลเมฆลามิเกณฑ์การพิจารณาดังนี้(สูจิบัตรการประกาศผลรางวัลเมฆลา,๒๕๔๒)

กระบวนการสร้างเกณฑ์การตัดสิน ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากคณะกรรมการชุดปัจจุบันจากการสัมภาษณ์เพียงว่าเกณฑ์ที่สร้างเป็นเกณฑ์ที่คณะกรรมการชุดก่อตั้งเป็นผู้สร้างและก็เป็นเกณฑ์ที่ใช้มาจนกระทั่งปัจจุบัน ส่วนกระบวนการสร้างเกณฑ์คณะกรรมการชุดปัจจุบันไม่ทราบว่าใครเป็นผู้สร้างและมีกระบวนการสร้างเป็นอย่างไร

ด้านสถานี

1. จำนวนเปอร์เซ็นต์ของการเสนอรายการ
2. เวลาของการนำเสนอรายการ
3. รูปแบบของการเสนอรายการ
4. คุณประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับ
5. ผู้อุปถัมภ์รายการ

ด้านรายการ

1. คุณภาพของรายการ
2. รูปแบบของการนำเสนอรายการ
3. คุณประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับ
4. เวลาในการนำเสนอรายการ

จะสังเกตได้ว่าหลักเกณฑ์ของเมฆลานั้น จะเป็นหลักเกณฑ์กว้างๆ อีกทั้งไม่มีหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นหลักในการสร้างเกณฑ์ย่อยเหมือนกับเกณฑ์ของทางโทรทัศน์ทองคำและสยช.

***กระบวนการใช้เกณฑ์**

เกณฑ์การตัดสินของสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทยในชุดปัจจุบัน เป็นเกณฑ์การตัดสินที่ใช้เกณฑ์เดิมตั้งแต่มีการประกวด ใช้เรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบันไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การตัดสินใหม่เลย โดยเกณฑ์การตัดสินแบ่งได้เป็น 2 ส่วนในข้างต้น คณะกรรมการในชุดปัจจุบันเวลาทำการตัดสินส่วนใหญ่จะดูในส่วนของเกณฑ์ทางด้านรายการเป็นหลักโดยจะเน้นทางเรื่องพัฒนาการของรายการว่า รายการมีการพัฒนาแตกต่างจากปีก่อนๆมากน้อยเพียงใด แต่ในเกณฑ์ข้ออื่น ๆ นั้นคณะกรรมการก็จะนำมาพิจารณาประกอบด้วยแต่เป็นส่วนน้อย(คณะกรรมการเมฆลา,สัมภาษณ์)

ลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของรางวัลเมขลาก็คือ ถึงแม้ว่าจะมีการพิจารณาตัดสิน ก็ไม่ได้มีการประกวด และสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงฯ ก็ไม่เคยเรียกเป็นการประกวด เพราะไม่มีกติกาให้ใครส่งผลงานเข้าประกวด กรรมการแต่ละคนจะติดตามดูเมื่อเห็นว่ามีรายการใดดีถึงมาตรฐาน ก็ตัดสินให้รางวัลได้ แม้ว่าจะมีรายการประเภทนั้นออกอากาศเพียงรายการเดียว ไม่มีรายการแข่งขันอื่นเลย โดยนับเดียวกัน รายการบางประเภทอาจมีออกอากาศแข่งขันกันมากในรอบปี แต่เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าไม่มีรายการใดดีถึงขนาด คือเข้าเกณฑ์มากที่สุด ก็อาจให้รางวัลสำหรับรายการประเภทนั้นก็ได้ และเท่าที่เป็นมา ก็เคยมีการงดมาหลายครั้งแล้วโดยไม่มีการประกาศว่ารางวัลใดต้องงด ด้วยเหตุผลว่าไม่มีผลงานที่สมควรได้รับรางวัล(อภิรักษ์ ภิรมพาสน์, สัมภาษณ์)

ตัวอย่างเช่น "รายการเด็ก" ซึ่งรายการเด็กในปีนั้นรายการไหนดีก็จะนำมาวิพากษ์วิจารณ์กันว่าดีอย่างไร ไม่ได้นำทุกรายการมาเปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยของแต่ละรายการ และรายการไหนได้รางวัลซ้ำกันทุกๆปี คณะกรรมการก็จะทำการเปลี่ยนตัวรายการที่จะให้ในปีต่อไป ทั้งนี้เพราะทางคณะกรรมการมีความเห็นเป็นเสียงเดียวกันว่าควรจะให้รางวัลกับทุกๆรายการเพราะจะได้เป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานกับบุคคลที่ทำงาน แต่ถ้ารายการไหนเป็นที่ถูกกล่าวขวัญกันอย่างมากหรือในปีนั้นๆตัวรายการมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น คณะกรรมการจะนำเทปรายการเด็กรายการนั้นมาดูเป็นพิเศษแล้วนำมาเข้าที่ประชุมว่ารายการนั้นๆเข้ากับเกณฑ์การตัดสินมากน้อยแค่ไหน ถ้าคณะกรรมการเห็นพ้องต้องกันว่ารายการนั้นสมควรได้รับรางวัลจริงๆ ก็อาจจะให้รางวัลกับรายการเดิมเป็นครั้งที่สองก็เป็นไปได้ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับเสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการทั้งหมดด้วย

" อย่างที่ว่าครับเราไม่ได้มุ่งเน้นการประกวดมากนัก แต่รางวัลที่เพิ่มขึ้นมาในแต่ละปีก็มีที่มาที่ไปคือ ในปีนั้นๆอาจมีเหตุการณ์อะไรที่สำคัญๆที่ต้องให้เป็นรางวัลพิเศษ เช่น เสด็จพระองค์ชายเล็กสิ้น เราก็มีการจัดรางวัลเกียรติยศขึ้นมา ทำสกุ๊ปรายการเชิดชูเกียรติ เพราะว่าเสด็จพระองค์ชายเล็กเป็นผู้ที่ทำให้วงการโทรทัศน์เจริญขึ้น ทางสมาคมฯก็ได้เล็งเห็นความสำคัญว่าไม่ควรที่จะละเลยตรงจุดนี้ เลยจัดรางวัลพิเศษขึ้นมา" (อภิรักษ์ ภิรมพาสน์, สัมภาษณ์)

เกณฑ์ที่ทางคณะกรรมการเมขลาใช้นั้นจะเป็นลักษณะที่เน้นทางด้านอัตวิสัย (Subjective) มากกว่า ภาวะวิสัย (Objective) เพราะคณะกรรมการไม่ได้นำผังรายการมาดูว่ามีรายการเด็กที่เข้าข่ายกับเกณฑ์อยู่ที่รายการ แต่คณะกรรมการจะใช้วิจรรย์ญาณที่มีอยู่พิจารณารายการที่เห็นว่าดีเพียงรายการเดียวที่ดีถึงมาตรฐานเท่านั้น

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำมีดังนี้

ก. กระบวนการสร้างเกณฑ์

ประธานและคณะกรรมการอำนวยการจะร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์กลางขึ้น ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนกระทั่งปัจจุบัน โดยคณะกรรมการการตัดสินได้กล่าวถึงการสร้างเกณฑ์การตัดสินว่า “เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น ไม่ได้มาจากสามัญสำนึก (Common Sense) แต่มาจากการที่เรียนมาโดยตรง จุดประสงค์หลักของเกณฑ์การตัดสินก็คือ ต้องพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้ดียิ่งขึ้นในที่นี้ขอใช้คำว่า “Upgrade” คือยกสถานะความรู้ ความคิดอ่านของเด็กให้สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเนื้อหาหรือรูปแบบรายการให้ดียิ่งขึ้น” (อ.เกษม จันทรน้อย, สัมภาษณ์)

กระบวนการในการคิดเกณฑ์นั้น ประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการจะเป็นผู้ที่เรียบเรียงและคิดเกณฑ์แล้วนำเข้าไปประชุมคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ถ้ามีคณะกรรมการบางท่านเห็นสมควรว่าเกณฑ์บางข้อควรที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยน ก็จะมีการประชุมปรับเปลี่ยนกันในขณะนั้น เกณฑ์ที่ใช้อยู่ที่แบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์นั้น จะใช้เป็นเกณฑ์กลางในการตัดสินรางวัลทุกประเภท แต่ว่าเกณฑ์ของแต่ละประเภทรางวัล ผู้ที่เป็นประธานชุดและคณะกรรมการของแต่ละชุดทำงาน จะร่วมกันกำหนดเกณฑ์ของแต่ละประเภทรางวัลนั้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นในแต่ละประเภทรางวัลนั้นจะปรับเปลี่ยนเกือบทุกปี ขึ้นอยู่กับรูปแบบและแนวโน้มรายการในปีนั้นๆ แต่ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนเกณฑ์แต่ละครั้งจะเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ซึ่งไม่ต่างจากเกณฑ์เดิมมาก เพราะจะต้องอิงเกณฑ์กลางในการคิดเกณฑ์ด้วย(อ.เกษม จันทรน้อย, สัมภาษณ์)

เกณฑ์การตัดสินของรางวัลโทรทัศน์ทองคำคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะแบ่งเป็น 2 ส่วนรวม 200% โดยแบ่งได้ดังนี้

1. ส่วนของผู้ผลิตรายการ 100 %
2. ส่วนของสถานีที่เป็นเจ้าของเวลาในการผลิตอีก 100%

1. ส่วนผู้ผลิตรายการ (100%)

คุณภาพการผลิต 35%

-วัตถุประสงค์และเนื้อหา 11%

-ผู้นำรายการหรือพิธีกร 6%

-สื่อความหมายและเหมาะสม ในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่รวมไปถึงโฆษณาที่ไม่ขัดแย้งกับเนื้อหาให้ค่าเฉลี่ย 6%

-มุกกล้อง แสง เสียง เอฟเฟค 6%

รูปแบบรวมแล้วให้ 25%

- ความหลากหลาย 6%
- ความประทับใจ 6%
- การมีส่วนร่วมของผู้ชม 8%
- ความต่อเนื่อง 5%

ประโยชน์ 30%

- ข่าวสาร-ความรู้ 8%
- ความบันเทิง 8%
- สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 8%
- สร้างค่านิยมที่ดีสอดคล้องกับสังคม 6%

เวลาให้ 10 %

- ความสั้นยาวของรายการ 5%
- ช่วงเวลาที่เหมาะสม 5%

ส่วนของสถานีที่เป็นเจ้าของเวลาที่จะออกอากาศ (100%)

ประโยชน์ที่ให้กับคนดู 40%

- ข่าวสาร ความรู้ 10%
- ความบันเทิง 10%
- สร้างค่านิยมที่ดี สอดคล้องกับกลุ่มผู้ชม 10%
- สนองความต้องการกับกลุ่มผู้ชม 10%

รูปแบบรายการ 20%

- ความหลากหลาย 10%
- ความเด่น 10%

เวลา 20%

- ความสั้น-ยาว 10 %
- ช่วงเวลาที่เหมาะสม 10%

ผู้อุปถัมภ์รายการ 10%

- ความมากน้อยของผู้อุปถัมภ์รายการ 5%
- ความเหมาะสมของสปอนเซอร์ที่มีรูปแบบ 2%
- ข้อความสื่อ 2%
- ประเภทโฆษณาอื่นๆ 1%

จำนวนของสถานีที่ออกอากาศ 10 % รวมทั้งหมด 100 % ในส่วนของสถานีที่เป็นเจ้าของเวลาที่จะออกอากาศ

เกณฑ์กลุ่มของคณะทำงานแต่ละชุด จะเป็นเกณฑ์ที่ไม่กำหนดตายตัว การกำหนดเกณฑ์กลุ่มคณะกรรมการจะพิจารณาจากแนวโน้มของรายการเด็กในปีนั้นๆ ซึ่งคณะกรรมการจะดูจาก พัฒนาการ เนื้อหา และสาระประโยชน์ที่เด็กจะได้เป็นหลัก

หลักเกณฑ์ของทางโทรทัศน์ทองคำที่ตั้งขึ้นมาเป็นเกณฑ์กลางที่เป็นเปอร์เซ็นต์นั้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ของเมขลานั้น จะสังเกตได้ว่ามีความละเอียดกว่ามาก เพราะว่าคณะกรรมการมีการให้นำหนักของเนื้อหาที่แบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์อย่างละเอียดชัดเจน

กระบวนการใช้เกณฑ์*1. ในส่วนของรายการ**

การตัดสินแต่ละรายการคณะกรรมการจะเริ่มจากการดูผังรายการตารางรายการทุกรายการทุกสถานี เพื่อตรวจสอบว่ามีรายการใดบ้างที่เข้าข่ายรายการที่จะตัดสิน บางรายการที่ผ่านตาคณะกรรมการเป็นประจำก็อาจจะไม่ต้องตรวจสอบมาก แต่ในขณะเดียวกันบางรายการที่ไม่ผ่านสายตาคณะกรรมการเลย อาจจะเป็นรายการใหม่ทางคณะกรรมการก็จะให้เจ้าหน้าที่แจ้งไปยังผู้ผลิตรายการนั้น เพื่อส่งเทปรายการมาตรวจตรากันอย่างละเอียดทุกรายการ โดยทั้งนี้ผู้ผลิตรายการไม่ต้องส่งเทปรายการเข้าประกวด (รศ.ลักษณา สตะเวทิน, สัมภาษณ์)

เกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมานั้นเป็นเพียงเกณฑ์ที่คณะกรรมการตั้งขึ้นมาเพื่อให้คณะกรรมการแต่ละชุดดูสัดส่วนที่จะนำมาเปรียบเทียบกับประเภทรายการของตนเองที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตัดสิน โดยคณะกรรมการแต่ละชุดจะมีมาตรฐานการตัดสินอยู่ในแต่ละประเภทรางวัลที่รับผิดชอบ แต่ในการตัดสินแต่ละปีจะมีการประชุมคณะกรรมการว่าในแต่ละชุดการตัดสินว่าจะมีการปรับเปลี่ยนเกณฑ์การตัดสินบ้างหรือไม่ ถ้ามีการปรับเปลี่ยนเกณฑ์ คณะกรรมการทั้ง 2 ชุดทำงาน คือคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการชุดก็จะประชุมร่วมกันหารือเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนเกณฑ์ในปีนั้น ทั้งนี้เพื่อให้เกณฑ์การตัดสินเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

“แม้ว่าการมอบรางวัลทางโทรทัศน์บางประเภทจะถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก โดยจะมีรางวัลที่ไม่ถูกใจคนดูบ้าง แต่กระบวนการตัดสินนั้น ไม่ใช่คณะกรรมการจะยกมือเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะคณะกรรมการประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก คณะกรรมการจะใช้หลักการและเหตุผลที่ถูกต้องของคณะกรรมการที่เป็นนักวิชาการ ซึ่งแต่ละท่านก็ให้ความเห็นเหมือนกันว่า ผู้ที่เป็นคณะกรรมการชุดนี้หนักใจมาก เพราะการตัดสินนั้นไม่มีใครยอมใคร ต่างคนต่างมีความคิดที่เป็นทฤษฎีมาใช้ในการตัดสินรางวัล ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินก็จะถูกปรับเปลี่ยนไปตามสภาพทางสังคม โดยคณะกรรมการจะดูภาพรวมของรายการเด็กในปีนั้นว่ามีแนวโน้มอย่างไร ประกอบกับสภาพสังคมในขณะนั้นเป็นอย่างไร เช่น มีอยู่ปีหนึ่งที่เป็นปีสืบสานวัฒนธรรมไทย แต่ภาพรวมของรายการเด็กไม่มีรายการไหนที่เน้นถึงวัฒนธรรมไทยเลย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการประหยัด ดังนั้นถ้าเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นเกณฑ์ที่ต้องการให้รายการเน้นถึงวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น แต่ไม่มีรายการไหนเข้าเกณฑ์ คณะกรรมการก็ต้องร่วมกันประชุมปรับเปลี่ยนเกณฑ์ใหม่ให้สอดคล้องกับภาพรวมของรายการเด็กในขณะนั้น เป็นต้น” (รศ.ลักขณา สตะเวทิน, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้คณะกรรมการกล่าวว่า “จริงๆก็ดูองค์ประกอบอื่นๆด้วย เพราะบางที่ประเภทรายการนั้นๆก็ไม่เข้าเกณฑ์เลยก็มี จะดูเป็นเปอร์เซ็นต์อย่างเดียวก็ไม่ได้ ดังนั้นต้องขึ้นอยู่กับว่าภาพรวมของประเภทรายการนั้นๆในปีนั้นๆเป็นอย่างไร ถ้ารายการผลิตตรงตามเกณฑ์หมด ทุกรายการก็สมควรที่จะได้รับรางวัล แต่ว่ารางวัลมีอยู่แค่รางวัลเดียว ดังนั้นก็ต้องมีส่วนอื่นๆเข้ามาเป็นตัวตัดสินด้วย เช่น ความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ใช้ข้อมูลที่เป็นเหตุผลโดยปราศจากอคติ ว่าสมควรจะให้รายการนั้นเพราะอะไร เป็นต้น (รศ.ลักขณา สตะเวทิน, สัมภาษณ์)

2. ในส่วนของสถานี

ในส่วนของสถานีที่เป็นเจ้าของเวลาที่จะออกอากาศนั้นคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำท่านหนึ่งกล่าวว่า “ส่วนของสถานีจะถือเกณฑ์เปอร์เซ็นต์โดยวัดปริมาณของผู้ผลิตรายการเด็กว่าได้ตามอัตราส่วนของสถานีนั้นๆหรือไม่ แต่เปอร์เซ็นต์ในที่นี้เป็นเปอร์เซ็นต์ที่ไม่ใช่จำนวนรายการ (Quantity) แต่เป็นเปอร์เซ็นต์ที่เป็น “คุณค่า (Value)” ของรายการ เช่น ช่อง 9 มีรายการเด็กมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นการตุนญี่ปุ่น ซึ่งเด็กดูแล้วแค่เกิดความเพลิดเพลินเท่านั้น ไม่ได้ส่งเสริมอะไรให้กับเด็กเลย แต่ช่อง 3 มีรายการเด็กเพียง 1 รายการแต่เด็กชมแล้วเด็กน่าที่จะได้ประโยชน์จากรายการมากกว่าที่จะดูการ์ตูนทางช่อง 9 รายการทางช่อง 3 ก็มีเปอร์เซ็นต์ที่จะได้คะแนนตรงจุดนี้ไปขณะที่ช่อง 9 อาจจะไม่ได้อะไรเลยเป็นต้น (รศ.ลักษณะ สตะเวทิน, สัมภาษณ์)

ส่วนการแบ่งส่วนของโฆษณานั้นมีการให้คะแนนเพื่อที่จะเป็นการบอกกับผู้อุปถัมภ์รายการว่าโฆษณาที่นำมาลงนั้นควรเป็นโฆษณาที่สอดคล้องกับรายการเด็ก อีกทั้งเป็นการป้องกันโฆษณาที่ไม่เหมาะสมกับเด็กออกไป เพราะเด็กเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นถ้าขณะที่เด็กกำลังชมรายการโทรทัศน์แล้วเกิดเห็นโฆษณาบุหรี่ หรือเหล้าในรายการแล้ว เป็นที่แน่นอนว่าผลเสียที่ตามมานั้นไม่ได้ตกอยู่กับผู้อุปถัมภ์รายการ แต่ตกอยู่กับเด็กซึ่งเป็นผู้บริโภคสื่อเหล่านี้มากกว่า

เกณฑ์ของ “โทรทัศน์ทองคำ” นั้นได้มีการแบ่งส่วนย่อยๆ อย่างชัดเจน ทำให้การพิจารณารายการต่างๆ มีความง่ายมากขึ้น โดยใช้เกณฑ์ที่ได้แบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์เป็นตัววัด โดยนำรายการแต่ละประเภทมาแบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดทุกรายการ แล้วนำมาพิจารณาเป็นสัดส่วนไป ผลที่ออกมานั้นก็ค่อนข้างที่จะเป็นธรรมกับทุกรายการ เพราะว่ามีผลออกมาที่ค่อนข้างชัดเจนแต่ทั้งนี้ กฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมานั้นในขณะทำการตัดสินก็อาจจะมีการปรับเปลี่ยนไปบ้างตามความเหมาะสม ซึ่งเกณฑ์ก็เปลี่ยนไปทุกๆ ปีตามสภาพสังคม ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

(ค) เกณฑ์พิจารณาผลงานของสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชนของสำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

*กระบวนการสร้างเกณฑ์

หลักเกณฑ์ของทาง สยช. ที่ใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินรางวัลนั้นจะมีหลักเกณฑ์ด้วยกัน 2 ส่วนที่ใช้ คือ

1. **หลักเกณฑ์กลาง** เป็นหลักเกณฑ์ที่ทางฝ่ายเลขานุการ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา เพื่อเป็นหลักเกณฑ์หลักๆที่ใช้ในการตัดสินในทุกๆสื่อให้มีแนวทางตัดสินไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งมีดังนี้

-หลักเกณฑ์กลางในการพิจารณาสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชนทุกประเภท

1. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่เผยแพร่ระหว่างปีนั้นๆ
2. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่มีเนื้อหาส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม วัฒนธรรม สติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ ให้ความรู้ความบันเทิงและไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็กและเยาวชน
3. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่มีรูปแบบและวิธีการนำเสนอที่เป็นไม่เลียนแบบใคร ดูแล้วเข้าใจง่ายเหมาะกับเด็กและเยาวชนในแต่ละวัย
4. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและใช้ภาษาไทยที่ชัดเจน

-**หลักเกณฑ์พิจารณาเฉพาะของแต่ละสื่อ** มอบให้คณะทำงานแต่ละคณะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ โดยให้มีการเน้นถึงการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ซึ่งหลักเกณฑ์ของสื่อโทรทัศน์ ประเภทรายการผู้ที่เป็นประธานชุดการตัดสินจะทำหน้าที่สร้างหลักเกณฑ์ร่วมกับคณะกรรมการเพื่อใช้ตัดสินรางวัลในประเภทนั้นๆดังนี้

1. เป็นรายการที่เผยแพร่ภายใน 1 ปี
2. เป็นรายการที่ผลิตในประเทศไทย ไม่ว่าจะป็นรายการสดหรือเทปโทรทัศน์
3. เป็นรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม วัฒนธรรม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ ให้ความรู้ ความบันเทิง และไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็กและเยาวชน
4. รูปแบบและวิธีการนำเสนอเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ไม่เลียนแบบใคร ดูแล้วเข้าใจง่ายเหมาะกับเด็กและเยาวชนในแต่ละวัย มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องชัดเจน

การที่มีหลักเกณฑ์กลางซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่คณะทำงานแต่ละชุดจะต้องนำหลักเกณฑ์กลางนี้มาเป็นกรอบในการสร้างเกณฑ์การตัดสินของแต่ละสื่อ นั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะว่าเกณฑ์กลางจะทำหน้าที่เป็นเสมือนกับตัวแปรตัวหนึ่งที่ทำให้ การสร้างเกณฑ์ของแต่ละชุดทำงานนั้น จะไปในทิศทางเดียวกัน จะไม่มีเกณฑ์ที่ต่างไปจากเกณฑ์กลางมากนัก ซึ่งส่งผลให้การตัดสินเป็นไปตามเกณฑ์ทั้ง 2 ส่วน จุดนี้เองที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่มีเกณฑ์การตัดสินเป็นไปในทิศทางเดียวกันนั้น ส่งผลให้ผลของการตัดสินของสื่อทั้ง 13 ชนิด ที่ทางคณะกรรมการสช.เป็นผู้พิจารณา ออกมาเป็นที่น่าพอใจและไร้ข้อครหา

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเกณฑ์ทั้ง 3 องค์กร

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเกณฑ์การตัดสินของทั้ง 3 องค์กร ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 4 ส่วนดังนี้คือ

1. กระบวนการสร้างเกณฑ์
2. ความชัดเจนของเกณฑ์
3. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์
4. วิธีการใช้เกณฑ์

ตารางการเปรียบเทียบเกณฑ์ของทั้ง 3 องค์กร

	ชมรมผู้สื่อข่าว บันเทิงแห่งประเทศไทย(เมขลา)	ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์และสถาบันนัก วิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (โทรทัศน์ทองคำ)	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม และประสานงาน เยาวชนแห่งชาติ (สยช.)
1. กระบวนการสร้าง เกณฑ์	เป็นเกณฑ์เดิมจากการ สร้างของคณะกรรมการชุด ก่อตั้ง	คณะกรรมการชุดหลักจะ เป็นผู้ที่สร้างเกณฑ์กลาง และคณะกรรมการชุด พิจารณารางวัลแต่ละ ประเภทจะร่วมกันสร้าง เกณฑ์เฉพาะ	ฝ่ายเลขานุการสยช. เสนอ หลักเกณฑ์กลางที่ใช้ใน การตัดสิน คณะกรรมการ แต่ละชุดจะเป็นผู้ร่วมกัน คิดเกณฑ์การตัดสินภายใน ชุดที่รับผิดชอบ
2. ความชัดเจนของ เกณฑ์	เป็นเกณฑ์กว้างๆ ดังนั้น ความชัดเจนของเกณฑ์จึง ไม่ค่อยมีมากนัก	เกณฑ์ที่สร้าง เป็นหลัก เกณฑ์ที่ถูกต้องตามหลัก วิชาการเนื่องจากคณะ กรรมการส่วนใหญ่เป็นนัก วิชาการ	มีหลักเกณฑ์กลางที่ครอบคลุม ทุกสื่อ และเกณฑ์ ของแต่ละสื่อเป็นเกณฑ์ ที่ผ่านการกลั่นกรองของ คณะกรรมการจาก ทางสยช. และคณะ กรรมการชุดตัดสินหลาย ครั้ง
3. การเปลี่ยนแปลง เกณฑ์	เป็นเกณฑ์ที่ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง	มีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ ตามแนวโน้มรายการเด็ก ในทุกๆปี	มีการเปลี่ยนแปลงตาม ความเหมาะสมบ้าง แต่ ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง เนื่องจาก

			จากเกณฑ์การตัดสินจะมีความชัดเจนและครอบคลุม
4.วิธีการใช้เกณฑ์	คณะกรรมการจะใช้เกณฑ์ในการพิจารณาน้อยมาก โดยคณะกรรมการส่วนใหญ่จะพิจารณาจากพัฒนาการของตัวรายการเด็กเป็นหลัก ประกอบกับเกณฑ์ที่ใช้บ้าง	คณะกรรมการมีใช้เกณฑ์ถึง 2 ขั้นตอนคือเกณฑ์กลางและเกณฑ์ของแต่ละประเภทที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้นในการตัดสินแต่ละครั้ง	มีการใช้เกณฑ์คล้ายๆกับของโทรทัศน์ทองคำ คือมีการใช้เกณฑ์กลางและเกณฑ์ของแต่ละสื่อเกณฑ์มาก เพราะจะสังเกตได้ว่าผลการตัดสินที่ออกมานั้นจะเป็นที่ยอมรับของผู้ผลิตรายการและผู้ชม เนื่องจากคณะกรรมการตัดสินตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

ข้อค้นพบที่ได้จากตารางการเปรียบเทียบเกณฑ์การตัดสินของทั้ง 3 องค์กรมีดังนี้

*วิเคราะห์กระบวนการสร้างเกณฑ์

1. เมขลา เป็นองค์กรเดียวที่ไม่ทราบกระบวนการสร้างเกณฑ์ จึงไม่สามารถทำให้ทราบได้ว่าเกณฑ์ที่ใช้อยู่เป็นเกณฑ์ที่สร้างโดยมีหลักการสร้างเป็นอย่างไร

2. โทรทัศน์ทองคำ เกณฑ์กลางในการตัดสินควรมีการระบุความชัดเจนของจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเกณฑ์กลางที่สร้างขึ้นว่า "เปอร์เซ็นต์มากหรือน้อย"ถึงจะดี

3. สยข. มีกระบวนการสร้างเกณฑ์ที่เป็นขั้นเป็นตอน และเกณฑ์ที่ได้มานั้นค่อนข้างที่จะผ่านการกลั่นกรองจากหลายฝ่าย ซึ่งส่งผลให้เกณฑ์นั้นเป็นที่ยอมรับรายละเอียดของเกณฑ์แบ่งกลุ่มอายุเด็กชัดเจน

เกณฑ์ของเมขลา นั้น คณะกรรมการควรมีการสร้างเกณฑ์กลางและเกณฑ์กลุ่มตามประเภทรายการที่จะตัดสิน ทั้งนี้เพื่อจะช่วยในด้านการใช้เกณฑ์ของคณะกรรมการให้ใช้เกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

*วิเคราะห์เรื่องความชัดเจนของเกณฑ์

1. เมขลา ความชัดเจนมีไม่มาก เพราะเกณฑ์ของเมขลา เป็นเกณฑ์กว้างๆและตายตัวอีกทั้งไม่ครอบคลุม

2. โทรทัศน์ทองคำ เกณฑ์กลางของโทรทัศน์ทองคำถือได้ว่าเป็นเกณฑ์ในเชิงปริมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ สุทธิพันธ์ (๙๒-๙๕, ๒๕๒๕) ที่กล่าวถึงเกณฑ์ในปริมาณว่า " หมายถึงเกณฑ์ที่มีผลบังคับ โดยระบุเป็นจำนวน ประเภทหรือชนิดได้" ซึ่งเกณฑ์ของโทรทัศน์ทองคำได้ระบุเกณฑ์เป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกณฑ์ของโทรทัศน์ทองคำ นั้นมีความชัดเจนมาก เพราะทำให้คณะกรรมการสามารถให้คะแนนตามสัดส่วนของเกณฑ์ที่แบ่งไว้ได้อย่างดี

3. สยข. มีความชัดเจนเช่นเดียวกับโทรทัศน์ทองคำ เนื่องจากผู้สร้างเกณฑ์ของโทรทัศน์ทองคำและสยข. นั้นเป็นคนๆ เดียวกันคือ อ.เกษม จันทรน้อย ทั้งนี้เพราะอ.เกษม จันทรน้อยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ศึกษาและวิจัยเรื่องเด็กมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทางคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำและสยข. จึงเชิญท่านมาร่วมเป็นคณะกรรมการประเภทรายการเด็กของทั้ง 2 องค์กร

*วิเคราะห์เรื่องการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์

1. เมขลา เกณฑ์ของเมขลาเป็นเกณฑ์ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่รายการเด็กเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ถ้าไม่มีการเปลี่ยนเกณฑ์ตาม ก็อาจทำให้เกณฑ์นั้นไม่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งส่งผลไปยังผลการตัดสินที่ไม่ยุติธรรมก็เป็นไปได้

2. โทรทัศน์ทองคำ การที่เปลี่ยนแปลงเกณฑ์บ่อยตามแนวโน้มรายการเด็กในปีนั้นๆ อาจจะทำให้เกิดความยืดหยุ่นในเรื่องของการขาดจุดยืนของเกณฑ์ที่ใช้ได้ เพราะจะทำให้การตัดสินขาดความน่าเชื่อถือ

3. สยข. เป็นองค์กรที่เปลี่ยนแปลงเกณฑ์บ้างตามความเหมาะสม แต่เกณฑ์ที่เปลี่ยนก็ไม่แตกต่างจากเกณฑ์เดิมมากเท่าไร

*การวิเคราะห์เรื่องการใช้เกณฑ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในตารางข้างต้นแล้ว

กล่าวโดยสรุปในเรื่องเกณฑ์การตัดสินโดยสิ้นส่วนใหญ่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเกณฑ์ที่ทางคณะกรรมการเมขลาใช้นั้น เป็นส่วนประกอบเพียงเล็กน้อยเท่านั้นเพราะเกณฑ์ของเมขลาเป็นเกณฑ์ที่กว้างๆ ไม่ได้กำหนดข้อย่อยต่างๆ ลงไป การตัดสินส่วนใหญ่ผู้วิจัยคิดว่าการพิจารณาน่าจะมาจากการใช้วิจารณ์ของคณะกรรมการตัดสินมากกว่าการที่จะใช้เกณฑ์ที่มีอยู่เป็นส่วนประกอบในการตัดสิน ซึ่งถือได้ว่าเกณฑ์ของเมขลาเป็นเกณฑ์ที่ไม่ค่อยจะรัดกุมเท่าที่ควร

ในส่วนเกณฑ์ของ"โทรทัศน์ทองคำ"นั้นมีความรัดกุมมาก ผู้วิจัยคิดว่ากรณีที่แบ่งเกณฑ์ออกเป็นส่วนย่อยๆ เป็นการดี เพราะจะทำให้ง่ายต่อการตัดสิน แต่บางส่วนของเกณฑ์มีการแยกย่อยจนเกินไป อาจจะทำให้เกิดความไม่สมดุลง่ายๆ ก็เป็นไปได้ เพราะรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กถึงแม้จะมีไม่มากแต่บางรายการมีกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ในส่วนของการตัดสินถ้ามีแต่แบ่งเกณฑ์ย่อยๆออกไปแล้วจะทำให้คิดยากเกิดมีจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เท่ากัน แต่ก็มีข้อดีคือ ผลการตัดสินที่ออกมายุติธรรมแน่นอน เป็นเพราะมีตัวเลขยืนยันชัดเจน

ในส่วนเกณฑ์ของสยช. ผู้วิจัยเห็นด้วยมากกว่าเกณฑ์ของทั้ง 2 องค์กร คือ เมขลา และโทรทัศน์ทองคำ เพราะว่า หลักเกณฑ์ของสยช.นั้นมีความชัดเจน รัดกุม และมีจุดเน้นที่ตรงไปตรงมา คือ"การใช้ภาษาไทย"ที่ถูกต้อง ซึ่งผู้วิจัยสังเกตได้ว่าสื่อต่างๆของทางสยช.ที่จัดประกวดนั้น รายการที่ได้รับรางวัลมักเป็นรายการที่มีเนื้อหาที่สื่อเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่ดี การที่มีแนวคิด (Concept)ที่ชัดเจนในการตั้งเกณฑ์ ก็จะเป็นการบอกให้รู้ว่าแนวทางในการตัดสินจะเป็นไปในทิศทางใด ซึ่งทำให้ไม่เป็นที่ลำบากใจของทางคณะกรรมการที่จะต้องทำการตัดสิน

ส่วนที่ 4 ทักษะของผู้ผลิตรายการและทักษะของคณะกรรมการที่มีต่อกระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ในส่วนต่อไปซึ่งเป็นส่วนที่4ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงทักษะของผู้ผลิตรายการ ทักษะของคณะกรรมการการตัดสิน ที่มีต่อกระบวนการในการให้รางวัล รวมทั้งทักษะของผู้อุปถัมภ์รายการเด็กที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 หัวข้อดังนี้

4.1 ทักษะของผู้ผลิตรายการ

4.1.1 ทักษะของผู้ผลิตรายการที่มีต่อองค์การการตัดสินรางวัลทั้ง 3 องค์กร

4.1.2 ข้อเสนอแนะต่อองค์การการตัดสินทั้ง 3 องค์กรในเรื่องการให้รางวัล

4.1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับผลการตัดสินจากทักษะของผู้ผลิตรายการ

4.2 ทักษะของคณะกรรมการการตัดสินและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

4.2.1 ทักษะของคณะกรรมการการตัดสินและผู้เกี่ยวข้องต่อรายการเด็ก

4.3 ทักษะของผู้ผลิตรายการและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับ"การอุปถัมภ์รายการ"

4.3.1 ทักษะเกี่ยวกับการอุปถัมภ์รายการ

4.1 ทักษะของผู้ผลิตรายการ

4.1.1 ทักษะของผู้ผลิตรายการที่มีต่อองค์กรภาคตัดสินทั้ง 3 องค์กร

โดยส่วนใหญ่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมีทักษะที่ดีต่อองค์กรในการให้รางวัล 3 องค์กร โดยจะมีทักษะที่ดีต่อองค์กร สยข.มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง เพราะว่าสยข.ให้การสนับสนุนรายการสำหรับเด็กอย่างจริงจังมาตลอด

“คิดว่าดี เพราะหน่วยงานรัฐที่สนับสนุนก็ยังมีอยู่เช่น สยข. ซึ่งหน่วยงานนี้ก็สนับสนุนรายการเด็กและเยาวชนมาโดยตลอด “(สินีนารถ ตะเวทิกุล ผู้ผลิตรายการจิวแจ๋วอินโนเวชัน,สัมภาษณ์)

“ทั้ง 3 องค์กรก็ดีอยู่แล้ว เพราะเป็นองค์กรที่ให้กำลังใจให้กับผู้ผลิตรายการเด็ก แต่บางองค์กรที่ตัดสินรู้สึกว่าการที่ตัดสินออกมาไม่ค่อยจะยุติธรรมสักเท่าไร ถ้าดูในส่วนของกลุ่มเป้าหมายรายการแล้ว”(สุทธาทิพย์ เกื้อนสุขิ ผู้ผลิตรายการดาวดวงเล็ก,สัมภาษณ์)

“เห็นด้วยกับทั้ง 2 องค์กร คือ สยข. กับโทรทัศน์ทองคำ เพราะเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับรายการเด็กมาตลอด ส่วน เมขลา นั้นเป็นองค์กรที่เน้นรางวัลทางด้านความบันเทิงมากจนเกินไป”

(ณพาท มหันตพล,ผู้ผลิตรายการซูเปอร์จิว,สัมภาษณ์)

“เห็นด้วยกับทั้ง 3 องค์กร แต่สยข.มีความจริงจังในการให้รางวัลมากกว่าองค์กรอื่นๆ”

(สุรียนต์ จองสิทธิ์ ผู้ผลิตรายการทุ่งแสงตะวัน,สัมภาษณ์)

ผู้ผลิตรายการเจ้าขุนทองมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากผู้ผลิตรายการอื่นๆว่า การที่มีองค์กรที่ตัดสินรางวัลเด็กนั้นเป็นเรื่องที่ดี แต่ข้อสำคัญก็คืออาจจะมีคนอื่นที่เป็นใครก็ได้ นอกจาก 3 องค์กร ที่จะเข้ามาตัดสินถ้าองค์กรนั้นมีความทุ่มเท และเป็นองค์กรที่ทำเพื่อเด็กและไม่หวังผลประโยชน์จากรายการเด็กจริงๆ ผู้วิจัยเห็นด้วยในส่วนหนึ่งดังที่ผู้ผลิตรายการเจ้าขุนทองกล่าวคือ “มีหลายองค์กรเหมือนกัน แต่จริงๆแล้วใครให้ก็ได้ ไม่จะเป็นว่าจะต้องเป็นองค์กรที่มีการให้รางวัลโดยเฉพาะ อยู่ที่คุณภาพขององค์กรของผู้ที่ตัดสินมากกว่า ซึ่งคิดว่าเป็นส่วนที่สำคัญ”(เกียรติสุดา ภิรมย์ ผู้ผลิตรายการเจ้าขุนทอง,สัมภาษณ์) แต่มีส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยคือ การที่มีองค์กรอื่นมาทำการตัดสินเพิ่มนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะว่าการที่จะสร้างการยอมรับในจุดนี้ เป็นการยากถึงแม้ว่าจะมีคุณภาพมากก็ตามก็ย่อมเป็นที่จับตามองของผู้ผลิตรายการ

4.1.2 ข้อเสนอแนะต่อองค์กรในเรื่องการให้รางวัล

“รางวัล”ในที่นี้ที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า เป็นรางวัลที่ให้อำนาจใจให้กับผู้ผลิตรายการเท่านั้น แต่การที่องค์กรทั้ง 3 องค์กรมีจุดยืนเดียวกันว่าจะให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้ผลิตรายการ ทางด้านผู้ผลิตรายการก็มีข้อเสนอแนะที่มีต่อองค์กรว่าเมื่อจะให้รางวัลเป็นกำลังใจ ก็ควรที่จะให้กับทุกๆรายการ แต่เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าการมอบรางวัลให้กับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นจะมีรางวัลที่ตายตัวในทุกๆปีของทั้ง 3 องค์กร ซึ่งความคิดเห็นที่ผู้ผลิตรายการมีต่อองค์กรต่างๆ ที่เป็นข้อเสนอที่ต้องการให้องค์กรมีการแก้ไขมากที่สุดเรียงตามลำดับที่ผู้วิจัยจัดลำดับได้มีดังนี้

1. ควรที่จะมีการเพิ่มรางวัลให้มากกว่านี้ เมื่อเทียบกับรางวัลประเภทอื่นดังที่ผู้ผลิตรายการบ้านเด็กดึกกล่าวไว้ว่า “ปีหนึ่งมีแค่รางวัลหรือมากที่สุดก็ 2 รางวัลเท่านั้น ควรที่จะมีการเพิ่มให้รางวัลให้หลากหลายมากขึ้น โดยดึงเอาจุดดีของรายการนั้นๆขึ้นมาเพื่อเป็นเกียรติแก่รายการ” ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการที่จะให้มีการเพิ่มรางวัลสำหรับเด็กให้มากตามที่ผู้ผลิตรายการเสนอ อย่างเช่น เมฆลามีรางวัลสำหรับเด็กเพียงแค่ 2 รางวัลเท่านั้นในแต่ละปี ซึ่งควรจะเพิ่มรางวัลเด็กให้มากขึ้นโดยลดรางวัลประเภทอื่นที่ไม่จำเป็นลงไป หรือทางสยข. ควรจะมีการเพิ่มรางวัลให้มากกว่ารางวัลที่มีอยู่เพื่อที่จะได้เป็นการเฉลี่ยรางวัลให้กับรายการอื่นๆที่ไม่ได้รางวัลต่อไป รางวัลโทรทัศน์ทองคำที่มอบให้กับรายการสำหรับเด็กมีมากถึง 4 รางวัลด้วยกันซึ่งถือได้ว่าโทรทัศน์ทองคำให้ความสำคัญกับรายการเด็กมาก การที่มีการเพิ่มรางวัลสำหรับเด็กให้มากขึ้นนั้น ผู้วิจัยคิดว่า อีกทั้งเป็นการให้อำนาจใจกับผู้ผลิตรายการเด็กทุกรายการให้อำนาจใจในการผลิตรายการที่ดีมีคุณภาพมากขึ้น และเป็นแรงกระตุ้นให้กับผู้ที่จะมาทำรายการเด็กต่อไปในอนาคตอีกด้วย

รศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐี ได้กล่าวถึงการเพิ่มหรือลดรางวัลสำหรับเด็กว่า ในบางปีรางวัลอาจจะลดลงไปบ้าง เพราะมีบางรายการที่ไม่มีการพัฒนา ซึ่งทางคณะกรรมการการตัดสินทุกคน จะต้องสำรวจเพื่อปรับเปลี่ยนเพิ่มหรือลดรางวัลกันบ้างตามความเหมาะสม โดยเฉพาะรางวัลที่ใกล้เคียงกันเช่นรายการละครสำหรับเด็ก บางรายการไม่ใช่ผลิตให้เด็กดู ซึ่งในปัจจุบันมีการผลิตละครสำหรับเด็กด้วย เพราะกลุ่มคนดูเริ่มที่จะขยายกว้างมากขึ้น ฉะนั้นต้องแบ่งแยกและจัดให้ชัดเจนออกไป เพื่อกลุ่มคนดูที่ไม่เหมือนกัน แต่ก็ยังจะมีผลที่ว่าบางรางวัลที่จัดไว้ให้ ไม่มีใครผลิตออกมาได้ตรงกับรางวัล ซึ่งจุดนี้เป็นจุดที่น่าเสียดายที่ต้องงดรางวัลประเภทนั้นลงไป” (คู่แข่งรายวัน: ๑๕, ๒๕๓๙)

จะสังเกตได้ว่าทั้ง 3 องค์การนั้นถ้าจะพูดถึงปริมาณรางวัลผู้วิจัยสังเกตได้ว่าการเพิ่มและลดในทุกๆปี ส่วนใหญ่จะเพิ่มและลดในประเภทรายการละครและบันเทิง แต่รายการสำหรับเด็กมักจะอยู่คงที่ ไม่มีการเพิ่มรางวัลเลยมีแต่ลดรางวัลลง เช่นรางวัลเมขลาประเภทรายการเด็กในปีพ.ศ. 2541 ที่ไม่มีรายการเด็กได้รางวัลเลย เพราะคณะกรรมการตัดประเภทรายการสำหรับเด็กออกไป แต่ไปเพิ่มรางวัลในประเภทรายการอื่นแทนทั้งนี้เพราะ ไม่มีรายการใดเหมาะสมกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงต้องลดรางวัลในปีนั้นๆลง ซึ่งผิดกับผลรางวัลต่างประเทศเช่นรางวัลออสการ์ การเพิ่มหรือลดรางวัลนั้นแทบจะไม่มี ซึ่งในการประกาศผลรางวัลออสการ์ในแต่ละครั้งนั้น จำนวนรางวัลที่เข้าชิงในแต่ละสาขาจะมี 24 รางวัลเกือบทุกๆปี ซึ่งในบางปีจะลดรางวัลเหลือ 23 รางวัล ซึ่งรางวัลที่ตัดลงไปคือรางวัลเกียรติยศ เพราะในปีนั้นๆอาจไม่มีผู้ใดเหมาะสมที่จะได้รับรางวัลนี้

ปริมาณรางวัลออสการ์เป็นการเพิ่มหรือลดแค่เพียง 1 รางวัลเดียวเท่านั้น คือรางวัลเกียรติยศซึ่งถือได้ว่าการที่คณะกรรมการได้กำหนดปริมาณรางวัลค่อนข้างจะตายตัวนั้น เป็นการบ่งบอกถึงการรักษาระดับมาตรฐานการตัดสินไว้ได้ ซึ่งต่างจากการเพิ่มและลดปริมาณรางวัลขององค์การการตัดสินในประเทศไทยที่มีปริมาณรางวัลไม่เท่ากันในแต่ละปี ทั้งนี้อาจจะมาจากวัตถุประสงค์ของการให้รางวัลก็เป็นได้ กล่าวคือ การมอบรางวัลในประเทศไทยของทั้ง 3 องค์การเป็นการให้กำลังใจให้กับผู้ผลิตรายการ ซึ่งต่างจากวัตถุประสงค์ของการมอบรางวัลออสการ์คือ เป็นการมอบรางวัลให้กับผู้ผลิตงานที่ดีที่สุดเพียงผู้เดียวเท่านั้น เช่นเดียวกับรางวัล Japan Prize ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้กับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กทั้งในสื่อโทรทัศน์และวิทยุทั่วโลกโดยคัดเลือกรายการที่มีคุณภาพที่ดีที่สุดเพียง 6-7 รายการจากปริมาณรายการ 2,000กว่ารายการเท่านั้นในแต่ละปี ซึ่งรายการทุ่งแสงตะวันก็เคยได้รับรางวัลชมเชยมาแล้ว

รางวัล"Japan Prize" ที่จัดโดย NHK(Japan Broadcasting Corporation) ของประเทศญี่ปุ่นในปีค.ศ. 1965 ภายใต้การอุปถัมภ์ของ EBU(European Broadcasting Union) "Japan Prize" เป็นรางวัลที่มอบให้กับรายการโทรทัศน์และวิทยุสำหรับเด็กทั่วโลก รางวัลนี้เคยมีผู้ผลิตรายการส่งเข้าร่วมประกวดมากถึง 2,813 รายการ(สื่อโทรทัศน์และวิทยุ) รายการต่างๆที่ส่งเข้ามานั้นคณะกรรมการจะดูที่"คุณภาพ"ของรายการเป็นเกณฑ์หลักโดย"คุณภาพ"ในการตัดสินแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ 1. เนื้อหาภายในรายการที่เหมาะสมกับวัยเด็ก 2. สีสันความบันเทิงที่มีอยู่ในรายการ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ที่ส่งเข้าร่วมประกวดมากมายแค่ไหนก็ตาม ทำ्यที่สุดแล้วจะมีรายการที่ดีที่สุดที่ถูกคัดเลือกจากคณะกรรมการเพียง 6-7 รายการเท่านั้นในทุกๆปี ไม่มีการเพิ่มหรือลดมากไปกว่านี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการจะพิจารณารายการที่เห็นว่าดีเยี่ยมที่สุดจริงๆ

2. ควรที่จะมีการแยกรางวัลสำหรับเด็กและเยาวชนออกจากกัน เพราะว่ากลุ่มเป้าหมายของรายการไม่เหมือนกัน ดังเช่นผู้ผลิตรายการที่มีเพื่อนกล่าวว่า"ควรแยกประเภทของรายการไป เช่น รายการเด็กก็รายการเด็ก รายการเยาวชนก็เยาวชน เพราะทั้ง 2 รายการมีกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกันมาก อีกทั้งเทคนิคการผลิต หรือเนื้อหารายการก็ต่างกัน" ซึ่งผู้ผลิตรายการโลกใบจิ๋วมีความคิดเห็นตรงกับผู้ผลิตรายการที่มีเพื่อนในส่วนของ การแยกประเภทรายการเด็กและเยาวชนออกจากกันคือ"ทั้ง 3 องค์กรก็ดีอยู่แล้ว แต่กระบวนการตัดสินใจจะมีการแบ่งกลุ่มอายุของประเภทรายการเด็กอย่างเช่น สยข. จะดีกว่า เพราะจะได้ทราบประเภทรายการที่แท้จริง ส่วนการตัดสินใจของเมขลานั้น จะเป็นกลุ่มเด็กประเภทเดียวซึ่งจะไม่ทราบเลยว่า ในปีนั้นๆกรรมการจะให้รายการเด็กประเภทไหน อาจจะทำให้ผู้ผลิตรายการเกิดความเคลือบแคลงใจในเรื่องผลการตัดสินใจ เพราะไม่มีการบอกประเภทรายการให้ทราบก่อน"

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับผู้ผลิตรายการทั้ง 2 รายการว่าควรจะแยกประเภทรายการเด็กและเยาวชนออกจากกัน เพราะว่าทั้ง 2 กลุ่มมีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ลักษณะรายการก็แตกต่างกัน แต่จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในส่วนของเกณฑ์การตัดสินที่มีการใช้คำว่าเด็กและเยาวชน ดังที่ผู้วิจัยกล่าวไปแล้วในช่วงต้นของความหมายของคำว่าเด็กและเยาวชนที่ทางสยข.และโทรทัศน์ทองคำใช้อยู่ นั้น ผู้วิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนเป็นคำที่ใช้ร่วมกันในหนึ่งคำคือใช้คำว่า "เยาวชน" และแบ่งกลุ่มเป้าหมายชัดเจน โดยทั้ง 2 องค์กรใช้ชื่อประเภทรางวัลว่า"รายการโทรทัศน์สำหรับเยาวชนอายุ...ปี" ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นด้วยต่อเกณฑ์ที่คณะกรรมการใช้ แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทางองค์กรน่าจะมีการแจ้งให้ผู้ผลิตรายการทุกรายการทราบถึงสาเหตุที่รวมคำว่าเด็กและเยาวชนร่วมกัน ทั้งนี้เพราะจะได้เป็นการคลี่คลายความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นกับตัวผู้ผลิตรายการที่มีมาตั้งแต่เริ่มแรกให้หายข้องใจลงได้ แต่ในส่วนขององค์กรเมขลานั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าทางคณะกรรมการน่าจะมีการปรับในส่วนของการชื่อประเภทรางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กให้มีทิศทางเดียวกับ 2 องค์กรที่ใช้อยู่เพราะจะทำให้ภาพพจน์ขององค์กรจากการที่ผู้ผลิตรายการมองต่อองค์กรเมขลาคือดีขึ้น

4.1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับผลการตัดสินจากทัศนะของผู้ผลิตรายการ

จากผลการวิจัยในเรื่องการยอมรับในผลการตัดสินขององค์กรทั้ง 3 องค์กรจากทัศนะของผู้ผลิตรายการ เนื่องจากผู้ผลิตรายการไม่ทราบเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการทั้ง 3 องค์กรมาก่อนเลยที่ใช้เกณฑ์อะไรที่ตัดสิน สิ่งที่ผู้ผลิตรายการมองเห็นได้ชัดก็คือองค์กรการตัดสินที่

เห็นเป็นสิ่งแรก ซึ่งก็มีกลุ่มผู้ผลิตรายการที่ยอมรับและไม่ยอมรับเรื่องผลการตัดสินซึ่งมีจำนวนเท่ากัน

กลุ่มที่ยอมรับ

ผู้ผลิตรายการที่ยอมรับผลการตัดสิน ให้เหตุผลว่า คณะกรรมการคงจะไม่ใช้หน้าที่การทำงานมาเสี่ยงกับการตัดสินรางวัลเป็นแน่

กลุ่มที่ไม่ยอมรับ

ผู้ผลิตรายการที่ไม่ยอมรับผลการตัดสิน ให้เหตุผลว่า ถ้าผลการตัดสินถูกวิพากษ์วิจารณ์มากก็จะส่งผลให้กับองค์การการตัดสินไปเอง

การที่ผู้ผลิตรายการจะยอมรับว่าผลการตัดสินนั้นเป็นที่ยอมรับว่า "ยุติธรรม" หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการที่เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตคือ

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการในส่วนของภูมิหลังของคณะกรรมการ
2. ความน่าเชื่อถือขององค์การการตัดสินรางวัล
3. การขึ้นรายชื่อของคณะกรรมการ จะส่งผลในเรื่องความโปร่งใสในการตัดสินรางวัล

ผลพวงจากการที่ผู้ผลิตรายการทราบถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการในการตัดสินรางวัลนั้น นอกจากจะสร้างความน่าเชื่อถือดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วนั้น ยังส่งผลถึงตัวรางวัลที่ผู้ผลิตรายการได้รับอีกด้วยว่ามี "ความยุติธรรม" มากน้อยแค่ไหน ซึ่งผู้วิจัยมีทัศนคติว่าการที่มีกรรมทรงคุณวุฒิและนักวิชาการมาเป็นคณะกรรมการนั้น ในส่วนของผลการตัดสินย่อมที่จะมีความยุติธรรม เพราะคณะกรรมการไม่ได้เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับรายการนั้นๆ

แต่ทั้งนี้ก็มีผู้ผลิตรายการที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับผู้วิจัยกับองค์ประกอบของคณะกรรมการในการตัดสินรางวัล ในเรื่องของ "ความคิดเห็นกับผลรางวัลที่ออกมาจาก 3 องค์การในเรื่องของการตัดสินว่ายุติธรรมหรือไม่" ซึ่งผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่เห็นด้วยซึ่งมีมากที่สุด กลุ่มที่ไม่เห็นด้วย และกลุ่มที่ไม่สนใจกับผลรางวัล มีดังนี้

-ผู้ผลิตรายการที่เห็นด้วย สาเหตุที่ผู้ผลิตรายการเห็นด้วยนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า "องค์ประกอบของคณะกรรมการ"มีส่วนมากในการสร้างความยุติธรรมให้กับองค์กรนั้น

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการ

ถ้าองค์กรไหนมีคณะกรรมการที่เป็นทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพผลรางวัลที่ได้ก็มักจะยุติธรรม

2. ความน่าเชื่อถือขององค์กรการตัดสิน

นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการดาวดวงเล็กยังให้ทัศนะในเรื่องของความยุติธรรมของผลรางวัลอีกด้วยว่า นอกเหนือจากผลกระทบที่ทางคณะกรรมการการตัดสินจะถูกวิพากษ์วิจารณ์แล้ว ผลการตัดสินที่ไม่ยุติธรรมยังส่งผลกระทบไปยังองค์กรการตัดสินรางวัลอีกด้วย

“ก็น่าจะเป็นรางวัลที่ยุติธรรมเพราะว่า ถ้าการตัดสินไม่ยุติธรรมก็ควรจะเป็นการฟ้องตัวองค์กรในเรื่องความน่าเชื่อถือไปเอง อย่างสยข.ก็ยุติธรรมดี มีการมอบรางวัลให้กับเยาวชนมากมาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนทำในสิ่งที่ดี มีประโยชน์ อย่าง 2 องค์กรที่เหลือก็ดีทั้งเมขลาและโทรทัศน์ทองคำที่ยังไม่ทิ้งรายการเด็ก” (สุทธาทิพย์ เกื่อนสุขี.ผู้ผลิตรายการดาวดวงเล็ก, สัมภาษณ์)

“ถ้ารายการไหนได้รางวัลก็ดีใจ แต่ถ้าปีไหนเราไม่ได้ก็ไม่เคยสงสัยว่าทำไมไม่ได้ ไม่ได้ตื่นเต้นมาก เพราะไม่ได้ทำเพื่อหวังรางวัล เรื่องการตัดสินก็คิดว่าน่าจะยุติธรรม เพราะถ้าไม่ยุติธรรมองค์กรนั้นก็ขาดความน่าเชื่อถือไปเอง แต่อยากส่งเสริมว่า รางวัลสำหรับรายการเด็กยังมีน้อยเกินไป หรือแม้กระทั่งการประกาศผลรางวัล รายการเด็กก็มักจะอยู่อันดับต้นๆ ส่วนยิ่งดึกก็จะเป็นพวกดารา น่าจะลองมีการเลื่อนการประกาศรางวัลบ้างก็น่าจะดี” (เกียรตินิสา ภิรมย์.ผู้ผลิตรายการเจ้าขุนทอง, สัมภาษณ์)

“ทั้ง3องค์กรต่างก็มีความจริงจังในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก แต่ถ้าจะให้ความสำคัญขององค์กรทั้ง3 องค์กร สามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้

1. สยข. เป็นองค์กรที่มีความจริงจัง มีเงื่อนไขที่ชัดเจนในการให้รางวัลสำหรับรายการเด็ก
2. โทรทัศน์ทองคำ มีเกณฑ์อยู่พอสมควร ไม่ตลาดมาก
3. เมขลา มีความแปรปรวนมากในการให้รางวัล เลยบางที่ทำให้ไม่ทราบเลยว่าเป็นองค์กรอะไร” (สุริยนตร์ จงลีพันธ์.ผู้ผลิตรายการทุ่งแสงตะวัน, สัมภาษณ์)

3. การขึ้นรายชื่อของคณะกรรมการ

“ผลรางวัลก็ค่อนข้างยุติธรรม เพราะอย่างเช่นรางวัล ไทโรทัศน์ทองคำมีการประกาศชื่อคณะกรรมการให้เห็นว่ามาจากที่ไหน เชื่อว่าทั้ง3องค์กรกระบวนการทำงานคงไม่เอาชื่อเสียงมาเสี่ยงกับการให้รางวัลที่ไม่ยุติธรรม”(ผู้ผลิตรายการที่นี้เพื่อน,สัมภาษณ์)

“จากการที่ดูไทโรทัศน์ทองคำคิดว่าผลรางวัลน่าจะออกมาเป็นที่น่าพอใจมากกว่าเมขลา เพราะมีการขึ้นชื่อคณะกรรมการก่อนการประกาศผลรางวัลทุกครั้ง ซึ่งดูแล้วคณะกรรมการก็ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการซึ่งน่าเชื่อถือดี” (สุทธาทิพย์ เกื่อนสุชี,ผู้ผลิตรายการดาวดวงเล็ก,สัมภาษณ์)

-ผู้ผลิตรายการที่ไม่เห็นด้วย ผู้ผลิตรายการที่ไม่เห็นด้วย เพราะ

1. ผู้ผลิตรายการไม่เข้าใจในเรื่องของกระบวนการในการตัดสิน
2. ผู้ผลิตรายการไม่ทราบเรื่องเกณฑ์การตัดสินมาก่อน

1. กระบวนการตัดสิน

“ไม่เห็นด้วยกับผลรางวัลที่ออกมา เพราะบางรายการก็จะได้ตลอด ถ้าจะให้รางวัลเป็นกำลังใจก็ควรจะให้กับทุกๆรายการ”(จินตนา ะวันประโคน,ผู้ผลิตรายการโลกใบจิ๋ว,สัมภาษณ์)

จากการที่ผู้วิจัยสอบถามคณะกรรมการการตัดสินนั้น ผู้วิจัยได้คำตอบว่า สาเหตุที่รายการนั้นๆได้เพราะตัวรายการมีการพัฒนามากขึ้นทางด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการดังเช่นรายการทุ่งแสงตะวันที่ได้รางวัล 2 ปีซ้อน จาก 3องค์กรเพราะว่าตัวรายการมีการพัฒนาที่ดี ให้ประโยชน์กับสังคมอย่างต่อเนื่อง “ รายการยังมีคุณภาพที่ดี ให้ประโยชน์กับสังคมมาก ถือว่าเป็นการส่งเสริม แต่บางรายการไม่ได้มีการพัฒนาตัวเอง ย้ำอยู่กับที่ การที่จะให้เราให้รางวัล ก็เป็นไปไม่ได้” (รศ.ลักษณา สตะเวทิน,สัมภาษณ์)

2. ไม่ทราบเกณฑ์การตัดสิน

ผู้ผลิตรายการทุกรายการจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ไม่มีผู้ผลิตรายการรายการใดทราบเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการมาก่อน ว่าคณะกรรมการใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสิน

-ผู้ผลิตรายการที่ไม่ได้สนใจ ผู้ผลิตรายการกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ติดตามการประกาศผลรางวัลบ้างแต่ไม่ได้ให้ความสนใจมากเท่าที่ควร

“ไม่ได้สนใจ ไม่ได้ติดตาม แต่เห็นอยู่หน่วยงานเดียวคือ สยข.ที่พยายามที่จะให้รางวัลกับรายการเด็กทุกรายการ เนื่องจากว่ารายการเด็กในปัจจุบันมีน้อย”(อ.พรจันทร์ จันทวิมล, ผู้ผลิตรายการบ้านเด็กดี, สัมภาษณ์)

“ไม่ได้ติดตามว่าใครจะได้รางวัล แต่เราค่อนข้างที่จะเชียร์คนที่ทำรายการเด็กทุกคน แต่อยากให้คณะกรรมการเข้มงวดในเรื่องการตัดสินว่ารายการที่ตัดสิน ดีพอหรือยัง เพราะถ้าตัวรายการได้รางวัลนั้นไป ก็อาจจะเป็นแรงส่งเสริมผลักดันให้มีผู้ที่สนใจที่จะทำรายการเด็กมากขึ้นก็ได้” (สินีนารถ ตะเวทิกุล, ผู้ผลิตรายการจิวแจ๋วอินโนเวชั่น, สัมภาษณ์)

ผลของการตัดสินเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะเสริมให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น แต่แท้จริงแล้วการที่องค์กรนั้นๆจะมีความน่าเชื่อถือ บุคลากรภายในองค์กรจะต้องร่วมกันทำงานที่ดี มีคุณภาพเพื่อสร้างรากฐานให้กับองค์กรให้ดีเสียก่อน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าการที่องค์กรทั้ง 3 ยืนหยัดมาได้เป็นเวลายาวนานเกิน 10 กว่าปี ส่วนแล้วแต่มาจากความร่วมมือร่วมใจกันของทุกฝ่ายที่ร่วมกันสร้างชื่อเสียงและทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นทัศนคติของผู้วิจัยที่สังเกตองค์กรเหล่านั้นอยู่

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ผลิตในประเทศไทยมีเหลืออยู่ในปัจจุบันมีอยู่น้อยมากเพียง 8 รายการ ผู้วิจัยอยากทราบถึงทัศนคติของผู้ผลิตรายการและคณะกรรมการที่มองรายการสำหรับเด็กที่เหลืออยู่ว่าทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติต่อรายการเด็กอย่างไร เพราะทัศนคติของผู้ผลิตรายการและกรรมการตัดสินอาจจะช่วยในเรื่องของการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือปลุกกระแสผู้ที่จะมาทำรายการเด็กต่อไปในอนาคตได้

4.2 ทัศนคติของผู้ผลิตรายการและทัศนคติคณะกรรมการการตัดสินเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการที่จะทราบถึงรายการเด็กในทัศนคติของผู้ผลิตรายการและทัศนคติของคณะกรรมการว่าจริงๆแล้วทั้ง 2 ฝ่ายมองรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปคำตอบออกมาได้ดังนี้

4.2.1 ทัศนคติของผู้ผลิตรายการที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

รายการเด็กในปัจจุบันที่เหลืออยู่จำนวน 8 รายการนั้น มีรูปแบบรายการที่มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้งทางด้านการพัฒนาและทางด้าน ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยติดตามชมรายการเด็กนั้นผู้วิจัยเห็นด้วยกับผู้ผลิตรายการในเรื่องของรูปแบบรายการของแต่ละรายการที่มี

ความแตกต่างกันไป ซึ่งผลดีก็ตกอยู่กับผู้บริโภคคือตัวเด็กที่จะได้รับนั่นเอง ดังที่ผู้ผลิตรายการต่างๆให้ทัศนะไว้ดังนี้

“รายการเด็กในปัจจุบันมีการพัฒนาไปมาก รูปแบบรายการก็ไม่เหมือนกันเลย เด็กจะได้ดูความหลากหลายของรายการ ซึ่งก็เป็นโอกาสที่ดีของเด็กไทย ที่มีรายการเด็กที่แตกต่างกันออกไป แต่รายการเด็กส่วนใหญ่มักข้อจำกัดในเรื่องของช่วงเวลา บางรายการอาจจะออกเช้าจนเกินไปหรือเย็นจนเกินไป เด็กจะได้ดูรายการทันหรือเปล่า เพราะก็เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ปัจจุบันคนส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในรถมากกว่าที่จะอยู่บ้าน”(ผู้ผลิตรายการที่มีเพื่อน)

“รายการเด็กมีการพัฒนาขึ้นมา”(จินตนา ะวันประโคน ผู้ผลิตรายการโลกใบจิ๋ว,สัมภาษณ์)

“ไม่เคยคิดว่าผู้ผลิตรายการเด็กจะมีการแข่งขันกัน อย่างหนึ่งก็คือว่า เวลาการออกอากาศก็ออกคนละเวลาอยู่แล้ว ดีแล้วที่ยังมีผู้ผลิตรายการเด็กที่อยู่ในสภาพปัญหาต่างๆในทุกวันนี้ และคิดว่าทุกคนที่ทำได้ทำเพราะธุรกิจ แต่ทำเพราะใจรัก เชื่อว่าแต่ละรายการมีความเชื่อมั่นที่จะปลูกฝังเด็กในแนวทางที่ดี และแต่ละรายการก็ไม่มีการเลียนแบบกันด้วย”(สินีนารถ ตะเวทิกุล,ผู้ผลิตรายการจิ๋วแฉวอินโนเวชั่น,สัมภาษณ์)

“คิดว่ารายการเด็กในปัจจุบันดีมาก จะเห็นได้ว่าผู้ที่ได้กำไรก็คือเด็ก เพราะว่า รายการเด็กที่มีอยู่เหลือน้อยมาก ผู้ผลิตแต่ละคนก็พยายามที่จะสร้างสรรค์รายการให้ออกมาเป็นที่น่าสนใจมากขึ้น และรายการเด็กแต่ละรายการก็ต่างมีเอกลักษณ์ของรายการที่ไม่เหมือนกัน”(ณทนต์พล ผู้ผลิตรายการซูเปอร์จิ๋ว,) สัมภาษณ์

“แต่ละรายการก็มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เช่นเจ้าขุนทองก็มีหุ่นเป็นหลัก เพราะเราจะให้หุ่นทำอะไรก็ได้ อีกอย่างหนึ่งหุ่นก็เป็นตัวจุดใจเด็กได้ดีเช่นกัน ส่วนรายการอื่นก็อาจจะมีหุ่นที่เป็นตัว Mascot ก็สร้างความน่าสนใจอีกแบบหนึ่ง โดยภาพรวมของรายการเด็กทุกรายการก็ดี เด็กจะได้รับรู้สิ่งที่ตัวรายการนั้นๆจะให้หลากหลายขึ้น”(เกียรติสุดา ภิรมย์,ผู้ผลิตรายการเจ้าขุนทอง,สัมภาษณ์)

“รายการเด็กในปัจจุบัน เนื้อหาไม่ได้เจาะลึกลงไปเท่าไร คิดว่าการที่จะให้ความรู้กับเด็กควรที่จะให้ทั้งอาหารกายและอาหารใจอย่างต่อเนื่อง ผู้ผลิตรายการจึงควรที่จะคิดเสมอว่าทำเพื่อเด็ก มีบางรายการที่นำรูปแบบรายการของเราไป เราก็ไม่ได้ว่าอะไร ไม่ได้สงวน แต่ผู้ผลิตรายการก็ควรที่จะมีความคิดสร้างสรรค์และหาสิ่งใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา เหมือนกับให้อาหาร ถ้าเด็กได้รับอาหารดี เด็กก็จะเจริญเติบโตเร็ว แต่ถ้าอาหารเป็นพิษ เด็กก็จะถูกมอมเมาเหมือนกับเด็กได้รับสิ่งเสพติด”(อ.พรจันทร์ จันทวิมล,ผู้ผลิตรายการบ้านเด็กดี,สัมภาษณ์)

“รายการเด็กในทุกวันนี้ก็ดี เพราะผู้ผลิตรายการแต่ละรายการก็สร้างสรรค์สิ่งที่จะนำเสนอให้กับเด็กได้ดี มีอะไรที่เป็นสาระและเป็นประโยชน์กับเด็กมาก”(สุทธาทิพย์ เกื้อนสุขิ.ผู้ผลิตรายการดาวดวงเล็ก,สัมภาษณ์)

“รายการเด็กในปัจจุบันก็มีเนื้อหาที่ดีอยู่ ที่ดูก็ดีเพราะแต่ละรายการก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนใคร กลุ่มเป้าหมายก็ค่อนข้างที่จะชัดเจน”(สุรียนตร์ จงจลิพันธ์.ผู้ผลิตรายการทุ่งแสงตะวัน,สัมภาษณ์)

4.2.1 ทักษะของกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำ เมขลา และสยข.และผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

อยากให้รายการเด็กมี Variety สูง ไม่ระบุว่าเด็กอนุบาลหรือเด็กโตจะต้องดูเฉพาะ คือดูได้ทุกคนทุกวัย เปรียบเหมือนอาหาร 5 หมู่ ที่ใครอยากจะบริโภคก็ได้เพราะรายการเด็กไม่มีพิษมีภัยแต่อยากให้เห็นในเรื่อง ผู้เขียนบทโทรทัศน์ คือต้องทันต่อเหตุการณ์ และ Active ในเรื่องของ Input ป้อนเข้าไปในรายการ และเนื้อหาในรายการนั้นเด็กจะต้องนำไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้ทำรายการเด็กควรจะมีนักจิตวิทยาเด็กเป็นที่ปรึกษาอยู่ด้วยก็จะเป็นการดีอีกทั้งควรที่จะทำรายการของตัวเองมีการพัฒนาขึ้นในทุกๆปี(คณะกรรมการจากสยข,สัมภาษณ์)

เป็นที่ทราบกันว่ารายการเด็กอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ ควรใช้รายการให้คุ้มค่า ควรจะมี CD หรือเทปแจกจ่ายตามชนบทที่ห่างไกล และสามารถหมุนเวียนไปตามหมู่บ้านต่างๆได้(อ.เกษมจันทร์น้อย ,สัมภาษณ์)

ในส่วนของผู้ที่นำเสนอนั้นควรที่จะเสนอให้เป็นเรื่องง่าย เพราะรายการเด็กสามารถที่จะอธิบายให้เข้าใจได้ง่ายอยู่แล้ว ในส่วนของสื่อ ควรที่จะใช้สื่ออื่นๆมาผสมกันด้วยหลายๆสื่อ อีกทั้งทางภาครัฐก็ต้องให้ความสำคัญกับรายการประเภทเด็กให้มากกว่าเดิม(รศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐี,สัมภาษณ์)

ทักษะของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อรายการเด็ก

“เด็กขาดโอกาสที่จะรับสื่อ Sponsor ไม่สนับสนุนทำให้รายการอยู่ไม่ได้ เรื่องนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ รายการเด็กที่ดีควรจะมีการนำเสนอที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ มีเนื้อหาสาระที่สื่อชัดเจน มีวัฒนธรรม ศิลปะ ที่สำคัญต้องนำเสนอให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพราะการรับรู้ของเด็กแต่ละวัยก็ต่างกันอยู่แล้วโดยสิ้นเชิง”(อ.สังคม ทองมี,สัมภาษณ์)

แผนผังเปรียบเทียบปริมาณรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ผลิตในประเทศไทย
ในอดีต(ย้อนหลัง3-4 ปี)กับปัจจุบัน

(รายการที่มีเครื่องหมาย**แสดงว่ารายการเคยได้รางวัล)

ช่อง	รายการสำหรับเด็กตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2542	รายการสำหรับเด็กใน ปัจจุบัน
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท.	ปี2539 **อัศวินน้อย **ทุ่งแสง ตะวัน จิวแจ้วเจาะโลก ปี2540-2542 มิ่งน้อยซูเปอร์เกม **อัศวินน้อย **ทุ่งแสงตะวัน จิว แจ้วเจาะโลก	**ทุ่งแสงตะวัน จิวแจ้วเจาะโลก
สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	ปี2541 **กล้าคิดกล้าทำ **นิทานนิทรา ปี2542 **นิทานนิทรา	ไม่มีรายการเด็ก
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง7	ปี2539 **เจ้าขุนทอง **ที่นี้มีเพื่อน หนูทำได้ ปี2540-2542 **เจ้าขุนทอง **ที่นี้มี เพื่อน	**เจ้าขุนทอง **ที่นี้มีเพื่อน
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อสมท.	ปี 2540 **กล้าคิดกล้าทำ เก่ง เก่ง เก่ง แบบเด็กๆ **คิดดีแคท บ้าน น้อยซอย 9 ปี2541-2542 ซูเปอร์จิว	ซูเปอร์จิว
สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรม ประชาสัมพันธ์	ปี2540 **บ้านเด็กดี โลกใบจิ๋ว เพื่อนของเด็ก ปี2541-2542 **บ้านเด็กดี โลกใบ จิ๋ว	**บ้านเด็กดี โลกใบจิ๋ว
สถานีโทรทัศน์ไอทีวี	ปี2540 ขบวนการเป่าอึ่งจวบ ปี2541-2542 **ดาวดวงเล็ก	**ดาวดวงเล็ก

4.3.1 ทัศนคติเกี่ยวกับการอุปถัมภ์รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ความสำคัญของผู้อุปถัมภ์รายการ

ส่วนหนึ่งที่คณะกรรมการและผู้ผลิตรายการมีทัศนคติที่ตรงกันคือความสำคัญของการสนับสนุนของผู้อุปถัมภ์รายการ เพราะถือได้ว่า ผู้สนับสนุนรายการเปรียบเสมือนแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่จะสามารถทำให้ฝันของผู้ผลิตรายการนั้นเป็นรูปธรรมมากขึ้น กล่าวคือผู้ผลิตรายการอาจจะอยากที่จะปรับปรุงรูปแบบรายการให้มีความน่าสนใจมากขึ้น แต่มีอุปสรรคบางอย่างเช่น ค่าฉาก หรือค่าอุปกรณ์ต่างๆ ฯลฯ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ซึ่งผู้อุปถัมภ์รายการนั้นสามารถที่จะทำให้ส่วนนี้สมบูรณ์ได้แต่รายการเด็กก็อยู่ไม่ค่อยได้ เพราะขาดผู้อุปถัมภ์รายการ เพราะฉะนั้นหากรางวัลสามารถเป็นแรงดึงดูดผู้อุปถัมภ์รายการเช่นกรณีการให้รางวัลซีไรท์ ก็น่าจะมีการใช้มาตรการการให้รางวัลเพื่อจูงใจให้ผู้อุปถัมภ์รายการหันมาลงโฆษณาในรายการเด็กได้นั้นก็คือ "การให้รางวัลผู้อุปถัมภ์รายการดีเด่น" ผู้วิจัยได้ตรวจสอบด้วยการถามคณะกรรมการ แต่ทางคณะกรรมการทั้งเมขลาและโทรทัศน์ทองคำ ไม่มีการให้รางวัลผู้อุปถัมภ์รายการดีเด่นทางสื่อโทรทัศน์ เพราะถ้ามีการตัดสินผู้อุปถัมภ์รายการดีเด่นนั้น ก็จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับรายการประเภทอื่นๆ ตามมา เนื่องจากว่ามีการให้แต่ผู้อุปถัมภ์รายการรายการเด็กเพียงอย่างเดียว อีกทั้งอาจจะเกิดความไม่เข้าใจของผู้อุปถัมภ์รายการก็เป็นได้โดยอาจไม่ลงโฆษณาในสื่อโทรทัศน์อีกต่อไป ซึ่งทางคณะกรรมการเองเลยทำการตัดปัญหาตรงจุดนี้ เพราะว่าคณะกรรมการเป็นเพียงแค่งานวิชาการกลุ่มเล็กๆ ที่ตั้งขึ้นมาเฉพาะกิจเท่านั้นถ้าคณะกรรมการมีการมอบรางวัลให้กับผู้อุปถัมภ์รายการเด็กดีเด่น ก็อาจจะการเรียกร้องให้มีการมอบรางวัลผู้อุปถัมภ์รายการอื่นๆ ต่อไปซึ่งก็จะเป็นปัญหาตามมา

แต่ก็เป็นที่น่าทึ่งกันอยู่แล้วว่าผู้อุปถัมภ์รายการเด็กนั้นมีน้อย เพราะว่ารายการเด็กมีผู้อุปถัมภ์รายการเฉพาะกลุ่ม เช่นกลุ่มขนมขบเคี้ยว กลุ่มของเล่น เป็นต้น ถ้าผู้อุปถัมภ์รายการประเภทอื่นๆ จะมาลงโฆษณาสินค้าของตัวเองในรายการเด็ก ผลสรุปก็มักจะออกมาว่าสินค้าที่ลงโฆษณาขายไม่ได้ เพราะกลุ่มเป้าหมายไม่ใช่กลุ่มที่มีอำนาจซื้อ

คณะกรรมการทั้ง 3 องค์การยังให้ความสำคัญและห่วงใยรายการเด็กในเรื่องของผู้อุปถัมภ์รายการเป็นอย่างมาก สิ่งที่คณะกรรมการกล่าวไว้เหมือนกันคือ ถ้ารายการสำหรับเด็กขาดผู้อุปถัมภ์รายการ รายการดีๆ ก็อาจจะหายไปก็เป็นได้ เพราะผู้อุปถัมภ์รายการเปรียบเสมือนหัวใจหลักในการที่จะทำให้รายการนั้นๆ อยู่รอดคงเช่นข้อสรุปที่ผู้วิจัยสอบถามจากคณะกรรมการทั้ง 3 องค์การที่ให้ทัศนคติเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์รายการไว้ดังนี้

"Sponsor สำคัญทีเดียว ถ้า Sponsor น้อย ผู้ผลิตก็หมดกำลังใจที่จะทำงานที่ดีๆ ผู้อุปถัมภ์รายการไม่ควรจะมองในเรื่องของธุรกิจมากเกินไป "(คณะกรรมการเมขลา, สัมภาษณ์)

ผู้อุปถัมภ์รายการให้ทัศนะต่อการลงโฆษณาในรายการเด็กโดยให้เหตุผลที่ไม่เป็นผู้อุปถัมภ์รายการเด็กดังที่ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

1. กลุ่มเป้าหมายไม่มีอำนาจซื้อ
2. ช่วงเวลาไม่เหมาะสม

" การโฆษณาสินค้าในรายการเด็กนั้นยาก เพราะว่าเด็กไม่ได้ให้ความสนใจกับโฆษณามากนัก และเด็กก็ยังไม่มีความสามารถในการตัดสินใจซื้อ ฉะนั้นถ้าโฆษณาไปสินค้าก็ขายไม่ได้ เสียโดยตรงนี้ไปเปล่า สูญยอมเสียค่าเวลาเพื่อโฆษณาในช่วงเวลาที่ดี แต่สินค้าขายได้มากกว่า เพราะไหนๆก็ต้องเสียอยู่แล้ว"(สัมภาษณ์)

"เราเคยจะเป็นผู้อุปถัมภ์รายการเด็กรายการหนึ่ง ซึ่งคิดว่าน่าจะขายสินค้าที่โฆษณาได้ แต่ผลปรากฏว่า สินค้าเราเป็นสินค้าที่ฉีกแฉกออกไป คือ ไม่ได้เป็นขนม หรือเครื่องดื่มบำรุงกำลังสำหรับเด็ก บางครั้งก็โดนทางคณะกรรมการติติงมาว่าโฆษณาไม่เหมาะสมกับรายการเด็ก เราก็เลยไม่สามารถที่จะโฆษณารายการนั้นได้ ก็เห็นใจผู้ผลิตรายการ แต่บางครั้งเราก็มีข้อจำกัดบางอย่างอย่างที่บอกกล่าวไปแล้ว" (ผู้อุปถัมภ์รายการ. สินค้าแอมเวย์, สัมภาษณ์)

มณฑา มหพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อโฆษณาของบริษัทฟาร์อีส แอ็ดเวอร์ไทซิง จำกัด (อ้างในสุทธาทิพย์ ศรีวรานนท์, ๒๕๓๗) ให้ความเห็นว่า

"เงินที่ใช้ซื้อโฆษณานั้นเป็นของลูกค้า เอเจนซี (Agency) มีหน้าที่ที่จะต้องใช้งบประมาณนั้นให้ได้ประโยชน์สูงสุด ความนิยมในรายการยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจซื้อสื่อโฆษณา จะต้องเลือกโฆษณาผ่านรายการที่ได้รับความนิยมในระดับที่น่าพอใจ เพื่อให้การโฆษณาถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด"

ควรให้รางวัลต่อผู้อุปถัมภ์รายการหรือไม่

เกณฑ์ของทางสชช. นั้นมีการตัดสินรางวัลผู้อุปถัมภ์รายการดีเด่น ทั้งนี้เพราะทางสชช. เป็นองค์กรของรัฐที่มีจุดยืนที่ชัดเจนในเรื่องของเด็กและเยาวชน และสาเหตุที่มีรางวัลผู้อุปถัมภ์รายการดีเด่นเพราะว่า องค์กรที่สนับสนุนนั้นมีกำไรในแต่ละปีมาก เช่น แบรินด์ เอสไอ การบินไทย หรือปูนซิเมนต์ไทย ซึ่งผู้อุปถัมภ์รายการเหล่านี้ควรให้การสนับสนุนเพราะ จริงๆแล้วจะสังเกตได้ว่าการเข้ามาโฆษณาของผู้อุปถัมภ์รายการสวณใหญ่นั้น ไม่ได้เป็นการขายสินค้าเป็นจุด

หลัก แต่จะเข้ามาในลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างภาพพจน์องค์กรที่ร่วมกันสนับสนุนรายการเด็กที่มีประโยชน์กับเด็กและเยาวชนมากกว่า

ผู้อุปถัมภ์รายการที่เคยได้รับรางวัลจากสชช.รางวัลผู้สนับสนุนรายการดีเด่นมีดังนี้ ปูนซีเมนต์ไทยที่สนับสนุนรายการ IQ 180 หรือ เครื่องดื่มเป๊ปซี่ มิรินด้าที่สนับสนุนรายการจิวแจ้ว เจาะโลก เป็นต้น

ปัญหาอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการต่อเนื้อหาการผลิตรายการโทรทัศน์

ปัญหาที่ผู้ผลิตรายการประสบกับผู้อุปถัมภ์รายการคือ ผู้ผลิตรายการจะต้องทำตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการบ้าง ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เนื้อหาของรายการบางช่วงหายไป ซึ่งตรงกับงานวิจัยของสุทธาทิพย์ ศรีวานนท์ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในประเทศไทย" (๒๕๓๗) ซึ่งกล่าวไว้ในผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมการกำหนดวัตถุประสงค์ของผู้อุปถัมภ์รายการว่า "การขอเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ต่างๆ ในรายการนั้นเป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่ผู้ผลิตรายการสำหรับเด็กประสบอยู่ ซึ่งผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กก็จำเป็นที่จะต้องปรับลักษณะของการผลิตรายการให้เข้ากับความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการ ในขณะที่ต้องไม่สวนทางกับวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของรายการด้วย จึงนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

"กลุ่ม Sponsor ของรายการเด็ก มักจะเป็นกลุ่มนายทุนที่ขายของให้กับเด็กบริโภค ไม่ว่าจะเป็น ขนมหวาน เสื้อผ้า ซึ่งผู้ใหญ่มีอิทธิพล หรือปัจจุบันเป็นสินค้าบางตัวที่ผู้ใหญ่คิดว่าเด็กเป็นตัวกินใจที่จะซื้อ เช่น บ้าน หรือประกันชีวิตที่มีเด็กเป็นผู้แสดง ส่วนใหญ่คนที่ทำรายการเด็กจะคิดเหมือนกับที่กรรมการคิด แต่ผู้สนับสนุนรายการไม่เข้าใจตรงกัน เนื่องจากอำนาจการตัดสินใจซื้อไม่ได้อยู่ที่เด็ก รายการเด็กจึงไม่ใช่เป้าหมายที่แท้จริงของผู้ผลิตรายการ เพราะผู้ที่ทำรายการเด็กบางรายถึงกับต้องชักชวนตัวเองเพื่อที่จะนำมาใช้หนี้ " (คณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำ, สัมภาษณ์)

ข้อเสนอแนะ

"น่าจะมีหน่วยงานที่มาโอบอุ้มรายการเด็กบ้าง เพราะผู้สนับสนุนรายการถือว่าเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่สำคัญที่จะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ผลิตรายการมีกำลังใจในการผลิตผลงานที่ได้ออกมา รายการเด็กก็จะเป็นรายการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผลประโยชน์ต่างๆ ก็จะตกอยู่กับเด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติที่จะได้ดูรายการดีๆ ที่ให้สาระความรู้และประโยชน์ เมื่อเด็กได้รับแต่สิ่งที่ดีก็จะ

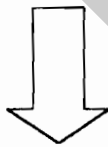
เป็นการปลูกฝังให้เด็กคนนั้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตได้”(คณะกรรมการสยช.. สัมภาษณ์)

การแก้ไขก็คือควรมีหน่วยงานอย่างเช่น ให้รัฐบาลมารับผิดชอบคือตั้งเป็นมูลนิธิรายการเด็ก คือรัฐไม่ต้องนำเงินมาลงทุน เพียงแต่นำดอกผลที่ได้หรือกำไรจากธนาคารมาจุนเจือตรงส่วนนี้บ้าง เหมือนกับมูลนิธิ Sesami Street ของต่างประเทศ”

5.การวิเคราะห์สถานะและบทบาทของรางวัลกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

สถานะของรางวัลมีมากมายหลายสถานะ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความสำเร็จ การสร้างการยอมรับในผลงาน แต่สถานะของรางวัลในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้สรุปสถานะของรางวัลได้ดังนี้

สถานะ/บทบาทของรางวัล

- 1.ยกระดับมาตรฐานการผลิตรายการ
- 2.เป็นขวัญและกำลังใจให้กับผู้ผลิต
- 3.เพิ่มรายได้ (Sponsor) ให้แก่สถานีและผู้ผลิต
- 4.เพิ่มความนิยมจากผู้ชม(Rating)
- 5.ช่วยให้รายการนั้นอยู่รอดในผังรายการ

เป็นที่น่าสังเกตว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลนั้นส่วนใหญ่ “รางวัล” ไม่ได้มีสถานะดังที่กล่าว 5 ข้อเลย กล่าวคือ

1. ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ

การตัดสินรางวัลในประเทศไทยไม่สามารถที่จะยกระดับมาตรฐานทางวิชาชีพทัดเทียมกับต่างประเทศได้ เพราะคณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการที่ยังมีผลประโยชน์กับการอยู่อีกมาก ทั้ง 3 องค์กรไม่มีเกณฑ์การให้รางวัลที่ชัดเจน การให้รางวัล

2. เป็นขวัญและกำลังใจกับผู้ผลิตรายการ

ผู้ผลิตรายการส่วนใหญ่ผลิตรายการเพราะเป็นรายการที่ตัวเองรัก ไม่ได้ผลิตเพื่อมาแข่งขันกัน ได้รางวัลก็แค่นี้เท่านั้น เพราะ “รางวัล” ที่ได้ไม่ได้ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจขึ้นมาเลย

3. เพิ่มรายได้ให้แก่สถานีและผู้ผลิตรายการ

สำหรับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่อยู่ได้ในปัจจุบันนี้ ผู้ผลิตรายการแต่ละรายการกล่าวว่า รายการของตนเองนั้นส่วนใหญ่จะมีผู้อุปถัมภ์รายการซึ่งสนับสนุนมาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว และผู้อุปถัมภ์รายการที่สนับสนุนก็มั่นใจในจุดยืนของรายการที่มีอยู่ “รางวัล” ไม่ได้ทำให้มีผู้อุปถัมภ์รายการอื่นเพิ่มขึ้น เพราะเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การจะขายของในรายการเด็กนั้นเป็นการยาก เพราะเด็กไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่มีอำนาจซื้อ **ดังที่ผู้ผลิตรายการทุ่งแสงตะวัน** กล่าวว่า

“รางวัล” ไม่มีผลทำให้ผู้อุปถัมภ์รายการเพิ่มขึ้น ผู้อุปถัมภ์รายการที่มีอยู่ในรายการทุ่งแสงตะวันที่ยังอยู่ก็เป็นผู้ที่อุปถัมภ์รายการตั้งแต่สมัยเริ่มแรก เพราะว่าผู้อุปถัมภ์รายการมั่นใจในตัวรายการว่าสามารถอยู่ได้ มีความมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง อีกทั้งทางบริษัทป่าใหญ่ครีเอชันที่ผลิตอยู่ได้อาศัยสายทางการตลาดเก่าๆที่ต่อเนื่อง รวมทั้งได้มีการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดมากขึ้น การหาลูกค้าโฆษณาไม่ได้นำรางวัลไปจูงใจให้ลูกค้ามาโฆษณาในรายการ การที่ได้รายการได้รางวัล ลูกค้าก็แค่นี้ แต่รางวัลไม่ได้ทำให้เพิ่มผู้อุปถัมภ์รายการรายอื่นๆเข้ามาในรายการเลย

“ผู้อุปถัมภ์รายการไม่ได้เพิ่มขึ้น แต่จิวแจ้วมีผู้อุปถัมภ์รายการที่มีความเหนียวแน่นมากว่า 10 ปี ซึ่งปัจจุบันก็ยังคงอยู่ เป็นเพราะรายการจิวแจ้ว ไม่ได้ทำเพื่อธุรกิจ แต่ทำเพื่อเด็กซึ่งผู้อุปถัมภ์รายการก็มีแนวความคิดเดียวกันกับรายการ คืออยากที่จะให้เด็กได้สาระความรู้เพิ่มมากขึ้น เพราะว่าเด็กคือทรัพยากรสำคัญของชาติ เมื่อเด็กได้ความรู้ที่ดี เขาก็จะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาประเทศชาติให้ได้ดี” **สินีนารถ ตะเวทิกุล.ผู้ผลิตรายการจิวแจ้วเจาะโลก,สัมภาษณ์)**

“ผู้อุปถัมภ์รายการก็ไม่ได้เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้อุปถัมภ์รายการเดิมๆที่ให้การสนับสนุนมาตลอด รางวัลก็เป็นแค่กำลังใจของผู้ผลิตรายการเด็กทุกคนเท่านั้น ไม่ได้ช่วยเพิ่มให้มีผู้อุปถัมภ์รายการเพิ่มขึ้นเลย เพราะว่าเวลาเราจะหาผู้อุปถัมภ์รายการเราเอารูปแบบรายการไปเสนอ ไม่ได้เอาตัวรางวัลไปเสนอด้วย”(ผู้ผลิตรายการที่มีเพื่อน,สัมภาษณ์)

4. เพิ่มความนิยมจากผู้ชม

รางวัลไม่ได้เพิ่มความนิยมจากกลุ่มผู้ชม เพราะรายการเด็กแต่ละรายการจะมีกลุ่มผู้ชมที่ชัดเจนอยู่แล้ว กลุ่มผู้ชมอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เนื่องจากเนื้อหารายการที่เปลี่ยนไป เด็กที่ดูรายการอะไรอยู่ก็จะดูรายการเดิม ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง

5. ช่วยให้อายุนั้นอยู่รอด

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในอดีตในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา มีรายการเด็กถึง 20 รายการด้วยกัน ซึ่งก็มีรายการที่ได้รางวัลถึง 10 รายการ แต่ในปัจจุบันมีรายการเด็กเหลืออยู่เพียง 8 รายการและมีรายการเด็กที่เคยได้รับรางวัลที่อยู่รอดมาจนถึงปัจจุบันเพียง 5 รายการเท่านั้น ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่า“รางวัล” ไม่สามารถช่วยให้รายการนั้นอยู่รอดได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วรายการนั้นอยู่รอดได้ด้วยตัวรายการเอง ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้รายการสำหรับอยู่รอดนอกจากรางวัลแล้ว นั่นก็คือผู้อุปถัมภ์รายการนั่นเองที่จะเชื่อว่ารายการนั้นจะอยู่รอดได้หรือไม่ ซึ่งทั้งทางฝ่ายผู้ผลิตรายการและกรรมการตัดสินต่างก็ให้ความสำคัญกับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมากพอๆกัน

สรุปได้ว่ารางวัลที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กได้รับนั้น ไม่ได้ส่งผลให้มีผู้อุปถัมภ์รายการเพิ่มขึ้น แต่รางวัลที่ได้รับนั้นเป็นรางวัลที่มีผลทางจิตใจกับผู้ผลิตมากกว่า กล่าวคือ “รางวัล” เป็นตัวเสริมสร้างกำลังใจให้กับผู้ผลิตฯให้มีกำลังใจในการผลิตผลงานที่ดีมีคุณภาพต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กของทั้ง 3 องค์กรนั้นเป็นการมอบเพื่อ “เสริมสร้างกำลังใจ” ให้ผู้ผลิต ผลิตรายการเด็กที่ดีมีคุณภาพต่อไป อีกทั้งเป็นกลไกในการรักษาศักยภาพในการให้รางวัลเท่านั้น ไม่ได้เป็นการแข่งขัน ในส่วนของผลรางวัลการตัดสินผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่า “ผลรางวัล” ที่ตัดสินนั้นไม่ได้เป็นผลมาจากการตัดสินโดยใช้เกณฑ์ในความเป็นมืออาชีพ (Professional Vote) เหมือนกับการตัดสินรางวัลในต่างประเทศ เพราะแต่ละรายการไม่ได้ผลิตเพื่อแข่งขันกัน แต่ผลิตเพื่อให้รายการตัวเองอยู่รอดเท่านั้น อีกทั้งรางวัลที่รายการนั้นๆ ได้รับไปนั้นไม่ได้ส่งผลให้รายการได้ช่วงเวลาดีขึ้น หรือมีผู้อุปถัมภ์รายการเพิ่มขึ้นเลยแม้แต่น้อย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก” นั้นผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังนี้

1. กระบวนการสร้างเกณฑ์ของคณะกรรมการทั้ง 3 องค์กร

ผลการวิจัยพบว่าเกณฑ์ของเมขลาและโทรทัศน์ทองคำผู้ที่สร้างเกณฑ์ของทั้ง 2 องค์กรนั้นจะเป็นคณะกรรมการในชุดเดียวกัน เพราะวก่อนที่คณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำจะแยกตัวออกมาจากเมขลา คณะกรรมการได้สร้างกฎเกณฑ์เกณฑ์การตัดสินไว้แล้วเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินรางวัล ซึ่งเกณฑ์การตัดสินของเมขลาก็ยังคงใช้เกณฑ์เดิมตั้งแต่ครั้งเริ่มต้นอยู่โดยไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนกระบวนการสร้างเกณฑ์ของคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำนั้น เป็นเกณฑ์ที่คณะกรรมการร่วมกันคิดขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำโดยเฉพาะ ซึ่งมีการสร้างเกณฑ์กลางที่ใช้เป็นหลักในการตัดสิน นอกจากนี้คณะกรรมการชุดต่างๆ ก็ได้มีการตั้งกฎเกณฑ์ภายในชุดรางวัลที่ได้รับผิดชอบ โดยอิงเกณฑ์กลางและแนวโน้มของรายการในแต่ละปีเป็นหลักในการคิดเกณฑ์ กระบวนการสร้างกฎเกณฑ์ของทางสยช. นั้น เกณฑ์ที่คณะกรรมการสร้างจะมีลักษณะเหมือนกับเกณฑ์ของโทรทัศน์ทองคำ คือมีเกณฑ์กลางเป็นหลักในการสร้างเกณฑ์ย่อยในชุดที่รับผิดชอบ ส่วนเกณฑ์ของแต่ละสื่อที่คณะกรรมการเป็นผู้สร้างขึ้นนั้นตัวเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินจะไม่แตกต่างจากเกณฑ์กลางมากเท่าที่ควร

บันลือ กุลโชติ (๒๕๓๓) ได้กล่าวว่า "การที่มีกฎเกณฑ์ตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์นั้นจะส่งผลไปในเรื่องความยุติธรรมในการให้รางวัลในปีนั้นๆ" การปรับเปลี่ยนเกณฑ์ให้เป็นไปตามความเหมาะสมก็เป็นสิ่งที่ดีแต่ไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อยนักเพราะจะทำให้ขาดจุดยืนขององค์กร

ดังนั้นการสร้างเกณฑ์จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งสำหรับการให้รางวัล เพราะ ถ้าเกณฑ์มีความชัดเจน และครอบคลุม ไม่ว่าจะรายการ หรือคณะกรรมการจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การตัดสินใจก็จะออกมาโดยคงจุดยืนตามวัตถุประสงค์ขององค์กรเสมอ

ส่วนหนึ่งของผู้วิจัยพบจากผลการวิจัยในส่วนของการกำหนดกฎเกณฑ์คือ ผู้ผลิตต้องการให้มีการมีเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มอายุของรายการเด็กอย่างชัดเจน แต่ว่ารายการเด็กในปัจจุบันไม่ค่อยจะมีความหลากหลาย อีกทั้งปริมาณรายการเด็กลดลงทุกๆ ปี ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าถ้ามีการแบ่งกลุ่มอายุย่อยอีกก็อาจส่งผลกระทบต่อรายการเด็กที่มีอยู่ได้

"เป็นสิ่งที่ยากที่จะแบ่งกลุ่มอายุเด็ก เพราะเด็กมีการแบ่งช่วงวัยที่แตกต่างกันมาก ถ้าจะแบ่งจริงๆเป็นการยาก อีกทั้งรายการเด็กที่มีอยู่ก็เหลือน้อยเต็มที นอกจากน้อยแล้วยังไม่มีรายการเกิดใหม่ สังเกตได้ว่าปีนี้มีรายการอะไรปีต่อไปรายการก็ยังปรากฏในผังรายการอยู่ ถ้ารายการนั้นไม่ปิดตัวลงไปเสียก่อน ซึ่งการที่แบ่งกลุ่มเป้าหมายให้เด็กลงจะส่งผลกระทบต่อตัวรายการมากในเรื่องการหาสปอนเซอร์" (รศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐี,สัมภาษณ์)

2. กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการตัดสิน

จุดร่วมและจุดต่างของทั้ง 3 องค์กร

	ชมรมผู้สื่อข่าวบันเทิง แห่งประเทศไทย (เมขลา)	ชมรมส่งเสริมโทรทัศน์และสภาสถาบัน นักวิชาการสื่อสาร มวลชนแห่งประเทศไทย(โทรทัศน์ทองคำ)	สำนักงานคณะกรรมการ การส่งเสริมและประ สานงานเยาวชนแห่ง ชาติ (สยช.)
จุดร่วม			
1. การคัดเลือกคณะกรรมการ	ประธานจะเป็นผู้คัดเลือก	ประธานจะเป็นผู้คัดเลือก	ประธานจะเป็นผู้คัดเลือก
2. วาระของประธาน	ขึ้นอยู่กับผลงาน ความรับผิดชอบ และสุขภาพ	ขึ้นอยู่กับผลงาน ความรับผิดชอบ และสุขภาพ	ขึ้นอยู่กับผลงาน ความรับผิดชอบ และสุขภาพ
จุดต่าง			
1. การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการ	คณะกรรมการไม่ค่อยเปลี่ยน	มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบ้าง	มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบ้าง
2. การพิจารณาคณะกรรมการ	เพื่อนฝูง ที่เป็นผู้ สื่อข่าวสายบันเทิง	นักวิชาการที่เป็น อาจารย์จากมหาวิท ยาลัยเป็นส่วนใหญ่	นักวิชาการและ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

2. กระบวนการในการคัดเลือกคณะกรรมการ

สิ่งที่สำคัญซึ่งเป็นข้อค้นพบอย่างหนึ่งในเรื่องของการคัดเลือกคณะกรรมการ

2.1 นอกจากคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา จิตต์ประกอบ(๒๕๔๑)ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการว่า"องค์ประกอบของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ดูแลสื่อั้นควรจะประกอบไปด้วยบุคคลที่มีคุณสมบัติของผู้ที่มีความรู้ทางด้านนั้นๆ มีแนวความคิด ทักษะคติที่เป็นสากลนิยม และยอมรับการเปลี่ยนแปลงตามสภาพความเป็นจริง มีโลกทัศน์ที่กว้าง และเป็นกลาง อีกทั้งมีความคิดเป็นของตนเองที่จะสามารถวิเคราะห์และวิจารณ์ด้วยเหตุผลบนพื้นฐานที่ถูกต้องได้" และคณะกรรมการที่ผ่านการคัดเลือกจะต้องเป็นคณะกรรมการที่ไม่มีผลประโยชน์ในสาขาวิชานั้นๆมาเป็นคณะกรรมการการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการรางวัล สีสัน อวอร์ดส์ที่มีกระบวนการคัดเลือกว่า คณะกรรมการจะต้องไม่ได้ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของค่ายเพลงค่ายหนึ่งแต่อย่างใด(กรุงเทพธุรกิจ. หน้าม่านมายา. ๖ มีนาคม ๒๕๔๓)

2.2 การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะการใช้คณะกรรมการชุดเดิมในการตัดสินหลายๆครั้ง คณะกรรมการจะมีมุมมองที่ค่อนข้างจะเหมือนเดิม ไม่มีการพัฒนากระบวนการทางการคิดเท่าที่ควร โดยผู้ผลิตรายการโลกใบจิ๋ว(สัมภาษณ์)ให้ข้อเสนอแนะทั้ง 3 องค์กรว่า อยากที่จะให้มีคณะกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาเด็กเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการการตัดสินอีกด้วย

3. การยอมรับผลการตัดสินรางวัลจากกลุ่มผู้ผลิตรายการ

ในกรณีที่กระบวนการในการให้รางวัลนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ เกณฑ์การตัดสินและคณะกรรมการการตัดสิน แต่ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตรายการส่วนใหญ่นั้นจะไม่ทราบเกณฑ์การตัดสินของแต่ละองค์เลย ดังนั้นการจะยอมรับหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับคณะกรรมการเพียงปัจจัยเดียว คณะกรรมการที่อยู่ในองค์กรที่ทำการตัดสิน ซึ่งองค์กรที่ตัดสินรางวัลในประเทศไทยบางองค์กรยังไม่มีจุดยืนที่ชัดเจนในการให้รางวัล บางองค์กรเป็นองค์กรเพื่อหวังผลประโยชน์มากเกินไป เช่น เมขลา เพราะสังเกตจากคณะกรรมการแล้วส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงผู้สื่อข่าวบันเทิงเป็นหลัก ไม่มีคณะทำงานที่อยู่นอกเหนือสาขาวิชาชีพผู้สื่อข่าวบันเทิงเลย ซึ่งจะสังเกตได้จากปริมาณรางวัลที่เพิ่มขึ้นของเมขลาในส่วนใหญ่นั้นส่วนใหญ่จะเพิ่มในประเภทรายการละครมากที่สุด แต่รายการประเภทอื่นๆ รวมทั้งรายการสำหรับเด็กนั้นไม่เคยมีการเพิ่มรางวัลเลยแม้แต่ครั้งเดียว ตั้งแต่มีการจัดประกวดมา นั่นก็แสดงว่า คณะกรรมการเห็นความสำคัญของรายการประเภทบันเทิงเป็นหลัก มากกว่ารายการประเภทอื่นๆ

การยอมรับองค์การการตัดสิน ของคณะกรรมการของทั้ง 3 องค์กรนั้น ผลสรุปออกมาว่า ผู้ผลิตรายการยอมรับคณะกรรมการจากสยช.ว่ามีความน่าเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำ สุดท้ายคือคณะกรรมการเมขลา ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากคณะกรรมการ

ของทางสยข.นั้นเป็นคณะกรรมการที่มีทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพอยู่ร่วมกันในปริมาณที่ค่อนข้างเท่าเทียมกัน อีกทั้งสยข.เป็นองค์ที่เด่นชัดในเรื่องของการส่งเสริมเด็กและเยาวชน ส่วนคณะกรรมการโทรทัศน์ทองคำจะหนักไปทางด้านนักวิชาการและอาจารย์ ทั้ง 2 องค์กรได้มีขั้นตอนการพิจารณาตรวจสอบรางวัลถึง 2 ขั้นตอนคือการพิจารณารางวัลจากคณะกรรมการชุดประเภทรายการเด็กซึ่งเป็นขั้นตอนแรก และส่งผลการพิจารณาไปยังคณะกรรมการชุดหลักตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผลการพิจารณาจะผ่านการกลั่นกรองถึง 2 ขั้นตอนซึ่งถือได้ว่าค่อนข้างที่จะมีความชัดเจนในเรื่องของการตัดสินที่ยุติธรรม ซึ่งส่งผลไปในเรื่องการยอมรับผลการตัดสินมากขึ้น ส่วนคณะกรรมการเมขลาจะเน้นหนักไปทางด้านนักวิชาชีพ ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการมีผลมากต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร

การแก้ไขให้ปัญหาต่างๆที่มีมานานในเรื่องกระบวนการตัดสิน ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับหรือการวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อต่างๆนั้น ผู้วิจัยคิดว่าควรให้นำนักทั้ง 2 บัณฑิตให้มีความสมดุลกันคือตัวแทนการตัดสิน และบุคลากรที่เลือกมาเป็นคณะกรรมการตัดสิน คือควรจะมีการให้รายละเอียดในการตัดสินรางวัลในแต่ละครั้งเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินและคณะกรรมการให้กับผู้ผลิตรายการ ผู้ชม รวมทั้งสื่อต่างๆให้ทราบ เพื่อขจัดข้อข้องใจในผลการตัดสินออกไป

4. ความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆเกี่ยวกับ

- 1) ปริมาณรางวัล
- 2) การยอมรับผลการตัดสิน
- 3) หน้าที่และสถานะของรางวัล
- 4) การให้รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการ

1) ปริมาณรางวัล

ปริมาณรางวัลในแต่ละปี ที่ทั้ง 3 องค์กรเพิ่มหรือลดรางวัลที่ดูจะไม่เท่าเทียมกัน เมขลา มีปริมาณรางวัลที่เพิ่มขึ้นและลดลงมากที่สุด แต่ ในส่วนของประเภทรายการเด็กมีปริมาณรางวัลที่เท่าเดิมคือ 2 รางวัล โทรทัศน์ทองคำนั้นมีการเพิ่มลดรางวัลสำหรับเด็กบ้างแต่ไม่บ่อยนัก ส่วนสยข. ไม่มีการเพิ่มหรือลดรายการสำหรับเด็กเลย การแก้ไขคือควรที่จะกำหนดตัวรางวัลไว้ตายตัว ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเพราะการที่มีการเพิ่มหรือลดรางวัลตามใจชอบนั้น อาจทำให้ผู้ชมคิดว่าการตัดสินนั้นคณะกรรมการตัดสินตามใจชอบอยากจะเพิ่มก็เพิ่มหรืออยากจะลดรางวัลก็ลด ถ้ากำหนดปริมาณรางวัลได้อย่างแน่นอนในทุกๆปี ก็จะสามารถเป็นการยกระดับการตัดสินให้มีความ

หัดเทียบกับการตัดสินของต่างประเทศเช่นการประกาศผลรางวัลออสการ์ได้ ซึ่งปริมาณรางวัลออสการ์มีเพียง 23-24 รางวัลเท่านั้นตั้งแต่เริ่มมีการประกวดมา

2) การยอมรับผลการตัดสิน

2.1 ความยุติธรรม

2.1.1 ความยุติธรรมในการให้รางวัลจะเกิดขึ้นจากการที่คณะกรรมการมีความน่าเชื่อถือประกอบกับการใช้เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 ความไม่ยุติธรรมในการให้รางวัลจะเกิดจากการที่มีคณะกรรมการที่ไม่มีประสบการณ์พอ อีกทั้งใช้เกณฑ์เดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของรายการ

2.2 ความน่าเชื่อถือ

องค์กรที่มีปริมาณการเพิ่มหรือลดรางวัลในการให้รางวัล"มาก"นั้นมักจะไม่ค่อยได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ผลิตรายการหรือผู้ชม แต่ในทางตรงกันข้าม องค์กรที่มีจุดยืนในการให้รางวัลโดยมีปริมาณรางวัลที่พอดี มักจะได้รับความน่าเชื่อถือมากกว่า

3) สถานะของรางวัล

ผลสรุปของการวิจัยในเรื่องของสถานะของรางวัลสามารถสรุปได้ว่า"รางวัล"ที่ผู้ผลิตรายการได้รับนั้นการมอบเพื่อให้ผู้ผลิตรายการมี"กำลังใจ"ในการผลิตผลงานที่ดีมีคุณภาพและอยู่รอดต่อไปเท่านั้น ซึ่งสังเกตได้จากรายการโทรทัศน์ที่เหลืออยู่ในปัจจุบันที่มีรายการที่ได้รับรางวัลนั้น เหลืออยู่เพียง 5 รายการเท่านั้น

สถานะในการให้รางวัลรายการสำหรับเด็กยังไม่ได้ก้าวไปถึงการแข่งขันระหว่างรายการเพื่อยกมาตรฐานการผลิตรายการให้ดีขึ้น อันเป็นหลักของ Profession Vote เนื่องจากตัวรายการเด็กเองยังมีน้อย และรายการที่เหลืออยู่ก็ยังไม่รอด ดังนั้นการคิดถึงเรื่องมาตรฐานจึงเป็นการคิดที่ไกลเกินไป เพราะเพียงแค่ "รางวัล"ที่จะช่วยให้รายการเด็กอยู่รอดก็ยังไม่ค่อยได้

"การให้รางวัล" ในที่นี้ไม่ได้เป็น Professional Vote หรือ Popular Vote เหมือนกับการให้รางวัลในต่างประเทศเช่น Oscar หรือ Japan Prize ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้รางวัลเพื่อยกย่องระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ การให้รางวัลโทรทัศน์สำหรับเด็กจริงๆแล้วจะเหมาะสมสำหรับประเทศที่มีรายการเด็กที่เฟื่องฟู เช่นรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีมาก แต่ข้อค้นพบเรื่อง "รางวัล"ในที่นี้"รางวัล"มีสถานะแค่เป็นเพียงแค่ "ให้กำลังใจ" เท่านั้น แต่หน้าที่ของรางวัลที่

เป็นอยู่"รางวัล"ก็ยิ่งทำหน้าที่ไม่ได้ดีเท่าที่ควร อีกทั้งรายการที่อยู่ได้รับรางวัลที่อยู่รอดมาเพียง 5 รายการเป็นรายการที่อยู่รอดได้ด้วยตัวเอง ไม่ได้อยู่รอดด้วยรางวัลที่ได้รับ

4) การให้รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

จากผลการวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของคณะกรรมการที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นผู้วิจัยพบว่าคณะกรรมการมีความเป็นห่วงรายการเด็กที่เหลือน้อยเป็นอย่างมาก ซึ่งผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการพยายามที่จะสนับสนุนรายการเด็กที่มีอยู่โดยพยายามที่จะให้รางวัลกับรายการเด็กที่ผลิตในประเทศไทยอยู่ในทุกๆรายการแต่ทั้งนี้ก็ต้องดูพัฒนาการของตัวรายการด้วยว่ามีการพัฒนาและให้ประโยชน์กับเด็กมากน้อยแค่ไหน ทั้งนี้เพื่อให้กำลังใจกับผู้ผลิตรายการให้มีกำลังใจและต่อสู้กับสภาวะต่างๆที่เกิดขึ้น

ในส่วนของผู้อุปถัมภ์รายการทางด้านคณะกรรมการก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ ได้มีการให้รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการที่สนับสนุนรายการเด็กซึ่งสข.เป็นผู้มอบ แต่การให้รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการกับอีก 2 องค์กะนั้นไม่สามารถทำได้เพราะทั้ง 2 องค์กะนั้นเป็นองค์กรเอกชน และไม่ได้มีการมอบรางวัลเด็กเพียงรางวัลเดียว จะเป็นการเอาเปรียบกับรายการประเภทอื่น ซึ่งรศ.อรุณีประภา หอมเศรษฐีกล่าวไว้ว่า " เป็นสิ่งที่ดีที่จะมีการให้รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการ แต่ไม่แน่ใจว่าจะดีหรือเปล่า เพราะถ้าให้รางวัลผู้อุปถัมภ์รายการเด็กแล้ว ก็จะเกิดปัญหาต่างๆตามมาอีกว่า แล้วทำไมไม่ให้รางวัลผู้อุปถัมภ์รายการอื่นๆด้วย แต่ทางแก้ไขก็คือ ถ้ามีองค์กรอื่นจัดให้มีการมอบรางวัลผู้อุปถัมภ์รายการดีเด่นแล้วทางโทรทัศน์ทองคำเข้าไปร่วมด้วยก็จะเป็นการดี เพราะเราไม่ใช่องค์กรที่ส่งเสริมรายการเด็กเพียงอย่างเดียว"

รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการ

จากผลการวิจัยจะสังเกตได้ว่าปริมาณรายการเด็กนั้นมีปริมาณที่ลดลงในทุกๆปีถึงแม้ว่ารายการนั้นๆจะได้รับรางวัลทางโทรทัศน์ก็ตาม ซึ่งผลสรุปจากการวิเคราะห์รายการเด็กในช่วง 2-5 ปีของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่องที่ผ่านมาปรากฏว่า รายการที่เคยได้รางวัลบางรายการไม่ได้อยู่ในผังรายการในปีต่อไป ซึ่งเป็นข้อสรุปได้ว่า"รางวัล" ไม่ได้ส่งผลให้รายการนั้นๆอยู่ได้

รายการเด็กที่ลดลงส่วนหนึ่งมาจากการที่ไม่มีผู้อุปถัมภ์รายการ ดังเช่น รายการหนูทำได้ รายการอัศวินน้อย รายการนิทานนิทาน ที่ประสบกับปัญหาที่ไม่มีผู้อุปถัมภ์รายการสนับสนุน ซึ่งผู้พากย์ตัวแสดงในรายการนิทานนิทานให้สัมภาษณ์ว่า "รายการอยู่ไม่ได้ เพราะไม่มีสปอนเซอร์

มาสนับสนุนรายการเลย ค่าใช้จ่ายต่อตอนก็สูง ทำไม่ไหว เลยต้องปิดรายการลง “ (อังคณา ณ ถลาง ,สัมภาษณ์) ซึ่งรายการหนูทำได้ก็ประสบปัญหาเดียวกันคือ ไม่มีเงินทุนในการทำรายการ ประกอบกับค่าเช่าเวลาสูงมากจึงจำเป็นต้องคืนเวลาให้กับทางสถานีไป ทั้งๆที่รายการที่กล่าวมา ทั้ง 3 รายการล้วนแล้วแต่เคยได้รับรางวัลจาก 3 องค์กรมาแล้วทั้งสิ้น ซึ่งก็เป็นข้อพิสูจน์ข้อหนึ่งได้ว่า “รางวัล” ที่ได้รับนั้น ไม่ได้ส่งผลให้มีผู้อุปถัมภ์รายการเพิ่มขึ้นเลย

การแก้ไขปัญหาดังนี้ อ.เกษม จันทร์น้อยให้ทัศนะว่า “ปัญหาของผู้อุปถัมภ์รายการ เป็นปัญหาใหญ่และยากที่จะควบคุม เพราะเราเป็นเพียงองค์กรเล็กๆเท่านั้น ควบคุมได้เฉพาะ ป้องกันไม่ให้มีโฆษณาที่มอมเมาเยาวชนหรือโฆษณาที่ไม่เหมาะสมปรากฏอยู่ในรายการเด็กเท่านั้น การแก้ไขปัญหานี้จะทำได้ก็ต่อเมื่อภาครัฐต้องเข้ามา มีบทบาทตรงส่วนนี้ ทั้งเมขลา หรือโทรทัศน์ทองคำ เป็นองค์กรที่จะทำอะไรมากไม่ได้ ” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมพลรอดคำดีและ อรทัย ศรีสันติสุข,๒๕๒๕ ได้กล่าวถึงการแก้ไขที่จะทำให้รายการเด็กอยู่รอดโดยต้องได้รับความร่วมมือจากสถานีและภาครัฐดังนี้

ด้านสถานี ควรที่จะแบ่งรายได้ส่วนหนึ่ง เพื่อสนับสนุนรายการเด็ก หรือทุกสถานีร่วมกันลงทุนตั้งศูนย์ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กแล้วนำไปออกรายการตามสถานีต่างๆ หรือมีคณะกรรมการส่งเสริมและควบคุมคุณภาพรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

ด้านรัฐ ควรกำหนดนโยบายให้ทุกสถานีจัดรายการสำหรับเด็กให้มากขึ้น หรือกำหนดมาตรฐานรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เพื่อสถานีจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดรายการ หรือกำหนดให้สถานีแบ่งปันรายได้ของสถานีไม่ต่ำกว่า 5%ของสถานี เพื่อสนับสนุนการจัดรายการสำหรับเด็ก รวมไปถึงรัฐให้ทุนการจัดอบรมหรือให้ทุนวิจัยด้านการจัดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กให้มากขึ้น และเขียนเป็นนโยบายที่ชัดเจนด้วย

สรุปได้ว่ากระบวนการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้น นอกจากจะต้องมีการสร้างกฎเกณฑ์ที่ดีและมีคณะกรรมการที่ใช้เกณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆที่จะมาช่วยเสริมให้กระบวนการในการให้รางวัลเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม นั่นก็คือการร่วมมือของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เพราะถ้าทุกฝ่ายร่วมมือกันสนับสนุนในจุดนี้ ในอนาคต “รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก” อาจจะเป็นรายการอีก 1 ประเภทที่มีผู้คนจับตามองเหมือนกับรายการบันเทิงอื่นๆก็เป็นไปได้ และผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์ก็คือ “เด็ก” ที่รับชมที่จะได้ประโยชน์จากการรับชมรายการอย่างเต็มที่

ข้อสรุปจากการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่ากระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์นั้น “รางวัล” ไม่ได้สามารถที่จะส่งเสริมให้รายการสำหรับเด็กนั้นอยู่รอดได้เลย แต่รายการที่อยู่ได้นั้นอยู่ได้ด้วยตัวเอง การให้ “รางวัล” สำหรับเด็กในประเทศไทยนั้น เป็นการให้ตามประเทศอื่นๆที่มีการมอบรางวัลทั่วไป ซึ่งการแก้ไขการให้รางวัลควรที่จะหาวิธีที่จะช่วยให้รายการเด็กเหลืออยู่นั้นอยู่ต่อไปมากกว่าการให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้ผลิตรายการ ซึ่ง “รางวัล” เหล่านี้จะไม่มีความหมายเลยตราบใดที่ไม่มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้กับรายการเด็กเสียก่อน ซึ่งสิ่งสำคัญที่ทำให้รายการเด็กนั้นอยู่รอดได้ก็คือ ผู้อุปถัมภ์รายการ การแก้ไขตรงจุดนี้สามารถทำได้โดย ควรที่จะให้มีการปรับเปลี่ยนเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินรางวัล โดยมีเกณฑ์การให้รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการที่ส่งเสริมรายการเด็กดีเด่นขึ้นมา หรือให้รางวัลกับสถานีที่มีรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ผลิตในประเทศไทยมากที่สุด โดยทั้งนี้จะต้องได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานีโทรทัศน์ที่จะต้อง ร่วมกันสร้างกฎระเบียบ และสร้างสำนักต่างๆที่จะทำให้รายการเด็กนั้นอยู่รอดประกอบกัน ซึ่งการผลักดันตรงจุดนี้สามารถที่จะทำให้รายการเด็กนั้นมีหนทางที่จะอยู่รอดต่อไปมากกว่าการที่จะให้รางวัลกับตัวรายการ ผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่ได้ตื่นตัวกับรางวัลที่ได้รับมากเท่าไรนัก เพราะผู้ผลิตรายการส่วนใหญ่ที่ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กทุกคนผลิตรายการเพราะความชอบ ไม่ได้ผลิตรายการเพื่อให้ได้รางวัล

ข้อเสนอแนะทั่วไป

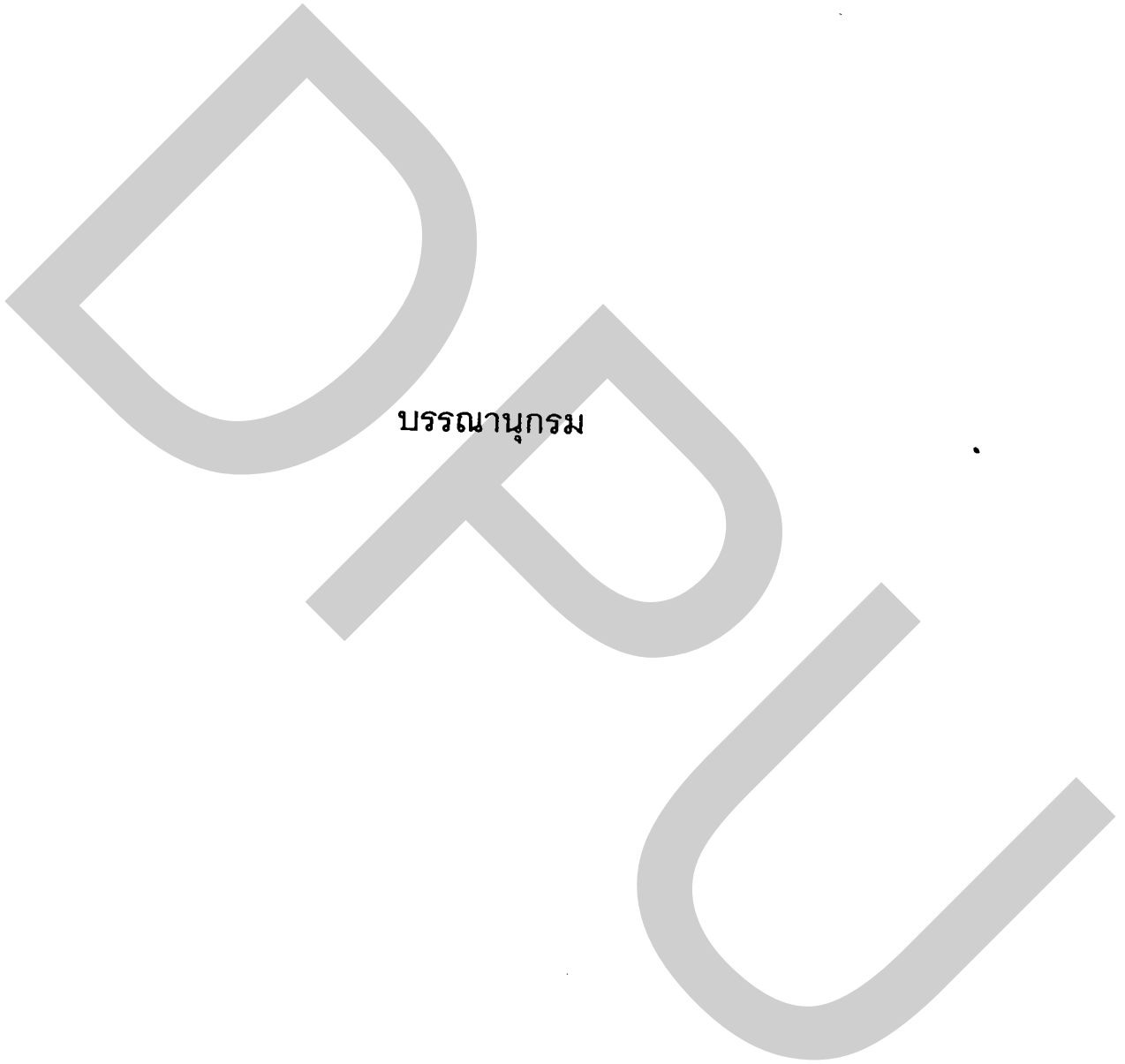
1. คณะกรรมการที่ทำการตัดสิน ควรที่จะมีความรู้เรื่องการใช้เกณฑ์การตัดสินให้มากขึ้น
2. ควรจะมีการเพิ่มเกณฑ์การตัดสินที่ให้รางวัลกับผู้อุปถัมภ์รายการและสถานีที่สนับสนุนรายการเด็กให้มากขึ้น
3. ถ้ามีองค์กรอื่นจัดให้มีการมอบรางวัลรายการโทรทัศน์ ควรที่จะยกเลิกการให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้ผลิต

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยในอนาคต

- การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง “กระบวนการในการให้รางวัลรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก” ที่ศึกษาในเรื่อง กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสิน และกระบวนการสร้างและใช้

เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการ เท่านั้น ในโอกาสต่อไปควรมีการศึกษาถึง การให้รางวัล
โทรทัศน์ในประเภทอื่นว่า"การให้รางวัล"เป็นการให้กำลังใจหรือไม่

บรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กาญจนา แก้วเทพ . การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค ,คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: บริษัท เพรส โปรดักส์ จำกัดพิมพ์, ๒๕๔๑

จุมพล รอดคำดี . สภาพปัญหาและอุปสรรคของการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในประเทศไทย . เอกสารสัมมนาเรื่องการส่งเสริมการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก, ๒๕๒๕

จำนง รังสิกุล . ตำนานโทรทัศน์ไทยกับจำนง รังสิกุล

จำนง รังสิกุล . เปลวไฟจากใจรัก. บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน) พิมพ์, ๒๕๓๘

วิภา อุดมฉันท . การผลิตสื่อโทรทัศน์และวิทยุทัศน์ . ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘

อรนุช เลิศจรยรักษ์ . หลักการเขียนบทโทรทัศน์ . คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑

รายงานสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การสื่อสารเพื่อเด็กและเยาวชนไทย วันที่ 7-8

กันยายน ๒๕๒๗ . คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวาทวิทยาและการสื่อสารการแสดง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ . รวมบทความทางการประเมินโครงการ .

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬา

ลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐

ภาษาอังกฤษ

(NHK Broadcasting Culture Research Institute, Tokyo : Studies Of

Broadcasting, 1997

วารสาร

วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 7 . คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๒๙: ๑-๘

สุจิตร์สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.กรอบหลักเกณฑ์การสรรหา

**พิจารณาคัดเลือกประกาศยกย่องเยาวชนดีเด่นแห่งชาติและผู้ทำคุณประโยชน์
ต่อเยาวชนประจำปี 2543**

สุจิตร์ งานประกวดรางวัลและผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์รางวัลเมขลาครั้งที่ ๑๔-๑๘

สุจิตร์ งานประกาศผลรางวัลโทรทัศน์ทองคำครั้งที่ ๑๓

บทความ

กาญจนา แก้วเทพ . สถานภาพแห่งองค์ความรู้เรื่องบทบาทสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก

เยาวชนและครอบครัว . สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๐

กรุงเทพธุรกิจ . หน้าม่านมายา, ๒๕๔๒:๑๑

ข้าวสด . มองผ่านดาวเทียม , ๒๕๔๑:๑๘

คู่แข่งรายวัน, ๒๕๓๘

ไทยรัฐ . แจ๋วริมจอ, ๒๕๔๓:๓๓

ไทยโพสต์ . วิสามันต์บันเทิง, ๒๕๔๒:๑๑

ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ . สื่อกับเด็กไทยยุคโลกาภิวัตน์: ๑-๔

ศศิธร ไพทีกุล . เด็กกับโทรทัศน์ : ๑๑๗-๑๒๑(อัดสำเนา)

ผศ.อัจฉิมา จันทราทิพย์ . Tact Awards เกียรติยศ นักโฆษณาไทย . คนโฆษณา คณะนิเทศ

ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : ๙-๑๙

ผู้จัดการรายวัน, ๒๕๓๙:๑๐

ปวรวรรณ พูนศิริรัตน์ . เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องทีวียุคโลกาภิวัตน์กับเด็กและ

เยาวชน . จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘:๑-๔

สยามรัฐ, ๒๕๔๓:๑,๑๐

เมธา วรกาล . รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ภาวะสูญพันธุ์ . ทีวีพูล : ๓๓-๓๕

วิทยานิพนธ์

- ชนิษฐา จิตต์ประกอบ. "บทบาทของรัฐในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์" วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑
- คันธिया วงศ์จันทร์. "การพัฒนาเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้คุณภาพรายการละครโทรทัศน์" วิทยา
 นิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑
- ณิชา ศิริพรภิญโญ. "การศึกษาและการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากข่าวสารเรื่อง
 โรคเอดส์ในเด็กวัยรุ่นสังกัดสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในกทม.และปริมณฑล"
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙
- นรากร ดิยายน. "การวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก" วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖
- นราพร สังข์ชัย. "ความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก" วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙
- บันลือ กุลโชติ. "การศึกษาเกณฑ์การตัดสินการประกวดศิลปะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
 ตอนต้น" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔
- ประวิทย์ จิตนราพงศ์. "บทบาทและความสำคัญของ"รางวัลผลงานการตลาดดีเด่น
 ที่มีต่อการสื่อสารการตลาดของบริษัทที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ" วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหารธุรกิจ
 บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙
- พิมพ์พิไล ทองไพบูลย์. "การเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็ก จากตัวแบบ
 ในนิทานประกอบภาพกับตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
 บริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙
- สุชาติ ใจสุภาพ. "ความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน"
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒
- สุทธาทิพย์ ศรีวรานนท์. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ในประ
 เทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗
- สันหัด ทองรินทร์. "ความคิดเห็นของผู้อุปถัมภ์รายการโทรทัศน์ที่มีต่อรายการโทรทัศน์
 สำหรับเด็ก" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔

ศศิธร พวงพกา. "ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ผลิตรายการและนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ . จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕

ศศิธร อภิสัทธินันด์ร์. "การขัดเกลาทางสังคมผ่านรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กประเภทรายการปกิณกะบันเทิง" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑

อรนุช สุตประเสริฐ. "การวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘

ภาคผนวก

ตัวอย่างการพิจารณารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

รายการโทรทัศน์ ภาควิชาสังคม ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ (ฉบับที่ ๑๕)

ที่	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ส่ง)	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ผลิต)	จำนวน (เรื่อง)	จำนวนที่	ชื่อเรื่อง
1.	บริษัท เลมอนกราส โปรดักชั่นส์ จำกัด 209/1 อาคารซีเมคทาวเวอร์บี ซ. อโศก สุขุม วิท 21 คลองเตยเหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ โทร. 6644000 ต่อ 2983 โทรสาร 6640245	เหมือนกับผู้ส่ง	1	1	รายการ "อาทิตย์อมยิ้ม" สำหรับเด็กอายุ 7-14 ปี ออกอากาศทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. วันอาทิตย์ เวลา 10.30-11.00 น. ความยาว 30 นาที
2.	บริษัท ตะวันฉาย จำกัด 1783/31 ถนนลาดพร้าว 35/2 สามเสน นอก ห้วยขวาง กรุงเทพฯ โทร. 5132437, 9381539-42 โทรสาร 5124532	เหมือนกับผู้ส่ง	1	2	รายการ "กล้าคิดกล้าทำ" สำหรับเด็กอายุ 7-14 , 15-25 ปี ; ออกอากาศทางช่อง 5 วันอาทิตย์ เวลา 07.20 - 07.47 น. ความยาว 22 นาที
3.	มูลนิธิโลกทัศน์ไทย 188 หมู่ 3 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โทร. (053) 408285 โทรสาร (053) 409437	เหมือนกับผู้ส่ง	1	3	รายการ "ยังโชน (เยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจ สิ่งแวดล้อม)" (15-25) ออกอากาศทางช่อง 5 วันเสาร์ เวลา 08.14 - 08.41 น. ความยาว 27 นาที
4.	กลุ่มพัฒนาสื่อเทคโนโลยี ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ โทร. 2828517 ต่อ 504,505 โทรสาร 6285336	เหมือนกับผู้ส่ง	1	4	รายการ "เสนาะกรรมวรรณศิลป์" (15-25) ออกอากาศทางช่อง 11 ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ 2, 4 ของเดือน เวลา 08.30- 09.00 น. ความยาว 30 นาที

รายการโทรทัศน์

ที่	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ส่ง)	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ผลิต)	จำนวน (เรื่อง)	ชั่วโมง	ชื่อเรื่อง
5.	บริษัท BEC-FERO ENTERTAINMENT จำกัด 622 อาคารเอ็มโพเรียม ชั้น 16 ถ. สุขุมวิท คลองตัน คลองเตย กทม. 10110 โทร. 2623800	เหมือณกับผู้ส่ง	1	5	รายการ "TALK OF THE TOWN" ออกอากาศทางช่อง 3 ทุกวันจันทร์- ศุกร์ เวลา 06.00-06.10 น. ความ ยาว 10 นาที (15-25)
6.	บริษัท แพลนเนทบลิสซิ่ง จำกัด 1532/40 - 43 ซ.กรงเทพฯ-นวมพบุรี 36 ถนนกรงเทพฯ - นวมพบุรี 36 บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800 โทร. 9114211 โทรสาร 9114948	เหมือณกับผู้ส่ง	1	6	รายการ "ซูเปอร์บอย" (7-14) รายการ "บ้านรักลูก" (15-25) ออกอากาศทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ทุกวัน พฤหัสบดี-ศุกร์ เวลา 18.28-18.30 น. ความยาว 2 นาที
7.	บริษัท ยูนิคอม จำกัด 15 ถนนสุขุมวิท 49 แขวง 3 คลองตัน คลองเตย วัฒนา กทม. โทร. 6624750 โทรสาร 6624758	เหมือณกับผู้ส่ง	1	8	รายการ "จิวแจ๋ว เจาะโลก" (15-25) ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 วันอาทิตย์ เวลา 07.00- 07.30 น. ความยาว 30 นาที

รายการโทรทัศน์

ที่	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ส่ง)	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ผลิต)	จำนวน (เรื่อง)	วัน	ชื่อเรื่อง
8.	บริษัท เวิร์คพอย เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด 50/54-56 ถ.พหลโยธิน อนุสาวรีย์ บางเขน กทม. โทร. 9702970 โทรสาร 9702681	เหมือณกับผู้ส่ง	3	9	รายการ " เกมแก็งน " (15 - 25) ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00-19.30 น. ความยาว 75 นาที
				10	รายการ "แฟนตาซีมีหาง" (15 - 25) ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ทุกวันอังคาร เวลา 22.00-23.30 น. ความยาว 75 นาที
				11	รายการ " เวทีทอง " (15 - 25) ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 3 ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00-13.00 น. ความยาว 60 นาที
9.	ทางหุ้นส่วนจำกัด อรศยา 34 ซอยอินทามระ 1 ถนนสุทธิสารวินิจฉัย สามเสนใน พญาไท กทม. 10400 โทร. 6168066 - 9 โทรสาร 6168070	เหมือณกับผู้ส่ง	1	12	รายการ " ธรรมชาติส่องโลก " (15 - 25) ออกอากาศทางช่อง 9 อ.ส.ท. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 09.00-09.30 น. ความยาว 30 นาที

รายการโทรทัศน์

ที่	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ส่ง)	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ผลิต)	จำนวน (เรื่อง)	ชั่วโมง	ชื่อเรื่อง
10.	19 อาคารวิทยุพาณิชย์ปาร์คพลาซ่า ชั้น 17,21,22 ถนนรัชดาภิเษก ลาดยาว จตุจักร กทม. โทร. 9378021 - 35 โทรสาร 9379852	เหมือนกับผู้ส่ง	1	13	รายการ "ดาวดวงเล็ก" ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ITV ทุกวันเสาร์ เวลา 09.00-09.30 น. ความยาว 30 นาที
11.	ผู้ส่ง		1	14	รายการ "ละคร ชู่มสี่ชู่มดรี" ออกอากาศทางช่อง 7 ทุกวันจันทร์- ศุกร์ เวลา 20.20-22.20 น. ความ ยาว 84 นาที นำแสดงนำ ชีรสิทธิ์ ลีจกุล , สุวัฒน์ คงยิ่ง , จักรกฤษ คชรัตน์
12.	ผู้ส่ง		1	15	รายการ "ละคร ชู่มดรี" ออกอากาศทางช่อง 7 ทุกวันพร- หัสบดี เวลา 20.20-22.20 น. ความยาว 84 นาที นำแสดงนำ พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง , ณัฐริกา ตฤณมณีรัตน์

รายการโทรทัศน์

ชื่อหน่วยงาน (ผู้ส่ง)	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ผลิต)	จำนวน (เรื่อง)	ชั่วโมง	ชื่อเรื่อง
3.	เหมือนกับผู้ส่ง	1	16	รายการ "ละคร คุณชาย" ออกอากาศทางช่อง 7 ทุกวันศุกร์ - เสาร์ -อาทิตย์ เวลา 20.20-22.20 น. ความยาว 84 นาที นำนักแสดงนำ นพพล โกมารชุน, อัญญาพานิชกุล ปวีตมพ พอร์ต, ศิวะวงศ์ ภิยะเกตุสิน
4.		1	17	รายการ "ละคร น้องใหม่รัยบุรีศรีสุทรี" ออกอากาศทางช่อง 3 ทุกวันอาทิตย์ เวลา 11.45-12.30 น ความยาว 45 นาที
5.		1	18	รายการ "ผิงน้อย ขุนเป็อร์กม" (ข. 14) ออกอากาศทางช่อง 3 ทุกวันเสาร์ เวลา 06.30-07.00 น ความยาว 30 นาที

รายการโทรทัศน์

ที่	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ส่ง)	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ผลิต)	จำนวน (เรื่อง)	ส่วนที่	ชื่อเรื่อง
16.		เหมื่อนกับผู้ส่ง	1	19	รายการ "ฉลาดคิดส์" ออกอากาศทางช่อง 9 ทุกวันอาทิตย์ เวลา 07.30 น. ความยาว 84 นาที
17.			1	20	รายการ "โลกสู้รุ่ง" (๙ - ๑๖) ออกอากาศทางช่อง 3 ทุกวันเสาร์ เวลา 07.57 น. ความยาว 3 นาที
18.			1	21	รายการ "ซูลโหล 1556" (๙ - ๑๔) ออกอากาศทางช่อง 9 ทุกวันเสาร์ เวลา 07.30 น. ความยาว 3 นาที

รายการโทรทัศน์

ที่	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ส่ง)	ชื่อหน่วยงาน (ผู้ผลิต)	จำนวน (เรื่อง)	วัน	ชื่อเรื่อง
19.		เหมือนกับผู้ส่ง	1	22	การ์ตูน "เมฆีส เพื่อนต่างดาว" (๔-๑๔) ออกอากาศทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ทุกวันจันทร์ - อังคาร เวลา 18.30 น. ความยาว 3 นาที
20			1	23	การ์ตูน "ธนู" (๔-1๔) ออกอากาศทางช่อง 7 ทุกวัน ออก อากาศต้นรายการ ความยาว 15 นาที

ตัวอย่างการเสนอหลักเกณฑ์พิจารณารางวัลของแต่ละสื่อของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

3.1.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาผลงานเรื่องมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชน

ฝ่ายเลขานุการ ขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปนี้

1. หลักเกณฑ์กลางในการพิจารณาเรื่องมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชนทุกประเภท

1. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่เผยแพร่ระหว่างปี 2542 - 2543
2. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่มีเนื้อหาส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม วัฒนธรรม สติปัญญาและความกตัญญูสร้างสรรค์ ให้ความรู้ความบันเทิงและไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็กและเยาวชน
3. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่มีรูปแบบและวิธีการนำเสนอที่เป็นไม่เลียนแบบใคร คุณค่าเข้าใจง่ายเหมาะกับเด็กและเยาวชนในแต่ละวัย
4. เป็นหรือมีหรือส่งเสริมผลงานที่มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน

2. หลักเกณฑ์การพิจารณาเฉพาะของแต่ละสื่อ มอบให้คณะกรรมการแต่ละคณะ

เป็นผู้กำหนด โดยให้มีการเน้นถึงการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

ประเด็นที่เสนอ

เสนอคณะอนุกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณา

มติที่ประชุม

.....
.....
.....

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการและคณะกรรมการ

ภาคผนวก ก. แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ส่วนของผู้ผลิตรายการ
2. ส่วนของคณะกรรมการการตัดสิน

* ส่วนของผู้ผลิตรายการ

1. รูปแบบรายการเป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมายในรายการ
2. ความคิดเห็นต่อรายการเด็กในปัจจุบัน
3. ผู้ผลิตรายการมีความคิดเห็นอย่างไรกับองค์กรในการให้รางวัล
4. ผู้ผลิตรายการทราบเรื่องคณะกรรมการการตัดสินและเกณฑ์การตัดสินหรือไม่
5. ผู้ผลิตรายการคิดว่ากระบวนการตัดสินมีความยุติธรรมหรือไม่
6. ผู้ผลิตรายการมีความคิดเห็นอย่างไรกับรางวัลที่ได้
7. รายการเด็กที่ดีในทัศนะผู้ผลิตเป็นอย่างไร

* ส่วนของคณะกรรมการการตัดสินแนวคำถามจะแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการ
2. ขั้นตอนการคิดเกณฑ์การตัดสิน
3. ทศนคติต่อข่าวที่เกิดขึ้น

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการ

- 1.1 วิธีการคัดเลือกประธานกรรมการ/วาระของประธาน
- 1.2 วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการการตัดสินพิจารณาจากอะไร

2. ขั้นตอนการคิดเกณฑ์

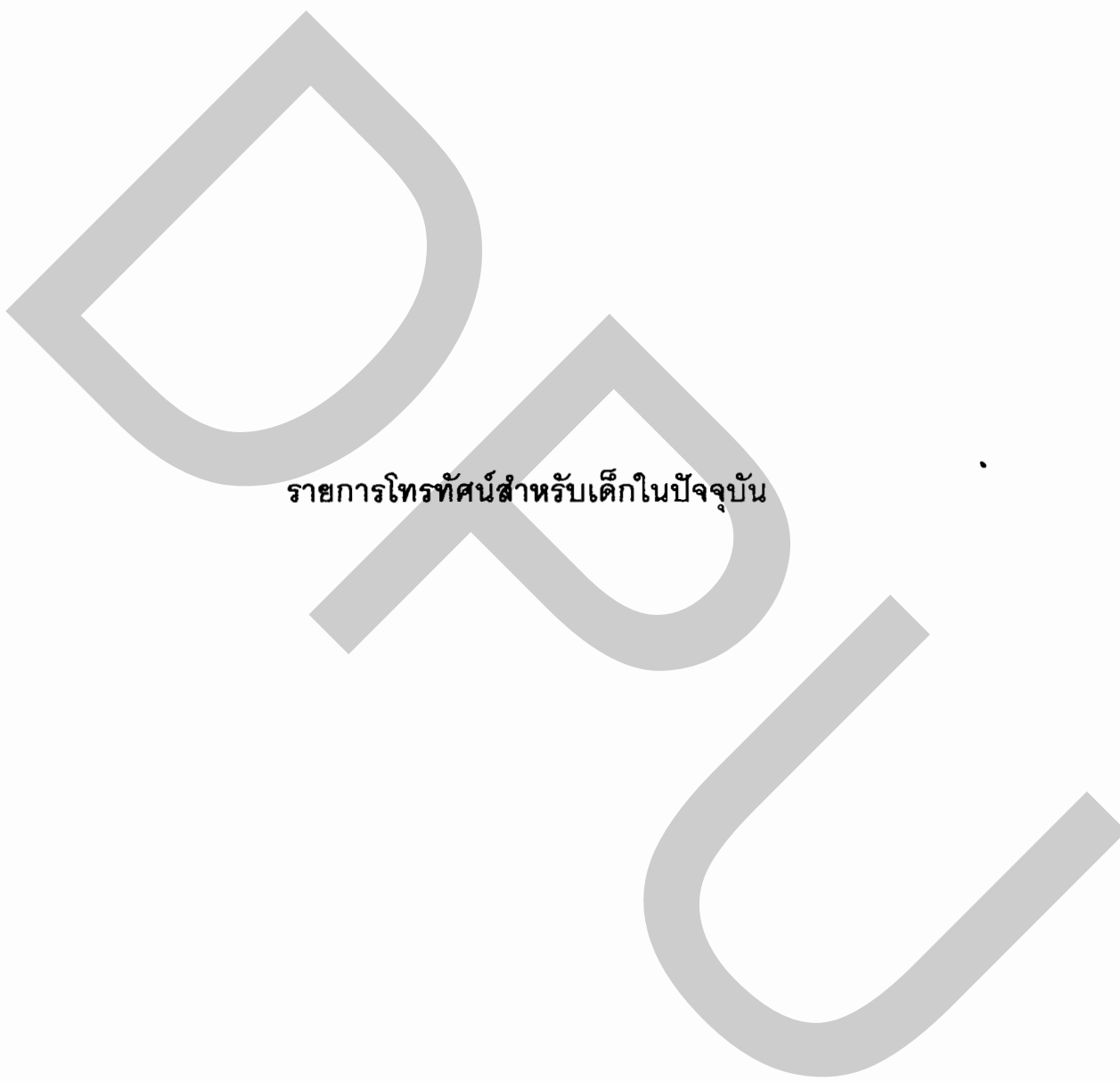
- 2.1 ใครเป็นผู้คิดเกณฑ์การตัดสิน
- 2.2 ในการสร้างหลักเกณฑ์มีหลักในการสร้างอย่างไร
- 2.3 วิธีการใช้เกณฑ์เป็นอย่างไร

3.ทักษะของกรรมการกับข่าวต่างๆที่เกิดขึ้น

3.1 คณะกรรมการมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเพิ่มและลดรางวัล

3.2 คณะกรรมการมีความคิดเห็นอย่างไรกับผลรางวัลที่ไม่เป็นธรรม

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในปัจจุบัน

ภาคผนวกข. รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

1.รายการทุ่งแสงตะวัน มีจุดมุ่งหมายในการเสนอรายการสำหรับครอบครัว มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยมีเด็กเป็นตัวเอกของรายการ พิธีกรจะเป็นผู้ที่ดึงความสามารถของเด็กให้แสดงออกมาให้มากที่สุด ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ของคนกับธรรมชาติในชนบท

รูปแบบรายการ

- เป็นรายการสำหรับเด็กประเภทสารคดี กลุ่มเป้าหมายในรายการเป็นเด็กวัยประถม ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่1ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท.ทุกวันเสาร์ เวลา07.30-8.00น.

สถานที่ติดต่อ

บริษัทป่าใหญ่ครีเอชั่น จำกัด
1783/91 อาคารพีเคแมนชั้น ห้อง 303 ซ.ลาดพร้าว 35/2
ลาดพร้าว สามเสนนอก ห้วยขวาง กรุงเทพฯ10230
โทร. 5131990-8 ต่อ 303 โทรสาร.9382615

2.รายการเจ้าขุนทอง โดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อส่งเสริมทางการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง นอกจากนั้นยังเน้นในเรื่อง วัฒนธรรมไทยและความเป็นไทย

รูปแบบรายการ

- การดำเนินรายการจะใช้หุ่นมือเป็นผู้ดำเนินรายการทั้งหมด เป็นรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นวัยเด็กตอนต้น อายุ3-6 ปี
- ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทุกวัน จันทร์-ศุกร์เวลา 07.10-07.35น.

วันเสาร์-อาทิตย์เวลา 06.50-07.20น.

สถานที่ติดต่อ

บริษัท ผองผล จำกัด โทร.279-2657

3.รายการที่มีเพื่อน เป็นรายการที่มีวัตถุประสงค์ 5 ข้อดังนี้คือ(อ้างในนราพร สังข์ชัย , 2539)

- เป็นสื่อในการแสดงความสามารถตลอดจนคุณงามความดีที่น่ายกย่องของเด็กไทย
- เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้เด็กไทยได้แสดงออกซึ่งความสามารถในด้านต่างๆอย่างเต็มที่
- ประชาสัมพันธ์ข่าวคราวต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
- สื่อในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและส่งเสริมคุณงามความดี ความสามารถของเด็กไทย

รูปแบบรายการ

- เป็นรายการที่มีพิธีกรดำเนินรายการเป็นคนที่แต่งตัวเป็นหนู 3 ตัว(Mascot) ดำเนินรายการตลอดรายการ
- กลุ่มเป้าหมายรายการมี 2 กลุ่มคือ
 - 1.กลุ่มเด็กที่มีอายุ 5-12 ปี
 - 2.กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง
- ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทุกวันพฤหัสบดี เวลา16.30-16.45น.

สถานที่ติดต่อ

บริษัท โพลีพลัส เอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด
 99/99 อาคารรุ่งโรจน์ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร
 กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 6900045-7 #105

4.รายการซูเปอร์จิว เป็นรายการที่มีวัตถุประสงค์ที่มีนโยบายการผลิตเพื่อสืบสานเส้นทางสร้างปัญญาชน

รูปแบบรายการ

- เป็นรายการที่มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ มีการให้เด็กมีส่วนร่วมเล่นกิจกรรมต่างๆในรายการ การนำเสนอจะเสนอในรูปแบบของความบันเทิงที่มีเนื้อหาสาระ

-กลุ่มเป้าหมายรายการมี 2 กลุ่มคือ

- 1.กลุ่มเด็กที่มีอายุ 8-12 ปี
- 2.กลุ่มพ่อแม่ ครอบครัว

-ออกอากาศทางช่องสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อสมท.ทุกวันเสาร์ เวลา 10.30-11.30 น.

สถานที่ติดต่อ

โทร. 2740675-6

5.รายการจิตแจ้วอินโนเวชั่น

รูปแบบรายการ

-เป็นรายการบันเทิงที่เป็นผู้นำทางด้านความคิดสำหรับเด็ก โดยจะเน้นภาษาอังกฤษเป็นหลัก

-กลุ่มเป้าหมายรายการคือเด็กอายุระหว่าง 8-12 ปี

-ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท.ทุกวันอาทิตย์ เวลา 07.00-07.30 น.

สถานที่ติดต่อ

บริษัท ยูนิคอม จำกัด

15 สุขุมวิท 49 แยก 3 คลองตัน กรุงเทพฯ 10110

โทร.6624750-6

6.รายการโลกใบจิ๋ว

รูปแบบรายการ

-เป็นรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กก่อนวัยเรียน คือวัยเด็กอนุบาล

-ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11

สถานที่ติดต่อ

โทร.3182110# 4004-4005

7.รายการบ้านเด็กดี

รูปแบบรายการ

-เป็นรายการที่ให้ความรู้และสาระโดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นอาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอน

สิ่งต่างๆ

-เป็นรายการที่มีกลุ่มเด็ก 3-6 ปีเป็นกลุ่มเป้าหมาย

-ออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยช่อง 11

สถานที่ติดต่อ

บริษัทซีคอน จำกัด

107-115 ถ.สีพระยา อ.บางรัก

กรุงเทพฯ 10500

โทร.2372900#246

8.รายการดาวดวงเล็ก ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ITVทุกวันเสาร์ เวลา 08.30-09.00

น.

สถานที่ติดต่อ

สถานีโทรทัศน์ ITV

ประวัติผู้เขียน

นายพนพกุล กฤตโตปการ เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต เอกการโฆษณา จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เมื่อปี การศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๗

ประวัติการทำงาน ได้เข้าทำงานตำแหน่ง Co-ordinator ที่บริษัท Scene Progress ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ต่อมาเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้เข้าทำงานที่สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ตำแหน่ง "ผู้กำกับเวที" และได้เข้าศึกษาระดับปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์ธุรกิจ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐